

Komárom-Esztergom megye középtávú foglalkoztatási stratégiája

2022-2027

HELYZETELEMZÉS

2022. június 29.

Tartalom

1.	Vezetői összefoglaló	3
2.	Demográfiai helyzet	7
3.	Komárom-Esztergom megye gazdasága	14
3.1	Átfogó gazdasági helyzetkép	14
3.2.	Gazdasági szervezetek.....	16
3.3.	Komárom-Esztergom megye gazdaságának alakulása	21
3.3.1.	<i>Ipar</i>	22
3.3.2.	<i>Beruházás</i>	25
3.3.3.	<i>Építőipar</i>	27
3.3.4.	<i>Turizmus</i>	28
3.3.5.	<i>Bruttó hazai termék</i>	32
3.3.6.	<i>Mezőgazdaság</i>	33
4.	Munkaerő-piaci helyzet.....	36
4.1	Gazdasági aktivitás.....	36
4.2	Keresetek	38
4.3	Nyilvántartott álláskereső.....	39
4.3.1	Álláskereső helyzete a megyében	39
4.3.2	A nyilvántartott álláskereső összetétele	42
4.3.3	Álláskereső be- és kiáramlása	45
4.3.4	Munkaerőigény.....	46
4.3.5	A munkaerőpiaci folyamatok várható alakulása	48
4.4	Közfoglalkoztatás.....	50
4.5	Inaktívak helyzete a megyében	51
4.6	A képzés, szakképzés helyzete	56
4.7	Intézményrendszer	61
5.	Foglalkoztatási Paktum 2016-2022	64
5.1	A megvalósítás és a fenntartás szervezete.....	64
5.2	Projekteredmények.....	67
6.	Forrásmunkák, felhasznált irodalom	75
	Ábrajegyzék	76
	Táblázatok jegyzéke	78

1. Vezetői összefoglaló

Előzmények

A magyar gazdaság jelentős fejlődésen és egyúttal átalakuláson ment keresztül az elmúlt évtizedben, a változások jelentős része organikus módon a nyugat-európai gazdasági fejlődéssel szimbiózisban és a világpiaci trendeknek megfelelő zajlott, kihasználva az ország előnyeit, építve a szakképzett és magasan kvalifikált, ugyanakkor kedvező költségek mentén megszerezhető munkaerőre, a jól kiépített infrastrukturális ellátottságra, valamint a beruházásokat támogató politikai szándéokra és egyben támogatásra is. Ezek a folyamatok az elmúlt két évben a különböző nemzetközi gazdasági folyamatok, irányok (pl. elektromos autók, korszerűsödő felhőalapú gyártás, chiphiány, stb.), a Covid-19 világjárvány, valamint a 2022. február 24-én kirobbant orosz-ukrán háború hatására megakadni látszanak, és a gazdasági fejlődés mértékének és irányának átgondolására készítik a döntéshozókat. Ugyan az európai gazdaság – és ezzel együtt a magyar – fejlődése nem tört meg végletesen, azonban még a kedvező kimenetelű prognózisok is a gazdasági fejlődés lassulásával számolnak.

A Komárom-Esztergom megye foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési stratégiáját megelőző helyzetfeltárás, statisztikai helyzetelemzés egyik célja a fentiek alapján éppen ezért az, hogy feltárja a megye most meglévő, fejlődést biztosító előnyeit, erősségeit, és mindezekkel együtt rávilágítson azokra a hátrányokra és gyengeségekre is, amelyek hosszú távon a megye gazdaságára és ez által munkaerőpiacára is kihatással lesznek. Célnak tekinthető továbbá, hogy a helyzetelemzés alapján készülő stratégiai dokumentum választ, vagy legalábbis különböző válaszlehetőségeket adjon a világban bekövetkező különböző demográfiai, gazdasági eseményekre, problémákra, amelyek már most, vagy a közeljövőben éreztetni fogják hatásukat.

Jelen dokumentum demográfiai, gazdasági és azon belül is kiemelten munkaerőpiaci szempontból vizsgálta Komárom-Esztergom megye helyzetét.

Fontosabb megállapítások

Demográfia

A megye demográfiai jövőképében a korábbi évtizedek demográfiai tényezőihez viszonyítva megerősödik az a tendencia, hogy a lakosság száma természetes reprodukcióból nem tartható fenn.

Munkaerőpiaci szempontból fontos megjegyezni, hogy határozottan megugrott a megyében dolgozó külföldiek, illetve vendégmunkások száma, azaz a munkaerőhiányra adott válasznak tömeges megoldási módjává vált ez a módszer.

A megye képzettségi szint tekintetében mind a felsőfokú végzettségűek, mind az érettségivel rendelkezők számában az országos átlag alatt van továbbra is, amire nem hat ösztönzőleg, hogy a működő vállalkozások nagy számban foglalkoztatnak betanított munkaerőt.

Gazdaság

Továbbra is érvényes az a megállapítás, hogy Komárom-Esztergom megye, Fejér és Győr-Moson-Sopron megye mellett az ország legfejlettebb megyéi közé tartozik. A vásárlóerő-paritáson mért, egy főre jutó bruttó hazai termék tekintetében Komárom-Esztergom megye a Közép-Dunántúli régió belül továbbra is kedvező helyzetben van és a megyék között a második helyet foglalta el az egy lakosra jutó ipari termelési értékben is. Továbbra is magas a külföldi működő tőkebefektetések részaránya, és meghatározó a multinacionális cégek jelenléte, valamint a megyében működő vállalkozások nagyrészt külföldi piacokra termelnek, magas az export részarány, ami a világpiaci folyamatoknak való kitettséget növeli.

A megye gazdaságának technológia fejlődését jól mutatja az akkumulátorgyártási kapacitás felfutása, ami a jövőt jelentő elektromos autógyártást fogja kiszolgálni itthon és az európai/világpiacon.

A megye gazdasági szerkezetében a feldolgozóipar tovább erősödött. A megyében több olyan nagyvállalat van, amelyekkel a Kormány stratégiai megállapodást kötött. Az ebben az ágazatban alkalmazásban állók száma 21%-kal nőtt, 35,3 ezerről 42,8 ezer főre 2017 és 2021 közötti években, miközben az ágazat összesített termelékenysége, az egy alkalmazásban állóra jutó termelés értéke 2,5%-kal növekedett, az összes ipar tekintetében 59,5 millió Ft-ról 61 millió Ft-ra, illetve a feldolgozóipar esetében 60,1 millió Ft-ról, 61,6 millió Ft-ra. Ez azt jelenti, hogy egyfelől a megye nagy hagyományokkal, nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező feldolgozóipara nyertese lehet a globális értékláncok átrendeződésének, amennyiben az európai felvevőpiachoz közelebbi fekvés felértékelődik. Más oldalról a járvány nyomában járó gazdasági válság a felvevőpiacokat és a megye termékei iránti keresletet csökkentheti, de ez nem megyespecifikus, hanem globális jelenség.

Ugyanakkor a világjárvány, valamint a korábbi évek erőteljes ütemű beruházásainak köszönhetően megyei szinten összesen 33,5% volt 2020 évben a beruházások visszaesése.

A turizmusra és az idegenforgalomra is drasztikusan hatott a járvány-időszak. 2021-ben a teljes vendégforgalom 72%-át lefedő belföldivendég-éjszakák száma 57%-kal maradt el a 2019. évitől, a külföldivendég-éjszakáké 54%-kal.

Munkaerőpiac

Pozitív fejlemény, hogy 2020-2021 során a gazdaságilag aktívak száma 3,3%-kal nőtt, az aktivitási arány 2,1 százalékponttal meghaladta az országos átlagot és a munkanélküliségi ráta az egy évvel korábbihoz képest 0,2 százalékponttal 1,2%-ra csökkent.

Magyarországon az álláskeresők száma 2021 április óta folyamatosan fogyott, 2021 december végén 239 ezer főt tartottak nyilván az országban. Számuk 18%-kal csökkent a koronavírus-járvány első évére jellemző, egy évvel korábbi magas bázishoz képest, ugyanakkor 1,6%-kal több volt, mint 2019 decemberében. A munkaerőpiac feszesebbé vált: tíz üres álláshelyre átlagosan 42 álláskereső jutott.

Komárom-Esztergom megyében az előzőkkel szemben az álláskeresők száma már 2021 márciusa óta folyamatosan fogyott. A nyilvántartott álláskeresők munkavállaló korú népességre vonatkoztatott arányszáma 2,4% volt a megyében, az országos érték a 3,7%-ot érte el 2021 decemberében.

December végén 1100 betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván, számuk 14%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól.

A Covid-19 miatti korlátozások országos és megyei szinten is fennakadásokat okoztak, ami kihatással volt a munkaerőpiacra, több ágazatban is időszakos visszaesést okozott a foglalkoztatásban. Ugyanakkor 2021 végével a jelentősebb területek közül az oktatás kivételével valamennyi területen többen dolgoztak. A megyei álláskeresői létszámokat, arányokat minden bizonnyal jelentősen befolyásolták a kormány munkahelymegtartó, illetve gazdaság újraindító intézkedései. Ezt az is alátámasztja, hogy a különböző, főként a már meglévő munkaerő megtartására irányuló támogatások (a csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása, az ágazati támogatások, a kutatási és innovációs fejlesztési támogatások, egyéni vállalkozásoknak nyújtott támogatások), valamint a munkaerő fejlesztésére fordítható, a GINOP program keretében meghirdetett támogatási formák iránt jelentős megyei igény mutatkozott.

A 2021-es évben csaknem minden járásában számottevő mértékben csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma, kivételt ez alól csak Kisbér járás jelentett.

Az álláskeresők körében a két legnépesebb csoport egyrészt az 50 év felettiek (1917 fő), illetve az idősebb-középkorú 36-45 évesek 1008 főt elérő tömege. A legnagyobb problémát továbbra is a tartósan állást keresők jelentik, arányuk a nyilvántartásban 30,0%.

Aggasztó, hogy a több mint két éve nyilvántartott álláskeresők száma és aránya a vizsgált időszakban folyamatosan emelkedett, a 2021. év végi adatok (730 fő) 15,5%-kal meghaladták a járvány előttiakat. Az 50 év felettiek csoportján belüli arányuk a tárgyév végén már minden korábbinál magasabb szintet, 52,3%-ot ért el (1 003 fő), ami egyben azt is jelenti, hogy az egy éven túl nyilvántartott álláskeresőknél több mint a 70%-a ehhez a korosztályhoz tartozik.

Prognózisok

A megyében a munkaerőpiaci folyamatokban a közeljövőben jelentős változás nem várható. A foglalkoztatási mutatók további javulásával lehet számolni, amennyiben a járványidőszakból való lendületes kilábalás folytatódhat és nem tér vissza a közegészségügyi veszélyhelyzet és a gazdaságra ható negatív kísérőjelenségek valamilyen formája.

2022-ben új, a megye feldolgozóipari kitettségét jelentősen igénybe vevő kockázati tényezőként merül fel az orosz-ukrán konfliktus sokrétű negatív hatásláncolatot elindító problémahalmaza. Ugyanakkor a kőolaj-és földgázellátás nehézségei további új távlatokat nyithatnak az elektromos autópárnak, ami a megye további piaci erősödését feltételezheti.

Kedvező és jövőbemutató jelenségeként értékelhetők az új szereplők megjelenése az e-mobilitás területén.

Tatabánya és Esztergom térségének 2014. évi kiemelt járműipari központtá nyilvánítása óta, a kapcsolódó ide vonzott és betelepült beruházások megjelenésével, mérhető eredményei vannak a térség (a reálgazdasági folyamatokat tekintve kiegészülve most már Komárommal) és járműipara hosszú távú fejlődését és versenyképességének növelését célzó gazdasági- és fejlesztéspolitikai intézkedéseknek, az ágazatspecifikus humán erőforrás fejlesztéseknek. Ezek fenntarthatósága további beavatkozásokat igényel munkaerőpiaci értelemben is.

Jelentős foglalkoztatási potenciált képvisel a feldolgozóiparon túl a korábbi stratégiában is nevesített szociális szféra, az egészségügy, a helyi termékfeldolgozás, a mezőgazdaság, azon belül is különösen az állattenyésztés, valamint a turizmus-vendéglátás.

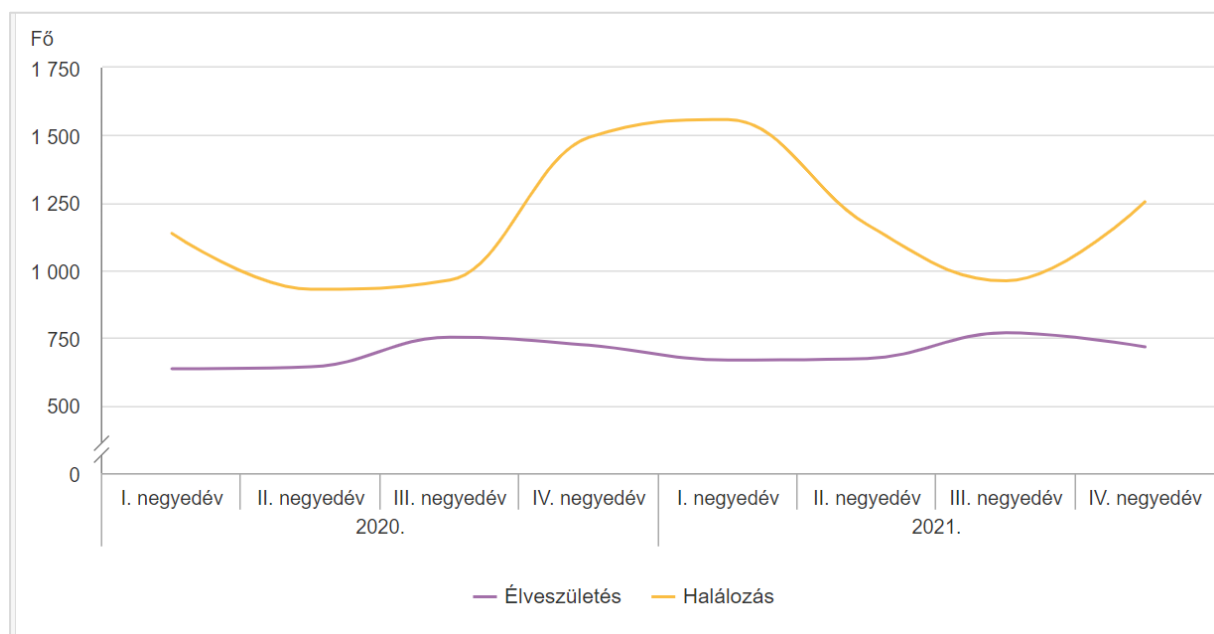
A stratégia időtávján belül továbbra is számolni kell azzal, hogy az inaktivitás, a közfoglalkoztatás, a képzett munkaerő hiánya és a gazdaság szerkezetváltása jelentősen befolyásolja a helyi foglalkoztatás bővítésének lehetőségeit, és egyúttal alapjaiban határozza meg a lehetséges beavatkozások, támogatások irányát.

A helyzetelemzés az alábbi szervezetek partnerségében készült:

- Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Komárom-Esztergom Megyei Igazgatósága
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal
- Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat
- Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Kft.

2. Demográfiai helyzet

A legfrissebb KSH statisztikák alapján Komárom-Esztergom megye **lakónépessége** 2021. január 1-jén 299,8 ezer fő volt, 1,2 ezer fővel, 0,4%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A megyében 2021-ben 2828 gyermek jött világra, és 4943 fő hunyt el. Az élveszületések száma 2,6, a halálozásoké 9,3%-kal több volt, mint 2020-ban. Az elhunytak száma a koronavírus-járvány harmadik hulláma során, márciusban és áprilisban haladta meg a legnagyobb mértékben (85, illetve 62%-kal) a 2020 azonos havi értékét.

1. ábra: Az élveszületések és halálozások alakulása 2020-2021-ben, KEM Forrás: Fókuszban a megyék 2021. I-IV.ne.év (KSH)

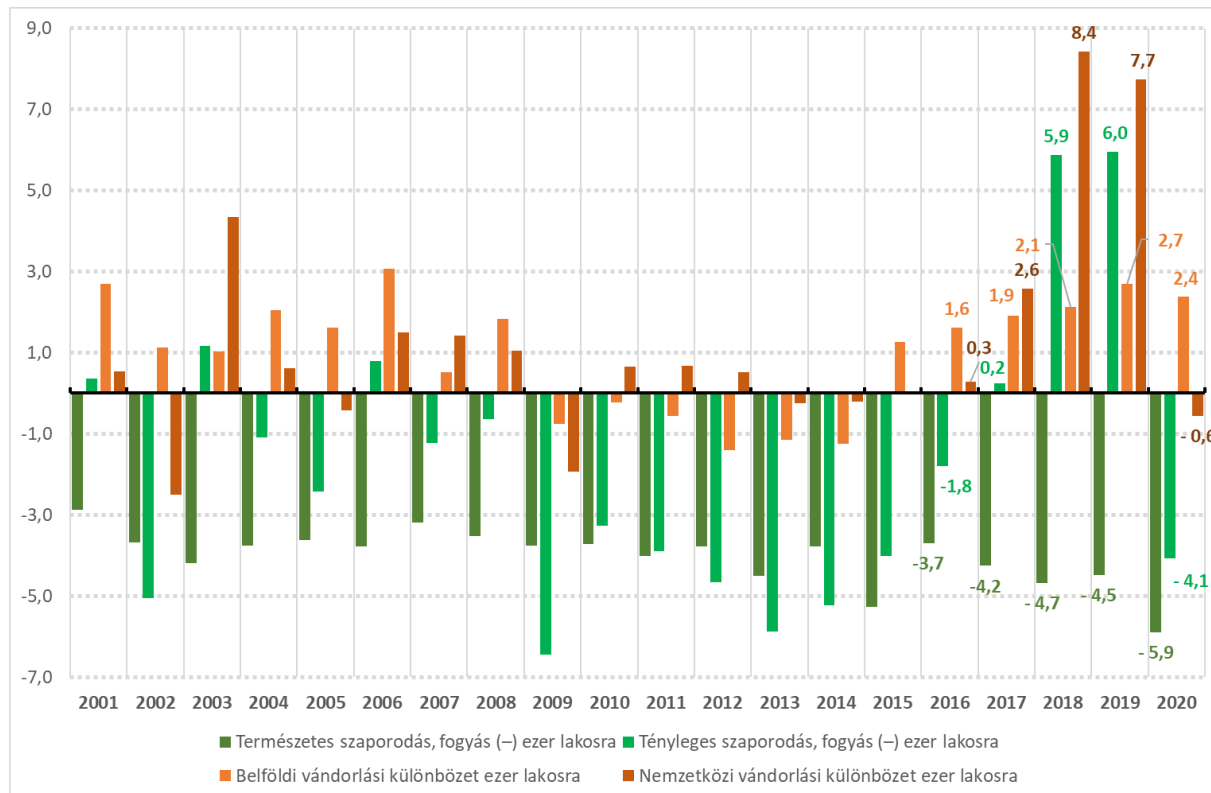
Augusztustól decemberig viszont kevesebben hunytak el az egy évvel korábbinál. A születések és a halálozások egyenlegeként kialakult természetes fogyás 2115 fővel csökkentette a megye lakónépességét, ez a veszteség 20%-kal haladta meg a 2020. évit. A természetes fogyás év eleji népességre vetített értéke (7,1 ezrelék) alapján Komárom-Esztergom a megyék között a középmezőnyben helyezkedett el.

Mutató (2021. I-IV. negyedév)	Fejér	Komárom-Esztergom	Veszprém	Közép-Dunántúl	Ország
	megye				
Lakónépesség					
Népesség száma, ezer fő	419	300	341	1 060	9 731
Népesség indexe 2020-hoz képest	100,0	99,6	100,0	99,9	99,6
Népsűrűség, fő/km²	96	132	76	96	105

1. táblázat: Lakónépességhez kapcsolódó összehasonlító adatok Forrás: Fókuszban a megyék 2021. I-IV.ne.év (KSH)

A megye demográfiai jövőképre tett korábbi stratégiai megállapítás továbbra is érvényes, amely szerint a korábbi évtizedek demográfiai tényezőihez viszonyítva az a tendencia

erősödik meg, hogy a lakosság száma természetes reprodukcióból nem tartható fenn. Az elmúlt több mint harminc év során a népesség életkori összetétele deformált és öregedő lett, a születések száma nagy arányban visszaesett és ez meghatározza a jövőbeli szülőképes nők számát is.

2. ábra: A népmozgalom főbb arányszámai KEM 2001-2020 Forrás: KSH STADAT 22.1.2.8.

A fentiekben vázoltakat erősítik meg az ábra hosszabb időszoros **népmozgalmi arányszámokat** tartalmazó adatai. Az elmúlt húsz évben a megyében a természetes fogyás trendjét nem tudták orvosolni az utóbbi évtized népesedéspolitikai beavatkozásai, sőt az utolsó öt évben némileg erősödött. Ugyanakkor az utolsó, 2020-as év adatába a kedvezőtlen tendencia mellett a Covid-19 halálozások hatása is feltételezhető. Az élveszületések 1000 lakosra számított értéke 2001 és 2020 között nézve a csökkenő megyei népességszámmal együtt értelmezve sem növekedett, sőt kis mértékben még így is csökkent (9,3 vs. 9,2 ezrelék). A halálozások aránya a 2011-2020 közötti évtizedben 13,6 ezreléken átlagolható. A 2017-2019 közötti tényleges szaporodás jelenségének felbukkanását a természetes fogyás és a pozitív nemzetközi vándorlási különbözet összege adta, amely az időszakra beérő nagyberuházások külföldi vendégmunkásigényének köszönhető, valamint a 2015-től újból meglóduló állandó belföldi pozitív vándorlási különbözetnek. Az időszoron jól látható a 2008-tól kezdődő hitelválság, majd a 2010-től beköszöntő gazdasági válsághelyzet és lecsengésének a megyébe vándorlásokat befolyásoló hatása. A megyén belüli belföldi vándorlások száma szintén 2015-öt követően lépte át az 5000 fős határt (erre korábban az akkori gazdasági konjunktúrához kapcsolhatóan 2006-2008 között volt példa), amely a megye

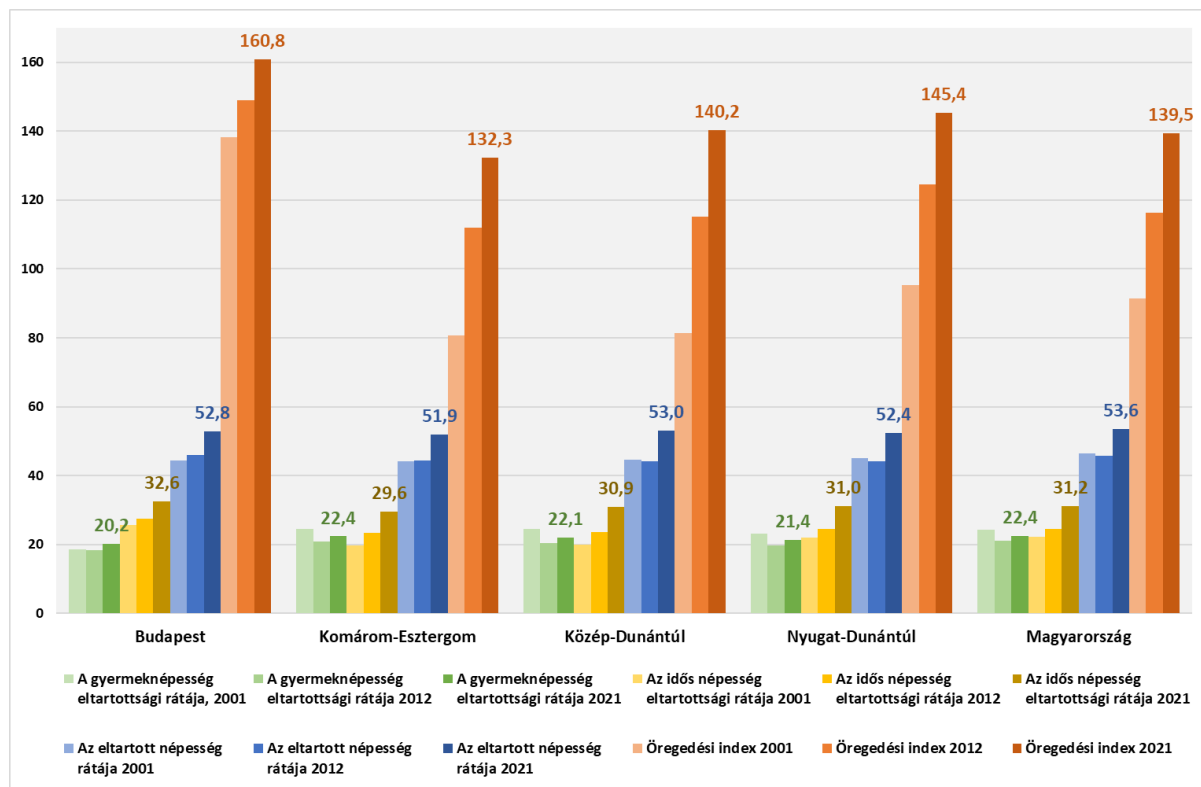
munkaerőpiaci központjainak magára találásával magyarázható legfőképp, öt éves átlaga 2016-2020 között vizsgálva 35%-kal haladja meg a 2001-es, húsz évvel ezelőtti szintet.

	Lakónépessége (2021.01.01.)		Természetes szaporodás/fogyás	Belföldi vándorlási különbözet	Öregedési index (2021.01.01.)
	fő	változás 2011.01.01.-hez képest, %	Változás 2011-2020, %	2011-2020 évi átlaga ezer lakos/fő	
Területegység, településtípus					
Magyarország	9 730 772	-2,0%	-4,07	0,00	139
Közép-Dunántúl	1 060 893	-1,7%	-4,41	1,25	140
Komárom-Esztergom megye (KEM)	299 772	-1,3%	-4,45	0,76	132
KEM járásszékhely	159 419	-2,4%	-4,38	-1,14	138
KEM nem járásszékhely	140 353	-0,2%	-4,52	2,95	126
KEM község	106 284	0,9%	-4,62	4,11	122
KEM város - MJV nélkül	128 343	-2,0%	-4,20	-0,97	141
KEM Járás					
Esztergomi	91 279	-2,3%	-4,81	1,11	137
Kisbéri	19 625	-3,3%	-6,58	1,58	129
Komáromi	39 895	0,1%	-4,37	-0,63	140
Oroszlányi	25 387	-3,2%	-3,70	-3,90	119
Tatabányai	84 116	-1,3%	-4,24	1,15	128
Tatai	39 470	1,5%	-3,52	3,19	134
KEM járásközpontok, nem járásközpont városok					
Tatabánya (MJV)	65 145	-3,5%	-4,63	-0,98	132
Esztergom	28 026	-2,2%	-4,04	-1,12	142
Tata	23 479	-1,0%	-3,98	0,91	150
Komárom	19 656	1,5%	-4,23	-1,17	137
Oroszlány	17 802	-4,0%	-3,51	-5,70	126
Dorog	11 225	-6,4%	-4,33	-3,35	150
Nyergesújfalú	7 280	-3,8%	-4,22	0,33	143
Ács	6 944	1,0%	-2,96	1,06	124
Tát	5 321	-0,3%	-5,09	3,63	142
Kisbér	5 311	-3,6%	-8,33	3,04	165
Lábatlan	4 858	-3,7%	-4,67	-0,35	129
Bábolna	3 762	-0,3%	-5,25	3,15	158

2. táblázat: Városok népessége, népmozgalom, 2011-2020 Forrás: KSH TEIR T-STAR adatbázis

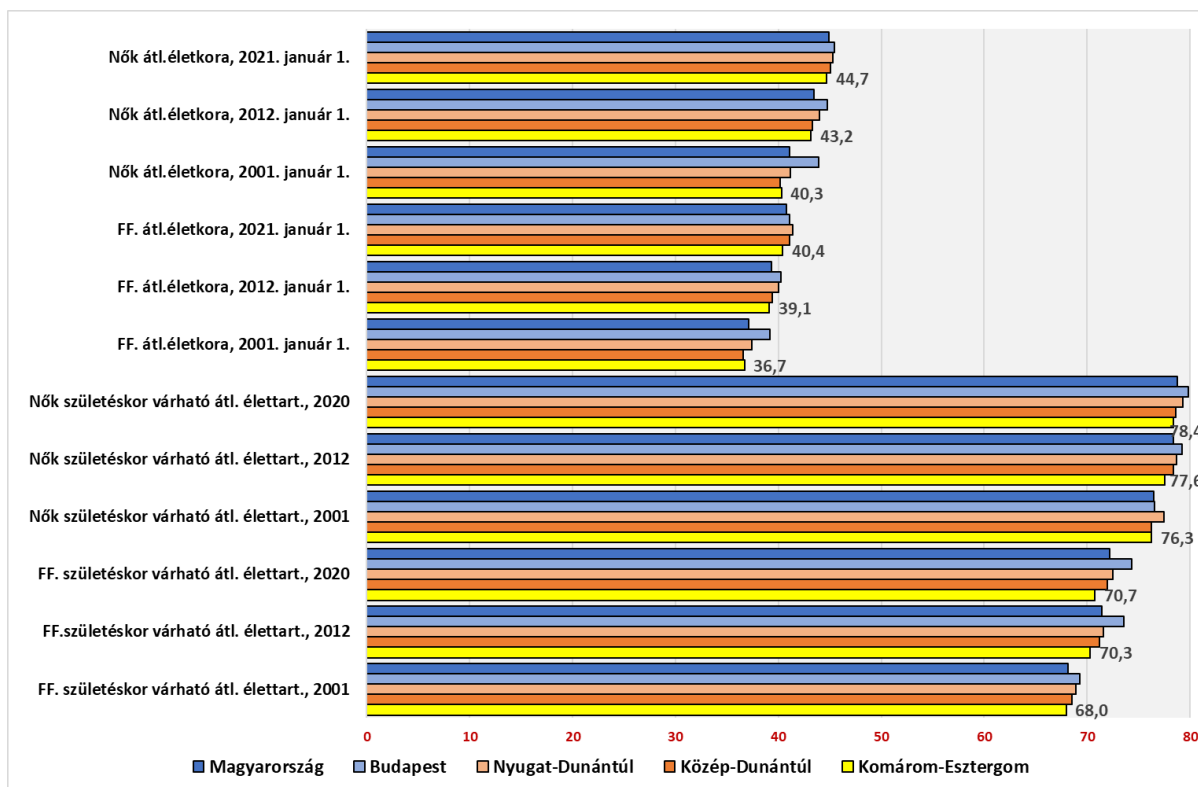
A népességszám alakulásában járásonként, városonként különbségek mutatkoznak a természetes szaporodás, illetve fogyás, valamint a belföldi vándorlási különbözet függvényében. Az elmúlt tíz évben (2011 és 2020 között), két kivétellel (Komáromi 0,1%, Tatai 1,5%) a megye minden járásában csökkent a lakónépesség száma. A megyei átlagot jóval meghaladó mértékben csökkent a népesség az Esztergomi, a Kisbéri és az Oroszlányi járásokban. Településkategóriában a községek mutatnak kis mértékű népesség gyarapodást. A városok többsége szintén a megyei átlagot meghaladóan veszített népességéből, kirívó Oroszlány -6,4%-os értéke, Komárom és Ács viszont összeségében gyarapodott ebben az évtizedben. A természetes fogyás, azaz az elveszületések és a halálozások különbözete, minden területi szinten negatív volt 2011 és 2020 között, zömében az országos átlagot meghaladóan, megyei szinten a veszteség -4,45%-os. A legrosszabb értékekkel Kisbér és járása rendelkezik, míg adott körülmények között a legkedvezőbb helyzetbe Ács városa és a Tatai járás került. Az öregedési index Kisbér városában, illetve a Komáromi járásban vette fel a legmagasabb értékét, míg ebben a tekintetben legkedvezőbb helyzetbe Ács városa és a

népességszám-béli, vándorlási egyenlegben kirívóan rosszul teljesítő Oroszlányi járás került. Figyelmeztető az Esztergomi járás helyzete, ahol a vándorlási nyereség mellett is az egyéb mutatók alakulása nagyon közel áll a legrosszabb teljesítményekhez. A belföldi vándorlás mértéke és iránya tekintetében az évtizedet átfogó átlagértékek nem meglepően mutatnak pozitívumot a Tatai, Tatabányai, Esztergomi járásokban. Ugyanakkor figyelemreméltó a Kisbéri járás pozitív teljesítménye ennél az adatnál. A nagyobb városok összességében, Tata kivételével, mind vándorlási veszteséget szenvedtek el 2011-2020 között, csak a kisebb városok tudtak ebben a tekintetben pozitív értékeket produkálni.

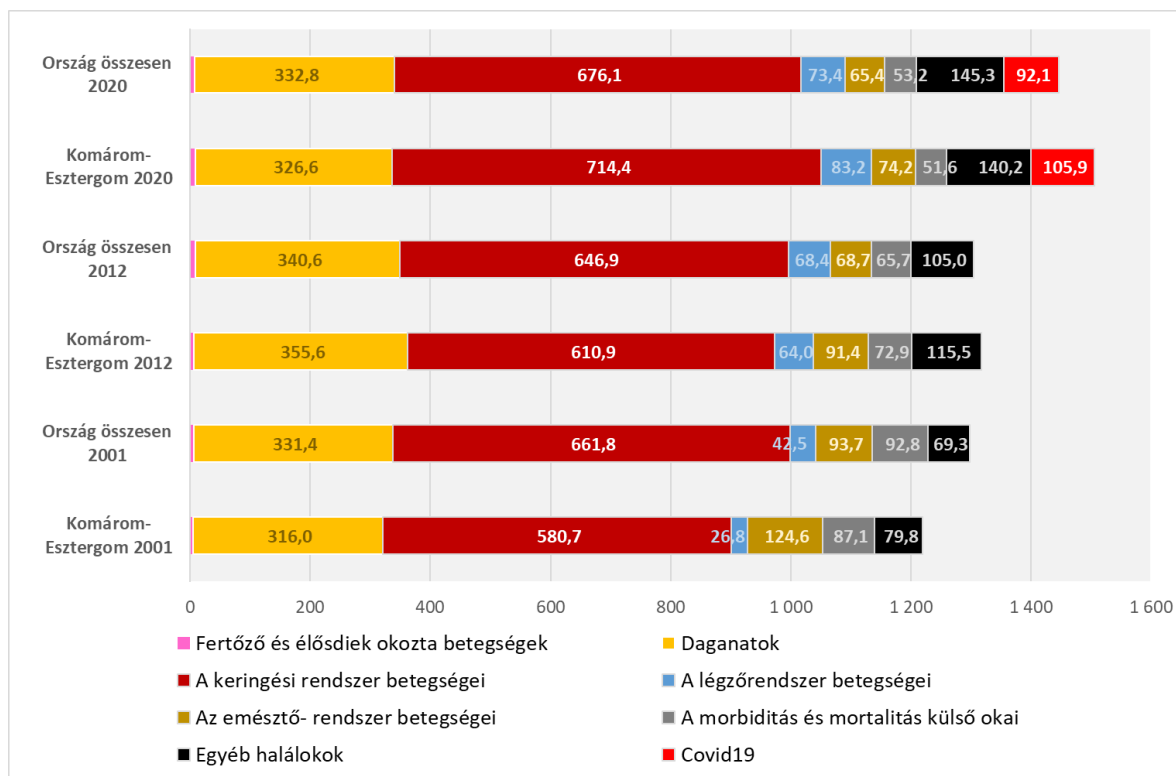
3. ábra: Eltartottsági ráták, öregedési index KEM 2001., 2012. és kiemelten 2021. évekre (jan.1.) Forrás: KSH STADAT 22.1.2.5.

Az **öregedési index** az idős korú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított aránya, az előrejedés folyamatának legfontosabb indikátora, amely Komárom-Esztergom megye számára valamivel kedvezőbb demográfiai jövőt vázol fel a fenti területi szintekkel összehasonlítva, ahol már az idősek aránya 40-45%-kal, Budapest esetében 60%-kal haladja meg a gyermekkorúakét. Ugyanez igaz az időskorú/gyermekkorú népesség eltartottsági rátájára is, amely a munkavállalási, aktív korú népességnek (15-64 év) az időskorúak/gyermekkorúak eltartására nehezedő terhét mutatja be, itt a különbségek jóval szerényebbek, de a megye helyzetére nézve szintén kedvezőbb.

4. ábra: Születéskor várható átlagos élettartam, átlagéletkor nem szerint [év] KEM, 2001., 2012., 2020. évekre Forrás: KSH STADAT 22.1.2.6.

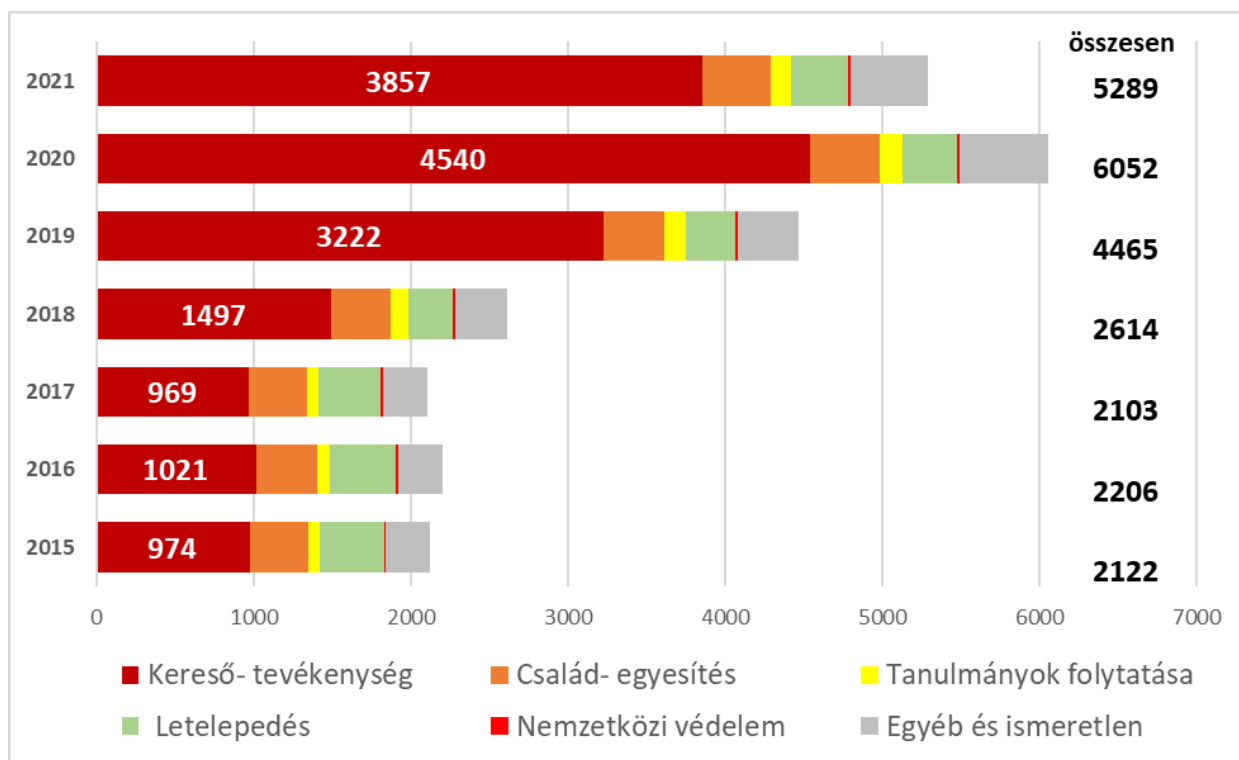
Komárom-Esztergom megye férfi-női lakosságának **átlagéletkora, átlagos élettartamának adatai** a 2020-as évre nézve és a fenti területi összehasonlításban minden esetben kedvezőtlenebbek amellet, hogy az eltelt két évtizedben az értékei az országos trendnek (az öregedés mellett a várható életkor kitolódása) megfelelően növekednek, de lemaradásban vannak. Az országos értékekkel összehasonlítva 2020-ra mindkét nem esetében az átlagos életkor és a nőknél a születéskor várható élettartam szűkebb sávban (-0,2 – -0,4 év) marad el, férfiak esetében azonban a születéskor várható élettartam 1,5 évvel kevesebb.

5. ábra: A meghaltak aránya százezer lakosra számítva halál oka szerint KEM és Mo. 2001., 2012., 2020. évekre
 Forrás: KSH STADAT 22.1.2.10.

Komárom-Esztergom megye (idősebb) **lakosságának egészségi állapotára** világítanak rá a fenti adatok, amelyek az elmúlt két évtized forduló éveiben rögzítetteket mutatják be. Összességében a megyében két évtized alatt az országosnál (11,5%) nagyobb mértékben (23,5%) nőtt a százezer lakosra jutó halálozások száma, a két vezető halálokozást közül 2020-ra a keringési rendszer betegségei arányaiban stagnáltak, a daganatos megbetegedések csökkentek a 2001-ben mértékhöz. Arányaiban és számosságában viszont növekedtek a légzőrendszer betegségei miatti halálozások és az egyéb halálokok, míg az emésztőrendszer betegségeinek szerepe visszaeső pályára állt. A Covid-19 járvány halálozási okként az országos átlagnál (6,4%) nagyobb mértékben sújtotta a megye lakosságát már 2020-ban is (7%).

2018-ban már elérte a közel 60%-os arányt, de ezt az évet követően határozottan megugrott a megyében dolgozó **külföldiek és vendégmunkások száma** (az összesből 72-75%), köszönhetően a nagyszámú munkaerőt igénylő, ipari parkokba telepített feldolgozóipari kapacitásfejlesztéseknek (elektronikai ipar, autóipar, elektromobilitás, akkumulátor gyártás). A külügyminisztérium (KKM Beruházás-ösztönzési Főosztály) összefoglalása alapján megállapításra került, hogy a 2019-ben pozitív döntéssel zárult 101 projekt helyszíne kapcsán megyei összesítésben a harmadik helyen Komárom-Esztergom megye található (13 projekt). Itt koncentrált az összesített beruházási volumen mintegy harmada (32,6%, 1,75 Mrd EUR, 690 Mrd Ft), a létrejövő munkahelyek számát tekintve pedig közel a negyede (23,2%, 3.134 munkahely), nagyobb felében az elektronikai iparág térnyerésének köszönhetően.

6. ábra: A Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárok száma (fő), a tartózkodás célja szerint, KEM 2015-2021 (jan. 1.)
 Forrás: KSH STADAT 22.1.2.18.

3. Komárom-Esztergom megye gazdasága

3.1 Átfogó gazdasági helyzetkép

Komárom-Esztergom megye, Fejér és Győr-Moson-Sopron megye mellett az ország legfejlettebb megyéi közé tartozik. A rendszerváltást követően a makrotértség kedvező helyzetbe került, a rohamos kelet-nyugati orientációváltás következtében felértékelődött a földrajzi fekvése, továbbá a IV. Helsinki-folyosó miatt könnyebben tudott integrálódni a transzeurópai közlekedési hálózatba. A 2004-es Európai Unió csatlakozás egy újabb szignifikáns lökést jelentett a régió számára, a szabad tőke- és áruáramlás - és az országos szinten kiemelkedő infrastrukturális környezet - a térség külföldi működőtőkevonzó képességét jelentékeny módon megemelte.

Ezen gazdasági folyamatok egyik egyenes következménye az lett, hogy a régió, és kiváltképpen Komárom-Esztergom megye gazdasági szerkezetében a feldolgozóipar jelentősen felértékelődött.

A 2008-as pénzügyi-gazdasági válság érzékenyen érintette a régióhoz tartozó megyéket (elsősorban a külföldi tulajdonban lévő, export-orientált feldolgozóipari vállalatok miatt, ahol a globális értékláncokba való integrálódás okán hamar begyűrűztek a válság negatív hatásai). A recesszióban telt évek után, a 2010-es évtized második felétől erősödő gazdasági konjunktúra idején a transznacionális vállalatok súlya egyre nagyobb lett, a nagyvállalati (külföldi) tőke továbbra is jelentős befolyással bír a térség gazdasági életére. A 2018-ban mért egy főre jutó GDP (pps) alapján Komárom-Esztergom megye közel 30%-kal, a Budapest nélküli megyei átlag feletti értékkel rendelkezik.

Nemzetközi kontextusban vizsgálva, ha a **vásárlóerő-paritáson mért, egy főre jutó bruttó hazai terméket** az Európai Unió átlagához viszonyítjuk, **Komárom-Esztergom megye a Közép-Dunántúl régión belül kedvező helyzetben van**, különösen Veszprém megyéhez képest. Az elmúlt 10 évet figyelembe véve, a megye, követve az országos tendenciát, konvergál az Európai Unió átlagértékéhez, ám a régióban a megyék konvergenciaüteme igen különböző, amelyet a jövőben figyelemmel kell kísérni az egységes, jó ütemű, egyensúlyt biztosító fejlődés érdekében.

A makrotértség területi egységeinek fejlődési irányait jelentősen befolyásolja az országhatár. A Komárom-Esztergom megyével szomszédos Nyitra megye (NUTs3), illetve régiója Nyugat-Szlovákia (NUTs2) esetében nem beszélhetünk jelentős felzárkózásról, sőt utóbbi esetében divergencia figyelhető meg az elmúlt évtizedben. Az országhatár mellett az Európai Unió kohéziós politikája is jelentősen befolyásolja a területi egységek fejlődési pályáját.

A bruttó hozzáadott érték a területi egységek gazdasági szerkezetének bemutatására és nemzetközi összehasonlítására is alkalmas fejlettségi mutató, amivel a nemzetgazdasági ágak összeteljesítményéhez történő hozzájárulását is szemléltetni lehet. Az ezredfordulót követően, a közép-dunántúli régió megyéinek gazdasági struktúrájában hasonló tendenciák figyelhetők meg. **A régióban továbbra is a feldolgozóipar a legjelentősebb nemzetgazdasági ág.**

Ez különösen igaz Komárom-Esztergom megyére. 2018-ban a megye teljes bruttó hozzáadott értékének majdnem felét (48%) a feldolgozóiparban tevékenykedő vállalkozások állították elő. Ez az arány 2000-ben még csak 33% volt, így kijelenthető, hogy Komárom-Esztergom

megyében, a Magyarország gazdasági szerkezetére hosszútávon jellemző tercjializálódás ellenére az ipar gazdasági súlya növekedett. Az eltérő tendencia kialakulása több komponensre bontható; a Közép- és Nyugat-dunántúli régiókban tradicionálisan felülreprezentáltak az ipar ágazataiban dolgozók. A rendszerváltást követően a válságágazatok miatt (kohászat, bányászat, textilipar) jelentős strukturális változás következett be az ország iparában, de Komárom-Esztergom megyében az ezredfordulóig megnőtt a vegyipar és a kohászat-fémfeldolgozás szerepe, jelentős az energiaipar és szinte egyedülálló módon a bányászat súlya is alig változott, a fokozódó építőipari nyersanyag kitermelés okán. A 2000-es években pedig a feldolgozóipar súlya vált egyre jelentősebbé, amelyet elsősorban a zöldmezős jellegű, külföldi működőtőke beruházások indukáltak. Az ipar térben koncentrálódik a Duna mentén és a Komárom-Tata-Tatabánya-Oroszlány városhálózati térségben, ahol 9 ipari park is működik. Tatabánya és Esztergom térségének 2014. évi kiemelt járműipari központtá nyilvánítása óta, a kapcsolódó ide vonzott és betelepült beruházások megjelenésével, mérhető eredményei vannak a térség és járműipara hosszú távú fejlődését és versenyképességének növelését megcélzó gazdasági- és fejlesztéspolitikai intézkedéseknek, az ágazatspecifikus humán erőforrás fejlesztéseknek.

A **2019-2020-as COVID-19 világjárvány** által elindult, illetve felerősített politikai-gazdasági folyamatok a megye gazdaságára többes hatással bírnak. Egyfelől a megye nagy hagyományokkal, nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező feldolgozóipara nyertese lehet a globális értékláncok átrendeződésének, amennyiben az európai fellevevőpiachoz közelebbi fekvés felértékelődik. Jó példa, hogy akad olyan számítógépekhez alkatrészeket gyártó megyei vállalkozás, amely a járványban még növelte is létszámát. Más oldalról a járvány nyomában járó gazdasági válság a fellevevőpiacokat és a megye termékei iránti keresletet csökkentheti, amely ugyanakkor nem megyespecifikus, hanem globális jelenség.

A megye nyertes pozíciója nagy valószínűséggel azon múlik majd, hogy a transznacionális vállalatok számításaiban nagyobb súllyal esik-e latba a jövőben az európai piachoz való közelség és a kisebb európai szállítási kockázat, mint az ázsiai fellevevőpiac és az alacsonyabb ázsiai költség szint.

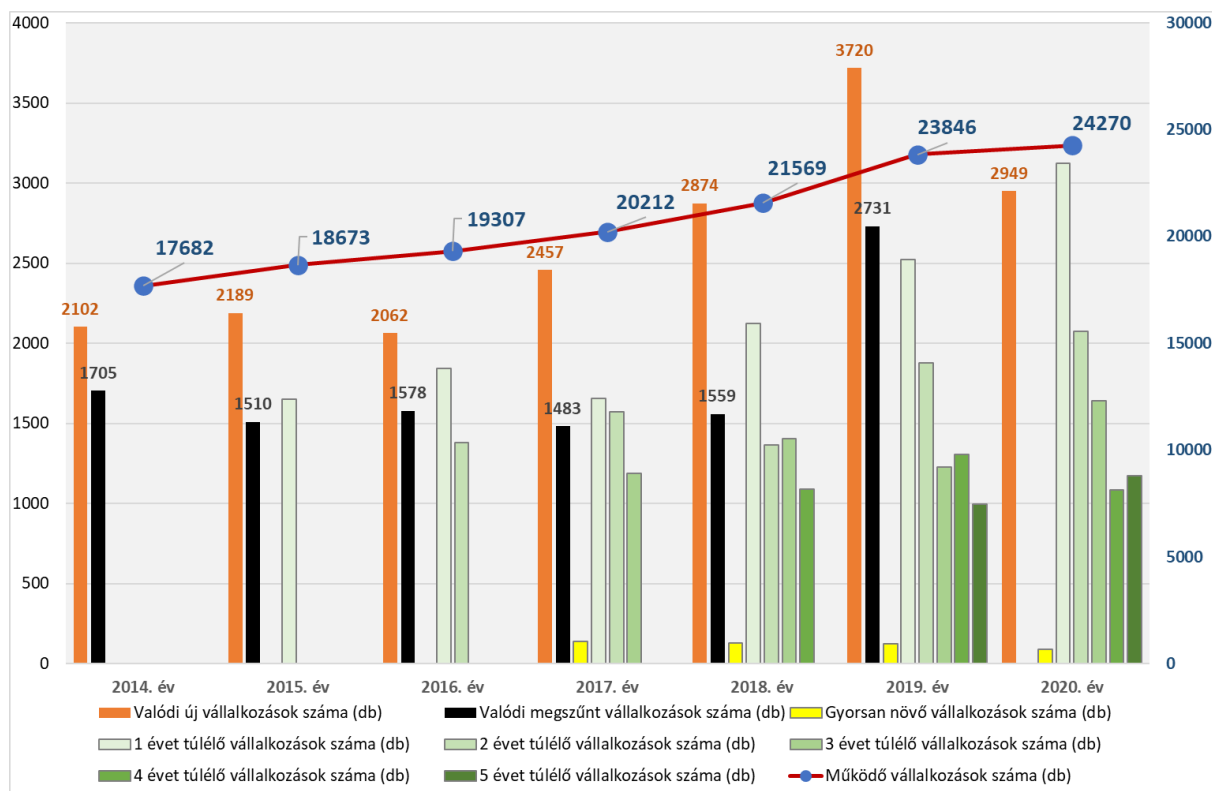
Mivel a megye vállalkozásainak árbevételéből jelentős hányadot - megközelítőleg 60%-ot - tesz ki az export, ezért a megye foglalkoztatási helyzete nagymértékben majd az itt gyártott termékek külpiacon támogatott keresletétől függ. Javasolt ezért a kormányzati intézkedések szintjén az exportpiaci versenyképességet segítő eszközök (EXIM Bank termékek, kapcsolatépítést, külpiacon lépést, gyártástechnológia fejlesztést biztosító támogatások) biztosítása a megye területén. A gazdasági válság tovaúyűrűző hullámain helyi szinten ezenfelül a hazai és EU források keresletoldali élénkítésével lehetséges csillapítani a következő 2-3 éves időszakban.

A Covid-19 járvány természetesen alkalmazkodási költségeket is jelent a települések és az ott működő vállalkozások számára. A megváltozott munkaterületek, munkafolyamatok kialakítása részben megtörtént, ugyanakkor az alkalmazkodás a következő években is tartani fog. Ebben az alkalmazkodásban a megyei vállalatok számára az átgondolt kormányzati támogatások a versenyben való helytállást biztosíthatják.

3.2. Gazdasági szervezetek

A KSH adatai szerint 2021. december 31-én Komárom-Esztergom megyei székhellyel 48 888 gazdasági szervezetet tartottak nyilván, 2,7%-kal többet az előző év azonos időpontjához képest. A szervezetek 91,2% vállalkozásként működött, ezek 27,9%-a társas vállalkozásként, 72,1%-a önálló vállalkozóként volt nyilvántartva.

A regisztrált vállalkozások számához képest a működő vállalkozások száma már lényegesen alacsonyabb, a 2020-as adatokat összehasonlítva a megye esetében 51%. A működő vállalkozások megyei dinamikáját foglalja össze a következő ábra:

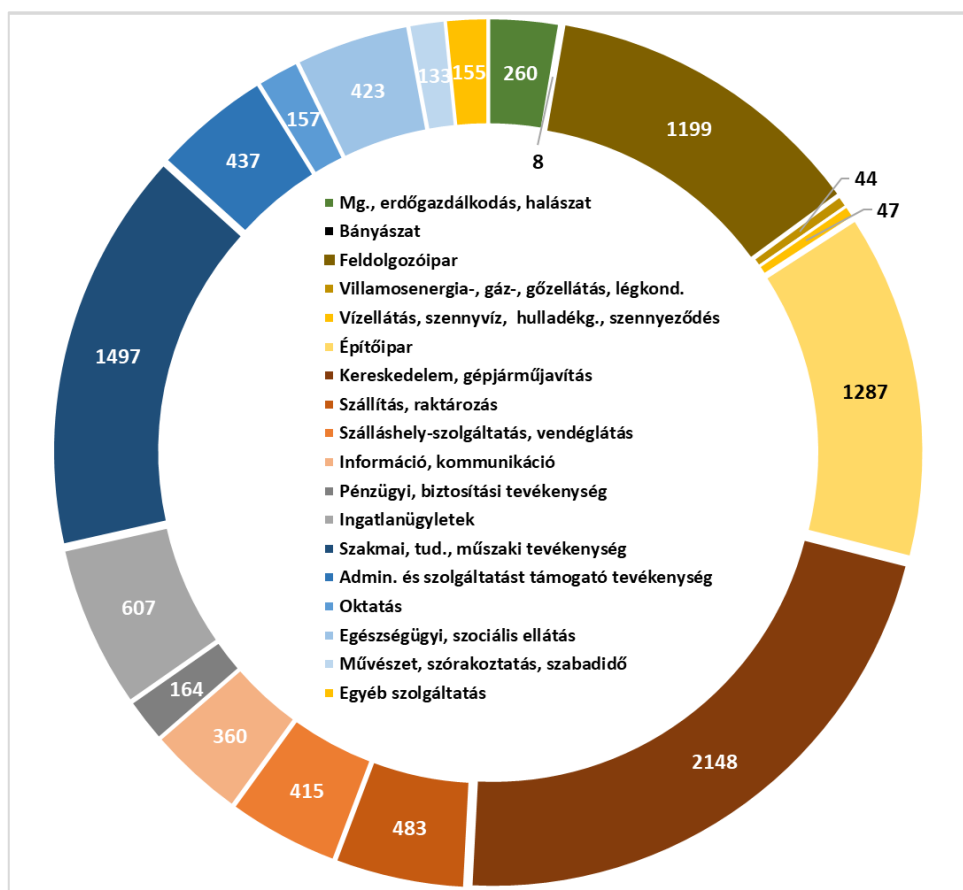
7. ábra: KEM vállalkozásdemográfia 2014-2020 (EU SBS módszertan) Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis - Gazdaságstatisztika

A következő táblázatban Komárom-Esztergom megyei városokban a működő és regisztrált vállalkozások arányát, valamint az ezer főre jutó vállalkozások számát mutatjuk be, az utolsó hozzáférhető adat évében.

2019	Működő vállalkozások /regisztrált vállalkozások	Működő vállalkozások/1000 fő
Tatabánya	61%	81,2
Esztergom	60%	95,7
Tata	56%	116,5
Komárom	55%	86,5
Oroszlány	58%	55,5
Dorog	66%	76,0
Nyergesújfalu	66%	83,1
Ács	39%	55,5

Kisbér	57%	80,1
Tát	67%	89,2
Lábatlan	66%	63,3
Bábolna	50%	72,2

3. táblázat: Működő vállalkozások nonprofit gazdasági társaságokkal (2019) - Forrás: KSH TSTAR

8. ábra: Működő társas vállalkozások (9824 db) szektorok közötti megoszlása 2019, KEM Forrás: KSH TSTAR

A vállalkozásokat 41,5-58,5%-os arányban társas, illetve önálló vállalkozói formában jegyezték be 2019-ben, a 2020-as előzetes adatok alapján ez 39,4-60,6%-ra változott.

KEM	2019		2020 előzetes adat	
Egyéni vállalkozó	13 846	58,7%	14590	60,8%
Korlátolt felelősségű társaság	7 277	30,9%	7 092	29,6%
Betéti társaság	2 298	9,7%	2 164	9,0%
Részvénytársaság	82	0,3%	79	0,3%
Szövetkezet	37	0,2%	35	0,1%
Nonprofit gazdasági társaság	36	0,2%	33	0,1%
összes	23 576	100%	23 993	100%
társas vállalkozás	9824		9501	

4. táblázat: Működő vállalkozások száma gazdálkodási forma szerint Forrás: KSH STADAT 9.1.2.3

2019-ben a **működő társas vállalkozások** 4,4%-a (434) 0 és ismeretlen számú volt; 84,7%-a (8322) 1-9 fős, 6%-a (590) 10-19 fős, 2,8 %-a (277) 20-49 fős kisvállalkozás; 1,7%-a (163) 50-249 fős közép vállalkozás; 0,2%-a (18) 250-499 fős, 0,2%-a (20) 500 fő feletti nagyvállalkozás volt.

Komárom-Esztergom megyei székhellyel 2021 december végén 48 888 **gazdasági szervezetet** tartottak nyilván, 2,7%-kal (országosan 2,6%-kal) többet, mint egy évvel korábban. A 44 576 vállalkozás 27,9%-át társas gazdálkodási formában, 72,1%-át önálló vállalkozóként regisztrálták. Az előbbiek száma egy év alatt 1%-kal, az utóbbiaké 3,6%-kal nőtt.

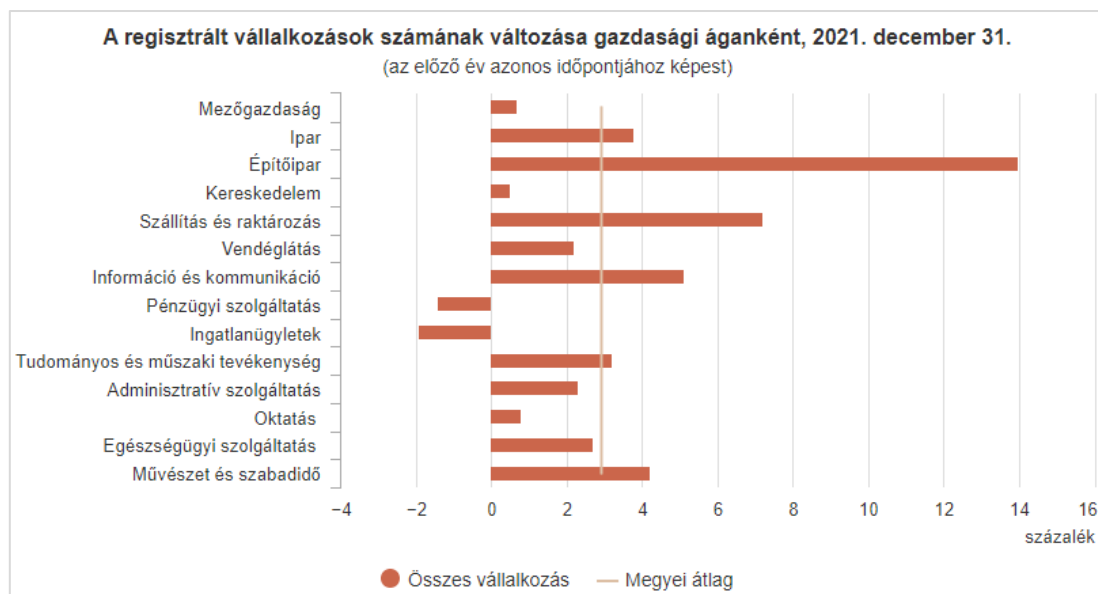
A 12 253 **társas vállalkozás** 77,6%-át kitevő korlátolt felelősségű társaságok száma 2,6%-kal nőtt, a 21,1%-át képviselő betéti társaságoké 3,9%-kal fogyott. Részvénytársaságból 2-vel kevesebb (115), szövetkezetből 8-cal kevesebb (46) szerepelt a regisztrációban, mint 2020 december végén. A gazdasági szervezetek 97%-a legfeljebb 9 főt foglalkoztatott, a 250 fő felettiekből 48 volt a megyében.

2021-ben a társas vállalkozások 7,8%-a került **csődeljárás, kényszersztörlés vagy felszámolási eljárás** alá, 1,6 százalékponttal nagyobb részük, mint egy évvel korábban. Az eljárás alá vont cégek részaránya a kft-k körében 6,1, a részvénytársaságoknál 11%-ot tett ki.

Az **önálló vállalkozók** közül a legtöbben (47%) mellékfoglalkozásuként, 40% főfoglalkozásuként, 13% nyugdíjasként tevékenykedett. Fő- és mellékfoglalkozás keretében többen, nyugdíj mellett lényegében ugyanannyian (+0,1%) vállalkoztak, mint egy évvel korábban.

December végén 2,6 ezer **egyéni vállalkozás szüneteltette a tevékenységét**, vélhetően a járvány csillapodásának hatására a számuk 5,1%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. Az ideiglenesen szüneteltetett egyéni vállalkozások aránya egy év alatt 17-ről 15%-ra mérséklődött.

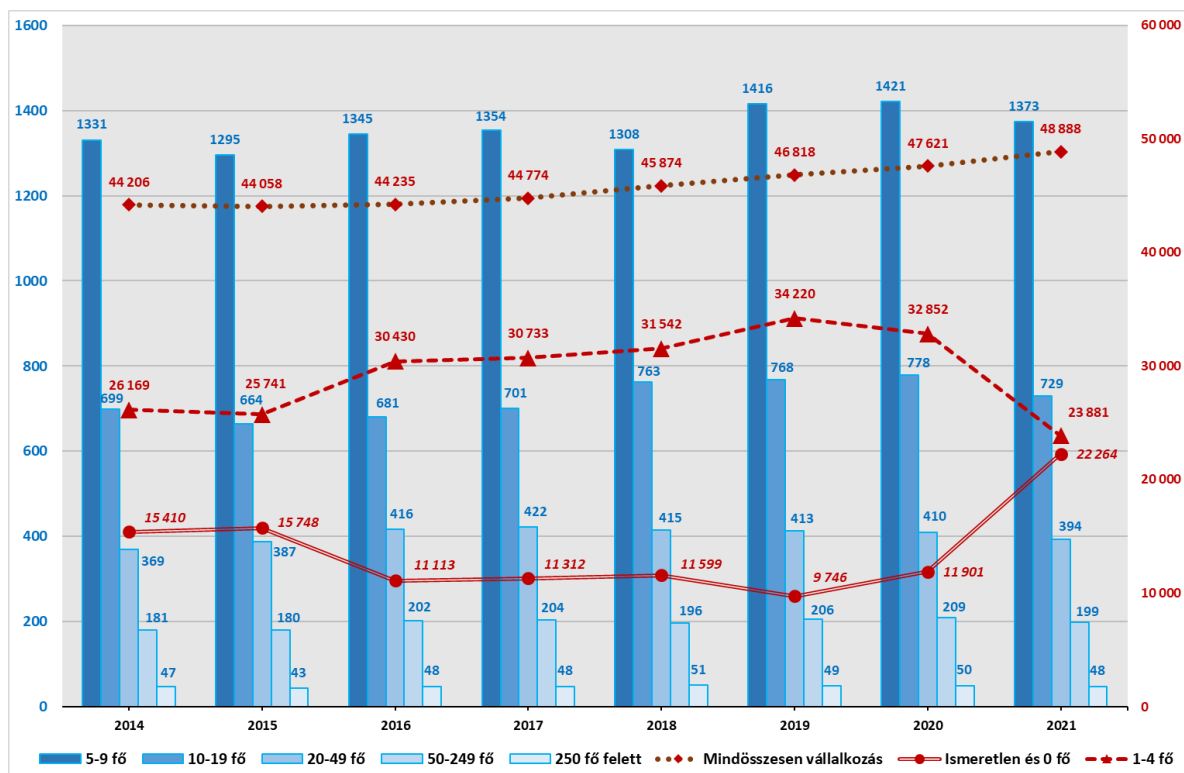
Főtevékenységük alapján a társas vállalkozások a kereskedelem (21%), a tudományos és műszaki tevékenység (15%), valamint közel azonos arányban az ipar és az építőipar (13–15%) területén, az önálló vállalkozók a mezőgazdaság (22%) és az ingatlanügyletek (18%), szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (10%) nemzetgazdasági ágakban fordultak elő leggyakrabban. *(KSH Fókuszban a megyék, 2021)*

9. ábra: Regisztrált vállalkozások gazdasági áganként KEM 2020-2021 Forrás - KSH Fókuszban a megyék, 2021 I-IV. ne.év

Vállalkozások mérete

A megyében a konjunktúramutatóként szerepeltethető regisztrált (jogilag létező, adószámmal rendelkező) gazdasági szervezetek száma folyamatosan nőtt 2014 és 2021 között, ugyanakkor a képet árnyalja, hogy a Covid-19 járványidőszak gazdasági életre tett befolyása miatt ez 2020-ban és 2021-ben csak úgy vált lehetségessé, hogy a legmagasabb darabszámú ismeretlen és nulla fős (egyszemélyes gazdasági szervezetek) kategóriába eső szervezetek számának növekedése (előző évhez képest 2020-ra +22%; 2021-re +87%!) tudta kompenzálni az 1-4 fős szervezetek számának csökkenését ebben a két évben (előző évhez képest 2020-ra -4%; 2021-re -27%!). Ezt megelőzően 2015-től 2019-ig a kvázi önfoglalkoztatottak száma csökkent, illetve stagnált, az 1-4 fős szervezetek száma növekedési pályára állt. Az ismeretlen és nulla fős gazdasági szervezetek számának rendkívül nagy arányú növekedésekor azt is figyelembe kell venni, hogy regisztrált gazdasági szervezetek esetében a statisztika az adott időpontban csőd-, felszámolási, végelszámolási és kényszertörlési eljárás alatt állókat, illetve a tevékenységét szüneteltető egyéni vállalkozókat is tartalmazza.

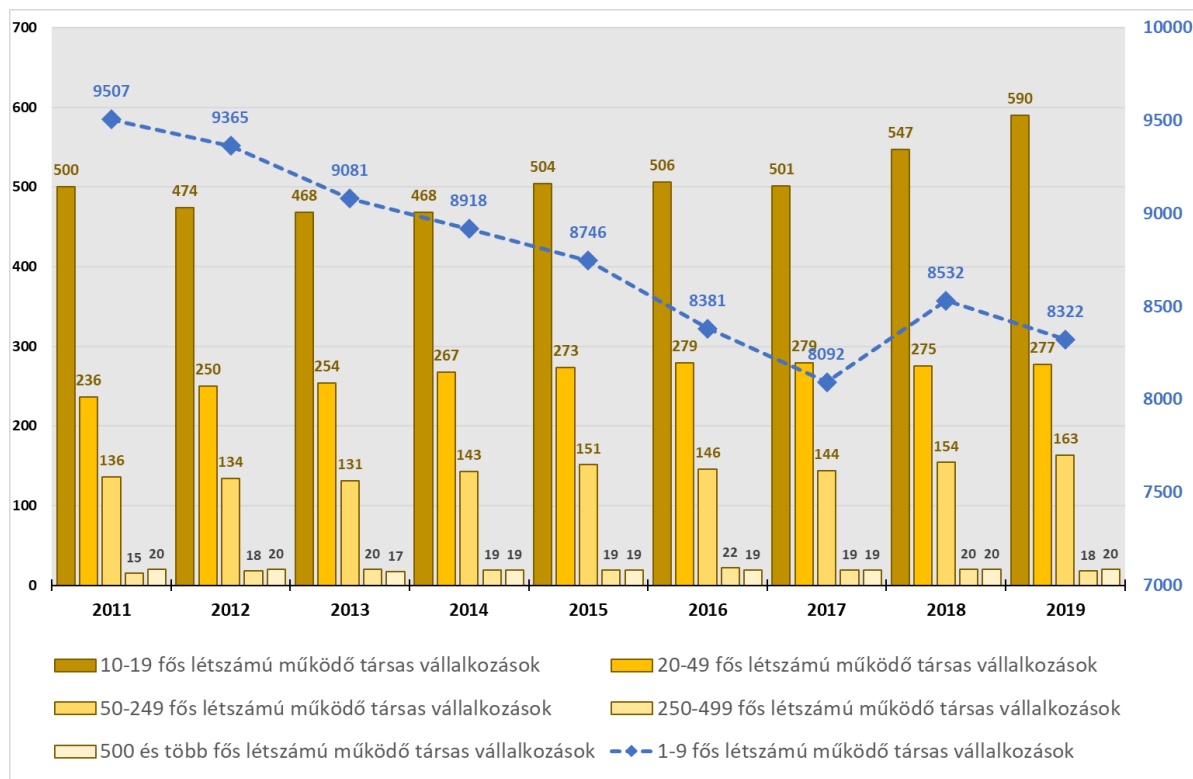

10. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek (év végi állapot) létszámkategóriái Komárom-Esztergom megyében 2014-2021
 Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis/Gazdaságstatisztika

Az önfoglalkoztatás képességét nem figyelmen kívül hagyva, a munkaerőpiaci szempontból jelentősebb, az alkalmazotti/munkavállalói rétegeket foglalkoztatni képes, nem egyszemélyes gazdasági társaságok esetében a létszámkategória növekedésével a vizsgált időszakban egyre stabilabbá válik az egyes kategóriákba tartozó szervezeti számok alakulása. A 20-49, az 50-249 és a 250 fő feletti létszámkategóriákat feltöltő regisztrált gazdasági szervezetek esetében érdemi számbeli változás a fenti adatok alapján bemutatott nyolc év alatt nem történt. A kisvállalkozások 10-19-főt alkalmazó szervezetei számának növekedését csak a 2021-es év törte meg, hasonlóan a mikrovállalkozások 5-9 fős létszám kategóriájú csoportjának számbeli változásához. Az 1-9 fős regisztrált mikrovállalkozások aránya az összesből 51,6% volt 2021 végén, az ismeretlen és 0-fős kategóriával kiegészítve már lefedték a regisztrált gazdasági szervezetek 97,2%-át a megyében.

A regisztrált gazdasági szervezetek létszámkategória szerinti megoszlásának jellemzőit árnyalja a működő társas vállalkozások hasonló szempont alapján, kissé másképp csoportosított létszámkategóriákat alkalmazó statisztikai adatai, amelyek azonban jelenleg csak 2019-ig elérhetőek, így a járványidőszakok hatásait megszenvedő 2020-2021-es évekre ez alapján nem tehetünk megállapításokat. Az elérhető 2011-2019 közötti adatsorok azt mutatják, hogy a működő társas vállalkozások esetében a legstabilabb képet a nagyvállalatokat jelentő 250-499 és 500 fő feletti létszámkategóriájú vállalkozások száma mutatja (arányuk az összesből mindössze 0,2%), a kis- és közepes vállalkozások száma összességében folyamatosan nőtt, míg a legnagyobb tömeget kitevő mikrovállalkozások száma csökkenő pályára állt, kilenc év alatt 12,5%-ot csökkent, a mélypont 2017-es évben 2011-hez képest a visszaesés az ide tartozó szervezetek számában megközelítette a 15%-ot. A mikrovállalkozások 2019-ben az összes működő társas vállalkozás közel 88,6%-át adták, és a

megelőző években is hasonlóan domináns arányban jelentek meg (max. 91,3%) így az összesített működő társas vállalkozások számában Komárom-Esztergom megyében egy közel 10%-os csökkenés volt detektálható a bemutatott időszakban.

11. ábra: Működő társas vállalkozások száma Komárom-Esztergom megyében 2011-2019 Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

3.3. Komárom-Esztergom megye gazdaságának alakulása¹

A megye gazdasági teljesítményét az alábbi mutatók jellemzik:

Megnevezés	Ország összesen	Komárom-Esztergom megye	Megye rangsor (Bp.-tel 1-20.)
Az ipar termelési értéke; milliárd forint (telephely szerint)	40 941,0	2834,2	6.
Egy lakosra jutó ipari termelési érték; ezer Ft (telephely)	4 216	9 479	2.
Az ipar termelési értéke; milliárd forint (székhely szerint)	37 080,9	2649,7	6.
Az ipari termelés volumenindexe; (székhely) 2020=100%	109,4	101,3	17.
A beruházások teljesítményértéke; milliárd Ft	9717,05	376,97	4.
A beruházások egy lakosra jutó értéke; ezer Ft	1 000	1 260	2.
Építőipari termelés értéke, milliárd Ft	3705,3	85,0	11.
Építőipari termelés volumenindexe; 2020=100%	114,6	100,3	18.
Egy lakosra jutó építőipari termelés; ezer Ft	381,6	284,2	9.

¹ A Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elemzése alapján.

Megnevezés	Ország összesen	Komárom- Esztergom megye	Megye rangsor (Bp.-tel 1-20.)
A teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos bruttó keresete; Ft/hó	438 814	435 410	3.
A kereset növekedése; 2020=100%	108,7	108,7	16.
Egy lakosra jutó GDP; ezer Ft (2020)	4 922	4 739	4.
Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások száma	206,5	163	18.
Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken	16 192 674	300 091	18.

5. táblázat: A fontosabb jelzőszámok, 2021. I-IV. negyedév, Forrás: KSH STADAT, Fókuszban a megyék

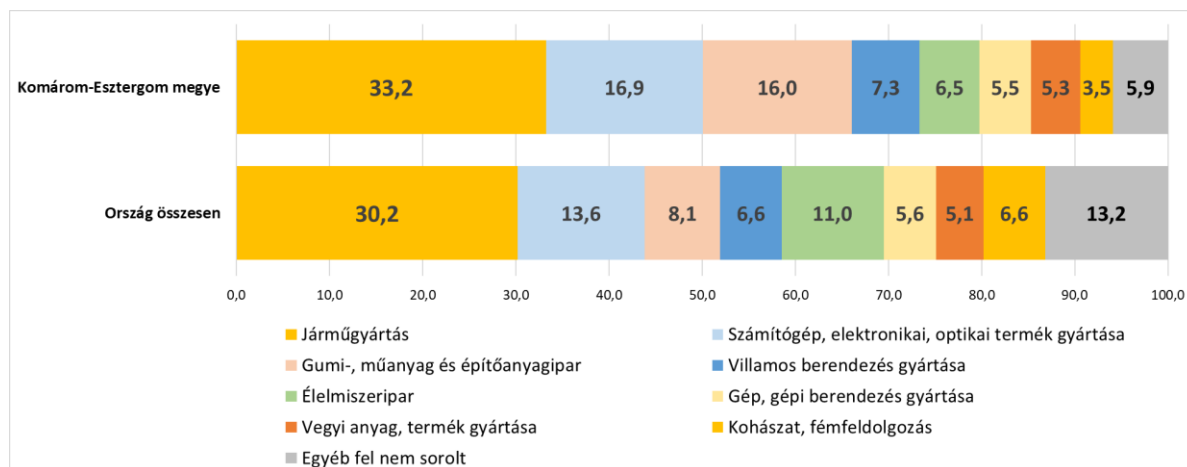
3.3.1. Ipar

Komárom-Esztergom megyében a 4 főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások telephelyein a termelés volumene 2021-ben 2,9%-kal meghaladta az előző évit. A növekedés alacsony bázison történt, 2020-ban a megyék közül itt esett vissza leginkább a kibocsátás. Így a 2021. évi teljesítmény tizedével elmaradt a járvány előtti, 2019-es szinttől. A termelési érték 2,8 ezer milliárd forintot tett ki, az egy lakosra jutó összege (9,5 millió forint) a főváros és a megyék rangsorában itt volt a második legmagasabb. Komárom-Esztergom a teljes magyarországi ipari termelés 6,9 százalékát adta. A megye egy lakosára jutó termelési értéke 2,25-szöröse az országos átlagnak. Az év első két hónapjában, részben a beszállítói (főként a járműipart érintő) nehézségek miatt, elmaradt a kibocsátás az egy évvel korábbitól, majd március-június között jelentősen meghaladta a járvány miatti alacsony bázist. Azonban az év második felét – szintén az alapanyag-ellátási és szállítási nehézségek hatására – többnyire csökkenés jellemezte. A 49 főnél többet foglalkoztató, megyei székhelyű ipari vállalkozások 2021. évi termelése (mintegy 2,6 ezer milliárd forint) összehasonlításon 1,3%-kal felülmúlta az egy évvel korábbit. A megyei ipar legnagyobb súlyú területének számító járműgyártás teljesítménye 0,4%-kal elmaradt az előző évi alacsony bázistól, miközben más jelentősebb területek, például az elektronikai ipar, valamint a gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar bővültek. Az ipari értékesítés volumene 2,2%-kal nagyobb volt, mint 2020-ban. Ezen belül a forgalom négyötödét adó export 1,6, a belföldi eladások 5,0%-kal bővültek.²

A 2010-es évek közepén tapasztalt megyei feldolgozóipari átstrukturálódás belső arányai megmaradtak. A termelési értéken belül 2010-ben még a számítógépek, az elektronikai, optikai termékek gyártásával foglalkozó vállalkozások képviselték a legnagyobb, 46 százalékos arányt, míg a járműipar a feldolgozóipari termelésnek megközelítőleg a negyedét adta. A gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar részesedésénél volt még nagyobb részarány változás tapasztalható, a gépgyártás, továbbá a villamosberendezés-gyártás hozzájárulása viszont magasabb volt. A járműipar többszöri kiugró teljesítményét főként az új személygépjármű-modellek fejlesztése és piaci bevezetése indukálta. A gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar termelési volumenére elsősorban a gumibroncs-gyártás felfutása hatott kedvezően. Új elemként a közeljövőben a villamos berendezések arányának növekedése várható a megyében a közelmúlt megvalósított vagy beinduló akkumulátorgyártási kapacitásainak felfutásával – ezek felhasználásának azonban a járműgyártás vonatkozásában

² Forrás: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/214/index.html>

is jelentősége van, hiszen elsősorban az elektromos autó gyártást fogja kiszolgálni itthon és az európai/világpiacon.

12. ábra: A Komárom-Esztergom megyei feldolgozóipar termelési értékének (49+ fő vállalkozások) megoszlása

A megye 2020. évi feldolgozóipari teljesítménye országos átlagon felül teljesített járműgyártás, elektronikai ipar, gumi-, műanyag és építőanyagipar, villamos berendezés gyártás, vegyi anyag gyártás alágazatokban, ezek a megye termelékenységi szempontjából is a legjobban teljesítő húzóágazatai.

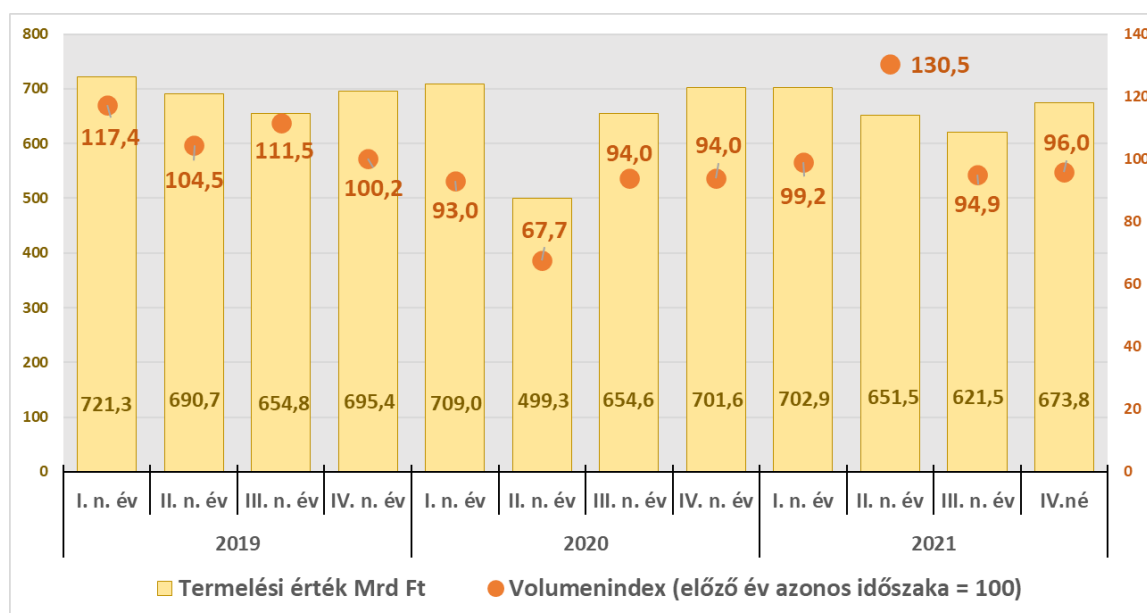
Komárom-Esztergom 2021. évi feldolgozóipari termelése 1,2 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A főbb ágazatok termelési volumene hektikusan emelkedett, a gépipar azonban egészében csökkent, itt csak az elektronikai ipar tudott bővülni 8%-kal, a járműipar gyakorlatilag stagnált, a gépgyártás, de különösen a villamos berendezések gyártása visszaesett. Termelési értékben bővült a megyei élelmiszeripar, a vegyipar és a fémalapanyag-fémfeldolgozó ipar, visszaesett a faipar és a textilipar teljesítménye. Ezeket a tendenciákat az értékesítés adatai is lekövezték, ugyanakkor a járműiparban a stagnáló (-0,4%) teljesítmény mellett is nőtt a belföldi-külföldi értékesítések szintje 2-2,5%-kal. Az exportpiacokra értékesített termékek tekintetében magára talált a helyi élelmiszeripar (8,8%), a vegyi anyagok gyártása (17,4%), fémalapanyag-fémfeldolgozó ipar (22,5%) és az elektronikai ipar (12,4%). Az összesített értékesítési eredmények változása a legtöbb kategóriában meg tudták haladni a termelési érték változásának adatát. Mindent összevetve 2020-ról 2021-re 2,2%-kal nőtt az értékesítési eredmény, 2 645,5 milliárd Ft-ra.

Ágazat, ágazatcsoport	Termelés	Belföldi	Export-	Összes	Termelés	Belföldi	Export-	Összes
		értékesítés				értékesítés		
	millió Ft				előző év azonos időszaka = 100,0%			
Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	2 649 667	518 391	2 127 093	2 645 484	101,3	105,0	101,6	102,2
Ebből:								
Feldolgozóipar	2 635 589	504 312	2 127 093	2 631 406	101,2	104,6	101,6	102,1
ezen belül:								
élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	186 974	132 659	54 706	187 365	107,1	107,5	108,8	107,9

textília, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása	12 217	1 067	11 140	12 207	91,4	94,2	91,5	91,7
fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység	38 794	16 982	21 580	38 563	98,4	95,9	100,1	98,2
vegyi anyag, termék gyártása	199 188	78 197	118 951	197 147	117,6	112,5	117,4	115,4
gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása	431 222	37 435	388 136	425 572	104,9	128,0	101,7	103,6
fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása	113 417	26 407	86 710	113 117	117,0	103,7	122,5	117,5
gépipar	1 550 472	195 165	1 362 903	1 558 068	97,9	101,9	99,8	100,0
számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	444 405	20 716	415 077	435 792	108,0	105,7	112,4	112,0
villamos berendezés gyártása	128 492	3 925	124 036	127 961	69,8	86,1	67,9	68,3
gép, gépi berendezés gyártása	136 252	7 557	129 774	137 331	95,3	89,6	97,8	97,3
járműgyártás	841 322	162 967	694 016	856 983	99,6	102,5	101,9	102,0
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	14 078	14 079	–	14 079	123,0	123,0	–	123,0

6. táblázat: A megyei székhelyű ipar termelési érték adatai ágazat szerint, 2021 Forrás: KSH Fókuszban a megyék

A 2017. évi és 2021. évi összesített adatokat összehasonlítva a megyei iparban és feldolgozóiparban alkalmazásban állók száma 21%-kal nőtt 35,3-35,83 ezerről 42,8-43,4ezer főre, miközben az ágazat összesített termelékenysége, az egy alkalmazásban állóra jutó termelés értéke 2,5%-kal növekedett az összes ipar tekintetében 59,5 millió Ft-ról 61 millió Ft-ra, illetve a feldolgozóipar esetében 60,1 millió Ft-ról, 61,6 millió Ft-ra.

13. ábra: Az ipari termelési érték és a volumenindex alakulása KEM 2019-2021 – a 4 főnél többet foglalkoztató szervezetek telephely szerinti adatai Forrás: Fókuszban a megyék KSH

Az ipari vállalkozások Komárom-Esztergom megyei telephelyein a 2019-ig tartó termelésnövekedés 2020. I. negyedévben megtorpant, majd ezt követően tovább folytatódott ez a tendencia. A tavaszi korlátozások, üzemleállások hatására a visszaesés mértéke különösen a II. negyedévben, ezen belül is áprilisban és májusban volt nagyon jelentős. Az év folyamán mindössze szeptemberben és decemberben bővült a kibocsátás az előző év azonos

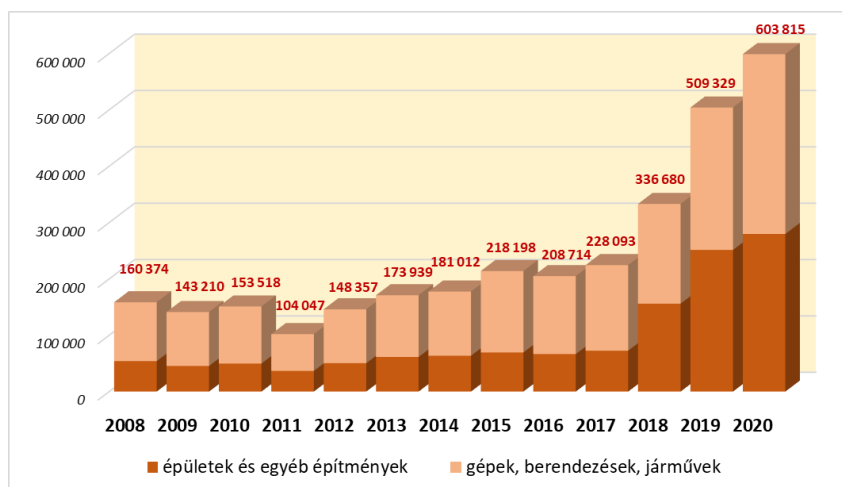
időszakához képest. 2020-ban a megye kibocsátása alapján a termelés volumene az országosnál (5,7%) nagyobb mértékben, 13%-kal esett vissza. 2021-ben valamennyire magához tért a szektor, de a 2020. évi teljesítményét összeségében minimálisan, mindössze 1,3%-kal tudta meghaladni. Itt feltételezhetően a járműipari és kapcsolódó ágai, beszerzési hálózatának termelési nehézségei játszanak komoly szerepet. Mindezek ellenére 2020-ban és 2021-ben is az egy évvel korábbihoz hasonlóan a főváros és a megyék között a második helyet foglalta el az egy lakosra jutó ipari termelési értékben.

3.3.2. Beruházás

Jelentős részben a feldolgozóiparban 2020-ban megvalósított nagy értékű fejlesztések bázishatása miatt visszaesett 2021 I. negyedévtől a Komárom-Esztergom megyei székhelyű gazdasági szervezetek új beruházásainak volumene. A szervezetek 2021. évi 377 milliárd forint teljesítményértéke összehasonlító áron 33%-kal elmaradt az egy évvel korábbi magas bázistól. A csökkenés mértéke ebben a megyében volt az egyik legnagyobb. A beruházások 74%-át a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások teljesítették.

Ültetvények, erdők telepítésére, haszonállatok beszerzésére és a meglévő föld értéknövelésére 3,7 milliárd forintot költöttek, reálértéken 38%-kal kevesebbet, mint 2020-ban. A **fejlesztési források majdnem háromnegyedét felhasználó feldolgozóiparban** összehasonlító áron 39%-kal kisebb lett a teljesítményérték. A többi ágban egyenként a megyei beruházások legfeljebb 4,0%-a valósult meg. A feldolgozóiparon belül a villamos berendezés gyártása, a gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar, valamint a járműgyártás területén történtek a legnagyobb értékű beruházások.

Anyagi-műszaki összetétel alapján a fejlesztési források 37%-át épületek és egyéb építmények építésére, 62%-át gépek, berendezések és járművek beszerzésére fordították. Az épületek és egyéb építmények beruházási volumene 45%-kal csökkent. A hazai gyártású gépek, berendezések és járművek teljesítményértéke 46%-kal nőtt, a külföldieké 38%-kal zsugorodott. Az értékadatok alapján a gépek, berendezések és járművek 68%-a importból származott.

14. ábra: Nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke anyagi-műszaki összetétel szerint KEM 2008-2020 Forrás: KSH STADAT 3.1.2.1.

Fenti adatsor bemutatja, hogy a megyében megvalósult nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke a 2008-tól kezdődő évtizedben viszonylag stabilan és kis mértékben

egyenletesen emelkedett, ekkor tíz éves átlagban a Közép-Dunántúl régió beruházásainak egyharmadát, az országos átlag 3,9%-át adta. A 2018-tól megvalósulási szakaszba lépett (feldolgozóipari) beruházások azonban jócskán megnövelték a megye részarányát ezekben az összehasonlításokban is, a 2018-2020 közötti három év átlagában a régió beruházásainak 46,6%-át (2020-ban a felét!), az országos érték 5,8%-át koncentrált Komárom-Esztergom megye. Ez a nagyléptékű változás az épületek-építmények részarányát is megnövelte a korábbi egyharmad-kétharmad arányt felváltva, csaknem kiegyenlítődött.

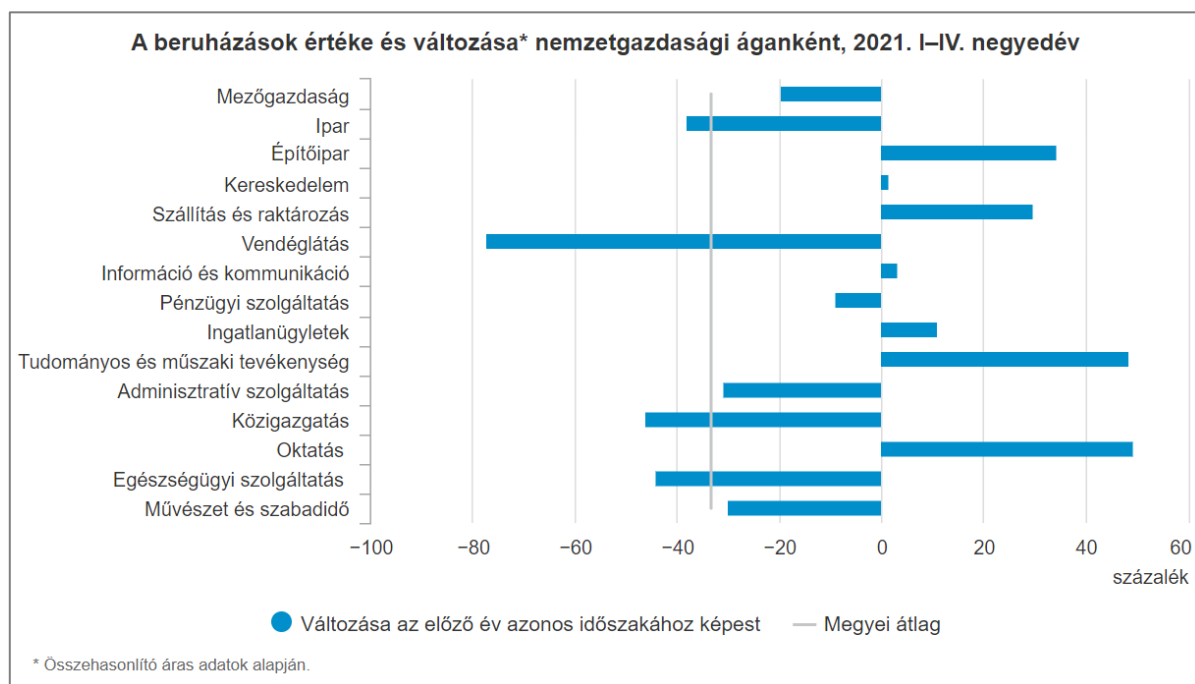
2020-ban a megyei beruházások az összes magyarországi beruházás 6,9 százalékát tették ki. Minden megyei lakosra az országos átlag több mint 2,2-szerese, 2 millió forint beruházási összeg jutott, ami ebben a kivételes évben a legmagasabb fajlagos érték volt, megelőzve Budapestet, Borsod-Abaúj-Zemplén és Győr-Moson-Sopron megyéket is.

2020-hoz képest 2021-re az ipari beruházások volumene 38%-kal, a mezőgazdaságban megvalósított fejlesztéseké 19,5%-kal csökkent, a termelőágak közül egyedül az építőiparba áramlott jelentős – 34,2%-kal – több fejlesztési forrás. A szállításhoz, raktározáshoz kapcsolódó beruházások értéke 29,6%-kal nőtt, és elérte a 14 milliárd forintot (az építőipari teljesítmény másfélszerese), ezzel szemben a kereskedelem területe mindössze 1%-kal bővült, de így is túllépte a 8 milliárd forint összértéket. Megyei szinten összesen 33,5% a visszaesés, de ez a megelőző évek feldolgozóipari és építőipari konjunktúrája egyéb beruházási aktivitása miatt nem lehet meglepő. Kivételesen gyengén teljesített azonban – a COVID járványnak köszönhetően – a szálláshely szolgáltatás-vendéglátás szektora a maga 77,2%-ot elérő visszaesésével.

Gazdasági ág	Beruházás összesen		Ebből:		
	millió Ft	előző év=100	épületek és egyéb építmények	belföldi	import
				gépek, berendezések, járművek	
millió Ft					
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (A)	14 916	80,5	6 207	1 548	3 533
Bányászat, kőfejtés (B)	163	47,8	10	6	148
Feldolgozóipar (C)	279 522	61,3	77 450	64 205	137 844
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás (D)	772	48,6	442	312	18
Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül (B+C+D)	280 457	61,3	77 902	64 523	138 010
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés (E)	11 931	87,9	10 702	481	746
Ipar (B+C+D+E)	292 388	62,0	88 603	65 005	138 756
Építőipar (F)	9 031	134,2	2 686	1 636	4 709
Kereskedelem, gépjárműjavítás (G)	8 323	101,5	2 539	1 375	4 391
Szállítás, raktározás (H)	14 021	129,6	8 693	734	4 593
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (I)	2 143	22,8	1 542	350	251
Információ, kommunikáció (J)	378	103,1	108	115	156
Pénzügyi, biztosítási tevékenység (K)	357	91,1	310	46	1
Ingatlanügyletek (L)	9 569	111,0	9 321	135	114
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (M)	943	148,4	233	332	379
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (N)	5 144	69,2	1 034	1 939	2 171
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás (O)	3 917	54,0	2 909	652	355
Oktatás (P)	8 415	149,3	7 635	500	280
Humán egészségügyi, szociális ellátás (Q)	3 546	55,9	2 849	306	391
Művészet, szórakoztatás, szabadidő (R)	3 209	70,1	2 649	419	141
Egyéb szolgáltatás (S)	670	140,1	554	76	40
Összesen (A-S)	376 971	66,5	137 872	75 166	160 260

7. táblázat: A Komárom-Esztergom megyei székhelyű gazdasági szervezetek beruházásai nemzetgazdasági ágak szerint, 2021
 Forrás: KSH Fókuszban a megyék 2021. I-IV. negyedév

Összességében az egy főre eső beruházásérték esetében Komárom-Esztergom megye még mindig a második helyre került Budapest után 2021-ben a maga 1,26 millió forintot elérő értékével, amely 37%-kal kevesebb a 2020. évi rekordteljesítménynél.

15. ábra: Beruházások értéke nemzetgazdasági áganként KEM 2020-2021 Forrás: Fókuszban a megyék 2021.I-IV.ne.év KSH

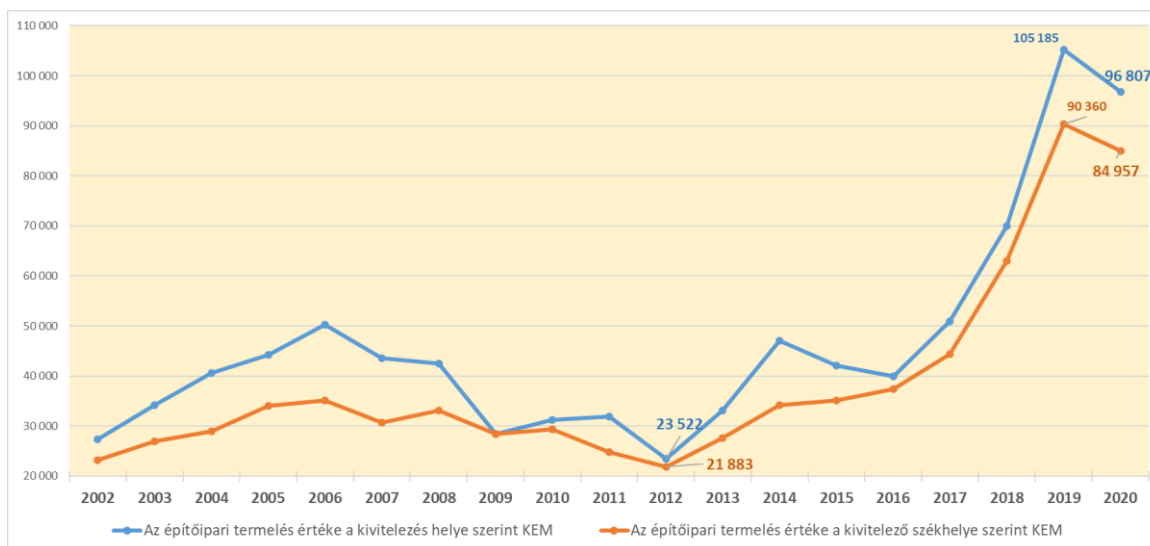
3.3.3. Építőipar

A Komárom-Esztergom megyei székhelyű, legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások 2021. évi termelési értéke 85,0 milliárd forint volt, ami összehasonlító áron – az országos 15%-os növekedéssel szemben – stagnálást jelentett az előző évihez képest, és 19%-kal elmaradt a Covid19 járvány előtti 2019. évi teljesítménytől. A kibocsátás az országos 2,3%-át adta, az egy lakosra jutó 284 ezer forintnyi termelési érték a hazai átlag 74%-át érte el. Az építményfőcsoportok közül a kibocsátás felét adó épületépítések volumene 7,5%-kal emelkedett, az egyéb építmények építésének 6,1%-os visszaesése mellett. A megyei építőipari szervezetek új megrendeléseit az országos stagnálás mellett növekedtek: a vállalkozások 2021-ben 60,0 milliárd forint értékű új szerződést kötöttek, volumenében 13%-kal többet, mint az előző évben.

A lakásépítések volumene 2020-ról 2021-re 34,3%-kal esett vissza. A 201 épített lakásból 174 esetében lehetett meghatározni az értékesítés céljából vagy saját használatra épített lakás tulajdonságát, arányuk 31-69%. 192 lakás esetében a vállalkozás ill. természetes személy által épített lakások aránya 38-62% volt, a megyében az új lakások építése zömében a családi házas szektorban valósult meg (69%), az üzleti célú társasházi építkezésekkel (31%) szemben.

2021-ben a Komárom-Esztergom megyei székhelyű építőipari vállalkozások saját építőipari termelésének (85 milliárd Ft) kivitelezés helye szerinti megoszlása a következő jellegzetességeket mutatta: a termelési értéke 60%-a a Dunántúlon, 20,5%-a Budapest és Pest megyében valósult meg, az ország többi részére 19,5% jutott. Saját megyéjében 30,5%-ot teljesített, Győr-Moson-Sopron megyében 20%-ot, míg a szomszédos régióbeli megyékben mindössze 2,8 és 1,8% (Fejér és Veszprém megyék) lett a megyei építőipari vállalkozások

által megvalósított építőipari termelés értéke. A hosszú idősoros adatsort figyelembe véve a megyei székhelyű építőipari vállalkozások a 2010-es gazdasági válság utóhatásait követően – 2012 óta folyamatosan növelni tudták termelési értéküket, 2020-ra kis visszaeséssel, amely a megelőző két év jelentős megyei beruházásai kifutásának köszönhető elsősorban.

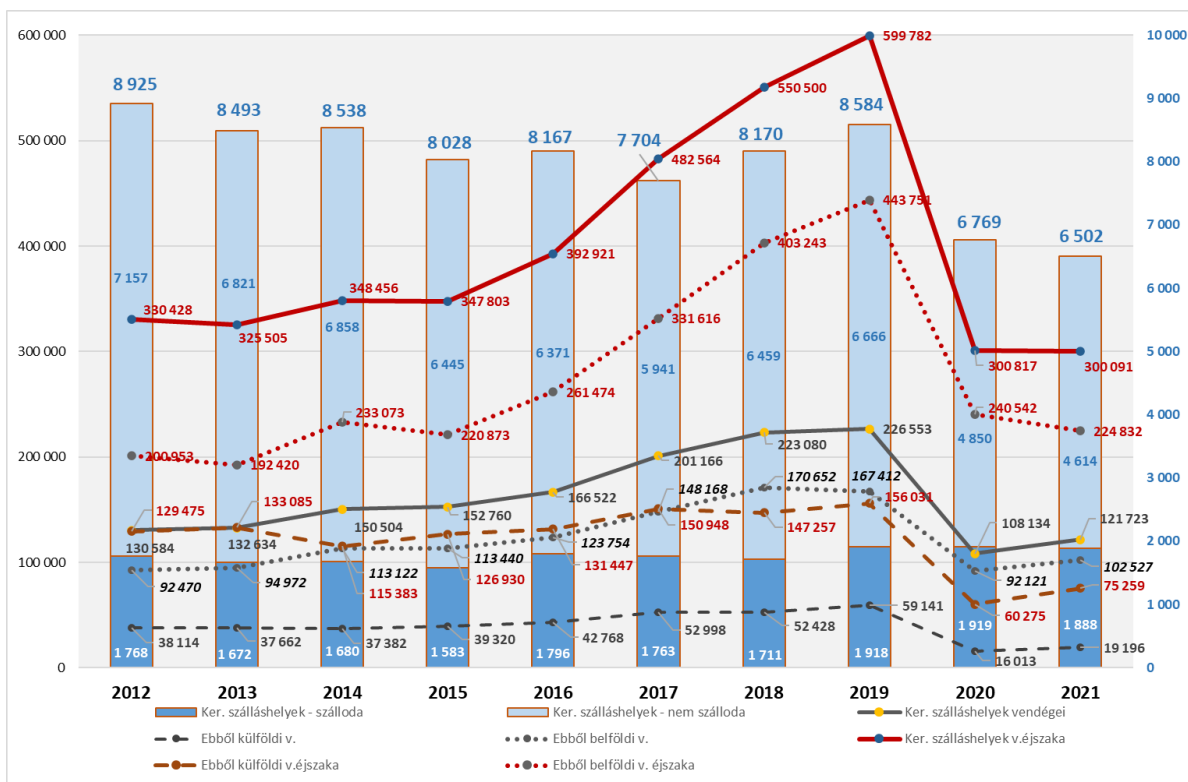

16. ábra: Az építőipari termelés értéke a kivitelezés helye és a kivitelező székhelye szerint, KEM 2002-2020 [millió Ft]
Forrás: KSH STADAT 7.1.2.1-7.1.2.2

3.3.4. Turizmus

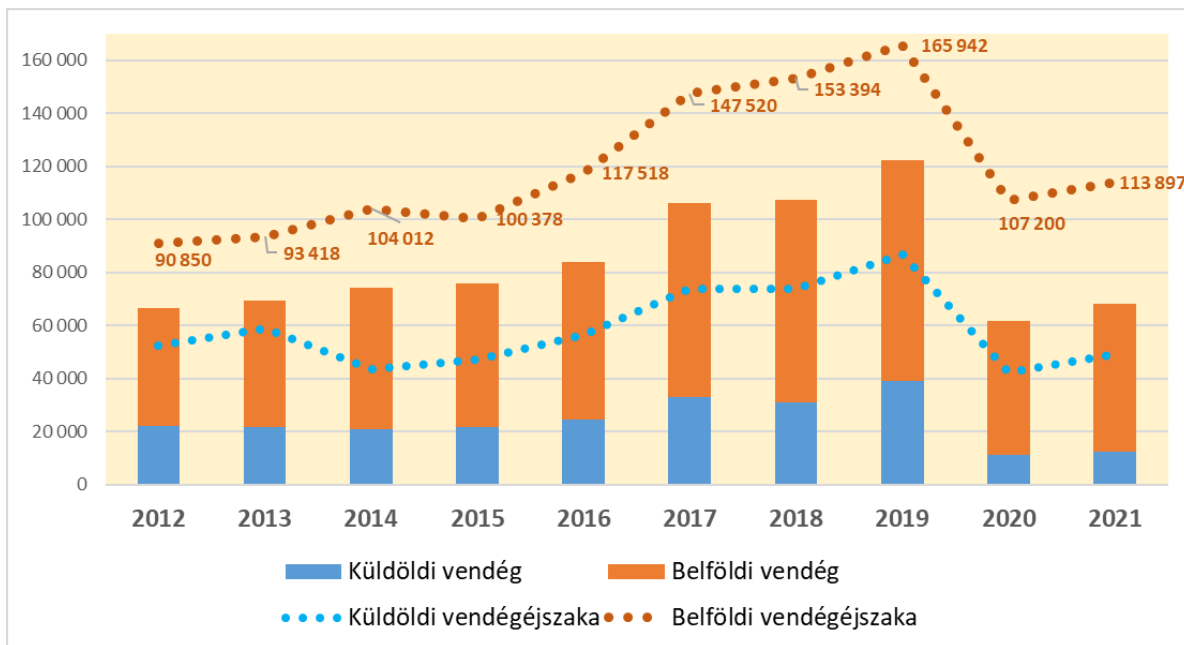
2019-ben 97 kereskedelmi szálláshely működött Komárom-Esztergom megyében, amelyek összesen több mint 8500 férőhelyet kínáltak. A férőhely kapacitás 27%-ával a szállodák, 9%-ával az üdülőházak, mintegy 40%-ával a panziók, 8%-ával a kempingek, 15%-ával pedig a közösségi szálláshelyek rendelkeztek.

Az elmúlt időszakban a szállodai férőhely kapacitások alig bővültek, tíz év alatt mindössze 8%-kal, az összes kereskedelmi férőhelyszám pedig kis mértékben csökkent is 2019-ig (-4%), majd a járványidőszakban beszakadt és 2021-ben a 2012. évinek csak a 73%-a volt. Ez természetesen a nem szállodai kereskedelmi szálláshely kapacitásokat érintette elsősorban (-35,5%). A vendégforgalom dinamikusan nőtt a 2019. évig, amikor is az összes vendégéjszakák száma megközelítette a 600 000-et és ez 1,8-szorosa volt a 2012. évinek, ebből a belföldi vendégéjszakák 2,2-szeres növekedéssel vette ki a részét, miközben a külföldi vendégekre vonatkozó adatok kisebb meredekséggel, de lekövétték a vendégszám és – éjszaka bővülését.

17. ábra: A kereskedelmi szálláshelyek férőhelyei és vendégei, KEM 2012-2021 Forrás: KSH STADAT 24.1.2.1-1.2.2.

A szállodák vendégforgalma alapján 2012-2019 között folyamatos fejlődés történt a

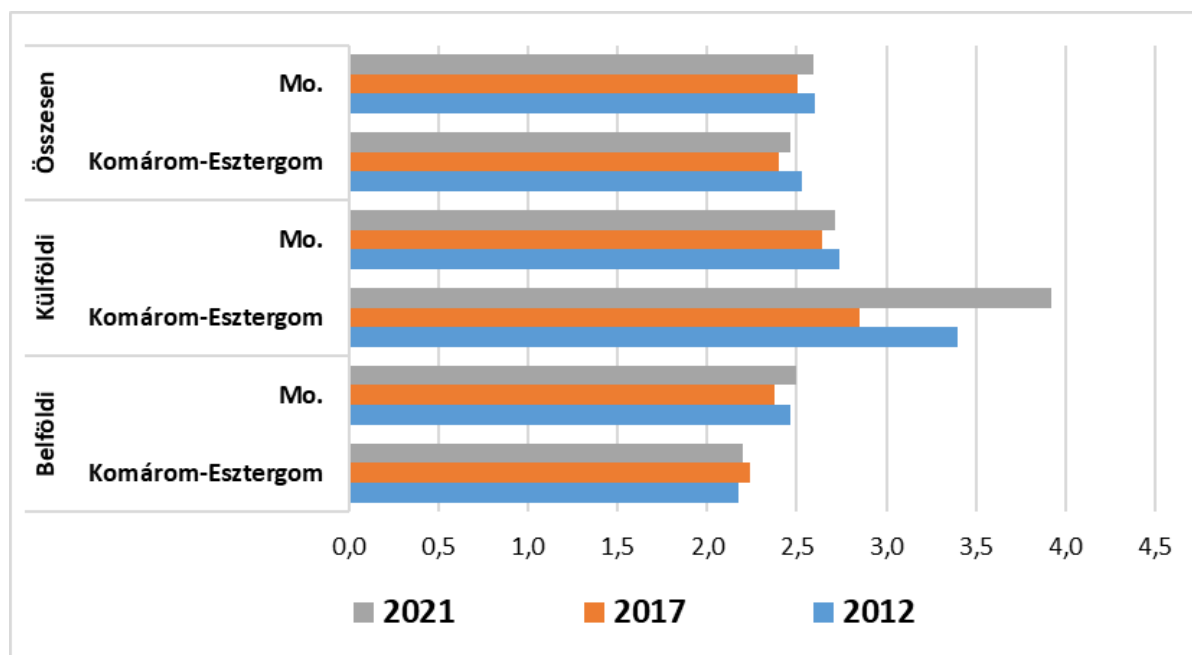

18. ábra: A szállodák vendégforgalma KEM 2012-2021 Forrás: KSH STADAT 27.1.2.3

vendégfogadásban mind számuk, mind a vendégéjszakák növekedési pályára álltak, amelyre drasztikusan hatott a járvány-időszak. Az elmúlt tíz év átlagában a külföldi vendégéjszakák száma az összes szállodai vendégéjszaka egyharmadát jelentették, míg a szállodai vendégek

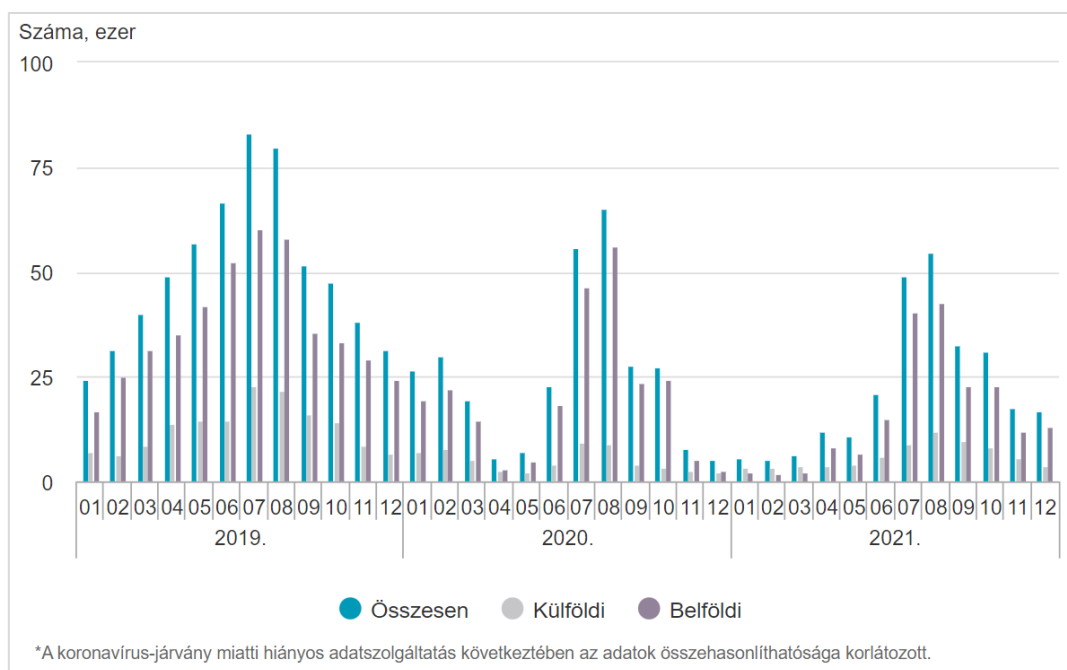
számában 2019-ig 30%-át. A 2019-es csúcsévben 122 177 szállodai vendéget és 252 657 szállodai eltöltött vendégéjszakát regisztráltak a megyében.

A megyébe látogatók nagyobb része Esztergomban vagy Tatán foglal szállást, a leglátogatottabb települések Tata, Komárom, Esztergom. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma július-augusztusban jár csúcsra, illetve az előtte-utána lévő két-két hónapban, melyek közül a nyárelő (május-június) erősebb a szeptember-októberi őszi hónapoknál.

19. ábra: Átlagos tartózkodási idő a kereskedelmi szálláshelyeken KEM és Mo. [éjszaka] Forrás: KSH STADAT 27.1.2.4

A kereskedelmi szállás-helyeken eltöltött átlagos tartózkodási idő (éjszaka) alapján a megye a külföldi vendégek esetében az országos átlagnál jobban teljesít az elmúlt évtizedet tekintve, a belföldi és az összesített adatok alapján azonban már nem sikerült elérni az országos átlagot.

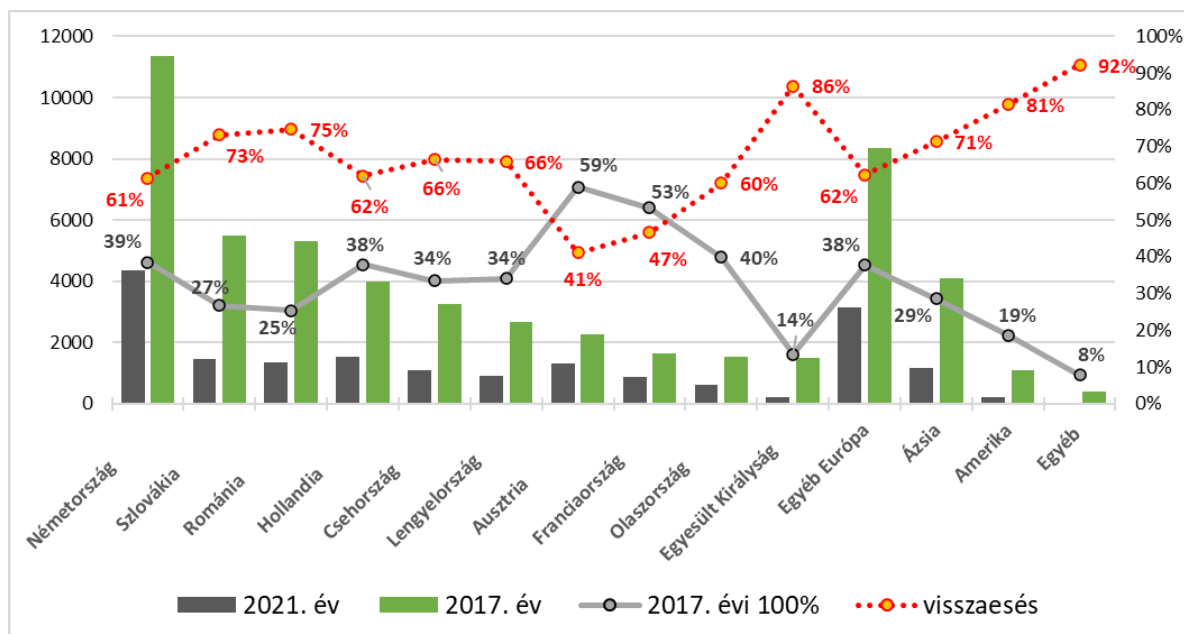

20. ábra: A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma, KEM (ezer fő) Forrás: Fókuszban a megyék 2021. I-IV. né. (KSH)

Komárom-Esztergom megye kereskedelmi szálláshelyein (szállodákban, panziókban, kempingekben, üdülőháztelpeken, közösségi szálláshelyeken) 2021-ben 263 ezer vendégéjszakát töltöttek a vendégek, 2020-hoz viszonyítva 13%-kal, a 2019. évinél 56%-kal kevesebbet. Az utóbbihoz viszonyított visszaesés a legjelentősebbnek számított a megyék között. A teljesítményt számottevően visszafogták az év első felét jellemző járványügyi korlátozások. Az utolsó negyedévben a csökkenés mértéke 44% volt a két évvel korábbi szinthez képest. 2021-ben a teljes vendégforgalom 72%-át lefedő belföldi vendég-éjszakák száma 57%-kal maradt el a 2019. évitől, a külföldi vendég-éjszakáké 54%-kal. Komárom-Esztergom megye azon két megye egyike volt, ahol a belföldi vendégek forgalma erősebben esett vissza, mint a külföldieké.

Ugyanúgy a Németországból érkező külföldi vendégek töltötték a legtöbb éjszakát 2021-ben a szálláshelyeken, mint 2019-ben. A küldő országok sorrendjében a második és a harmadik helyre két ázsiai ország, Japán és a Koreai Köztársaság lépett, a japán vendégek több éjszakát is eltöltöttek, mint két évvel korábban. A kereskedelmi szálláshelyek összes bruttó árbevétele 4,7 milliárd forint volt 2021-ben, folyó áron 34%-kal kevesebb, mint 2019-ben. A vendéglátásból származó bevételek összege ennél nagyobb mértékben csökkent, a szállásdíjból, és az egyéb szolgáltatásokból származóké enyhébben.

A járványidőszak küldőországokból, illetve küldő térségekből érkező vendégek számának drasztikus változását az alábbi ábra szemlélteti az öt évvel ezelőtti viszonyok ellentételezésével:

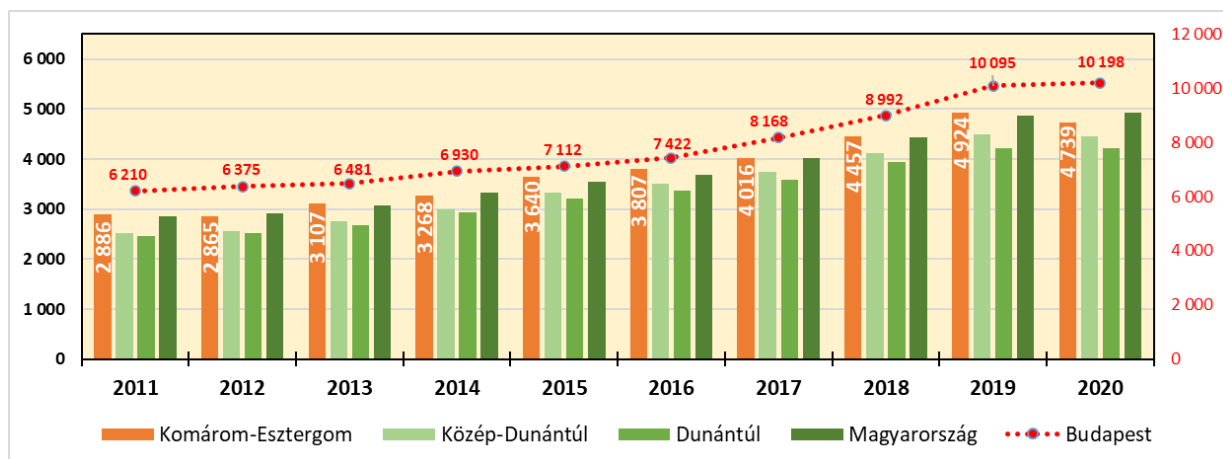
21. ábra: A kereskedelmi szálláshelyek külföldi vendégeinek száma országonként, 2017 vs. 2021 összehasonlítás
Forrás: Fókuszban a megyék 2017 és 2021 I-IV. né KSH

A 2021. évi összesített 18 296 fő külföldi vendég száma 35%-a az öt évvel ezelőtti „békeidős” eredménynek. Csak az osztrák és a francia vendégek számának visszaesése nem érte el az 50%-ot. Az új helyzethez alkalmazkodva a legfontosabb európai küldő országok halmaza nem változott, a második-harmadik helyen Németország vezetése mellett változás történt és a hollandok és az osztrákok léptek a dobogóra a korábbi szlovák és román vendégek helyett, feltűnő az angol vendégek eltűnése, vélhetően az ottani súlyos lezárások eredményeként.

A vendéglátóhelyek 2021. év közepi 1 455 egységet elérő száma 3,5%-kal kevesebb az első, 2020-as Covid-19-es évhez képest, az állomány 58%-át adó éttermek, büfék, cukrászdák száma gyakorlatilag nem változott, az italüzletek és zenés szórakozóhelyek kategóriájában a visszaesés azonban 11,2%-os, míg a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhelyeknél 3,4%.

3.3.5. Bruttó hazai termék

Előzetes adatok szerint Komárom-Esztergom megyében 2020-ban piaci beszerzési áron 1 423,6 milliárd forint bruttó hazai termék képződött. Az ország teljes GDP-jének 2,97 százalékát a térségben állították elő, ezzel Komárom-Esztergom megye a főváros és más megyék együttes rangsorában a középmezőnyhöz tartozott (10. volt).

22. ábra: Egy főre jutó bruttó hazai termék, ezer forint, 2011-2020 Forrás: KSH STADAT 21.1.2.2

A térség fejlődése és a fejlettség területi összehasonlítása az egy lakosra jutó bruttó hazai termék mértékével és változásával jellemezhető. 2020-ban a fajlagos mutató 4,74 millió forintot, az országos átlagtól elmaradva (96%). A járványidőszakkal és gazdasági hatásaival sújtott 2020 előtti években rendre az országos átlag feletti teljesítményt nyújtott a megye gazdasága. A megyék közötti rangsorban Komárom-Esztergom megye helyezései 2011-2020 között a 3-5. legjobb helyek között változtak, az utóbbi fél évtizedben ez stabilan a 4. helyett jelentette.

A gazdasági szervezetek bruttó hozzáadott értékéhez az egyes nemzetgazdasági ágak eltérő mértékben járulnak hozzá, amit a térség gazdaságszerkezete is meghatároz. A megyében évek óta jóval magasabb az ipar részaránya az országos átlagnál, eleinte elsősorban az elektronikai, később már inkább a gépjárműipari multinacionális cégek teljesítményének köszönhetően, ehhez csatlakozik mostanában a járműipar elektromobilitáshoz kapcsolódó fejlődő alágazata, elsősorban az akkumulátorgyártás megjelenése a megyében.

3.3.6. Mezőgazdaság

Komárom-Esztergom megye földterületének művelési ágak szerinti megoszlása 2000 és 2019 között néhány területen érzékelhető változásokat jelez az erdőterületek és a művelés alól kivett területek növekedése tekintetében.

	Szántó-terület	Konyhakert	Gyümölcsös	Szőlő	Gyep	Erdő	Nádas	Halastó	Művelés alól kivett terület
2000	100,6	2,4	0,6	2,4	18,8	56,1	0,7	0,9	37,4
2019	102,8	1,1	0,6	1,4	11,3	61,8	0,3	0,7	49,7
Változás	2,1%	-52,6%	3,8%	-39,9%	-39,9%	10,1%	-60,9%	-19,1%	33,0%

8. táblázat: Művelési ágak változása Komárom-Esztergom megyében (ezer ha) 2000-2019 Forrás: KSH STADAT

A Kisalföld Komárom-Esztergom megyébe átnyúló része a Komárom-Esztergomi síkság, amely kiválóan alkalmas a szántóföldi növények termesztésére, ugyanakkor a megye mezőgazdaságában a természet és gazdaságföldrajz adottságai miatt a növénytermesztéshez hasonlóan kiemelkedő szerep jut az állattenyésztésnek is. A tradicionális lótenyésztés háttérbe

szorulásával a hangsúly a baromfi- és sertéstenyésztésre helyeződött. A megye tejelő szarvasmarha tenyésztése a megye méretéhez képest kiemelkedő, döntő többségben nagyüzemi körülmények között valósul meg.

Az innováció bár kisebb mértékben, de a vidéki, mezőgazdasági jellegű területeket is érinti, ahol jól definiálható mezőgazdasági központokat tudunk elkülöníteni Bábolna és környékén, illetve a Duna-mente térségében³, Gyermelyen. A megye gazdasági portfóliójában a mezőgazdasági termékek is jellemző külkereskedelmi cikkek, az országos szinthez képest magas az erdősültség aránya, ami a karbonsemleges gazdaság és a rekreációs tevékenységek pozícióját erősíti.

A növénytermesztés aktuális helyzete⁴

2021-ben Komárom-Esztergom megyében a búza kiterjedése (19,8 ezer hektár) 4,0%-kal zsugorodott, terméseredménye (124,4 ezer tonna) ennek ellenére 16%-kal nőtt 2020-hoz képest. A kukorica kiterjedése (31,6 ezer hektár) és termése (245,1 ezer tonna) majdnem azonos volt az egy évvel korábbival. Az olajos magvúak közül a szántó 12%-án művelt napraforgó területe (12,6 ezer hektár) 2,8 tonna/hektár termésátlag, termésmennyisége (34,3 ezer tonna) viszont 24%-kal nagyobb volt az előző évinél. A szántó jóval kisebb részén termesztett repce kiterjedése (3,9 ezer hektár) 16%-kal csökkent, magtermése így is (11,3 ezer tonna) országosan kiemelkedő mértékben, 31%-kal nőtt 2020-hoz képest. Lucernából az előző évinél 3,2%-kal nagyobb területen (3,8 ezer hektáron) 2,9%-kal több (14,3 ezer tonna) szénát gyűjtöttek be. A szántó kis hányadát elfoglaló cukorrépából az egy évvel korábbinál 12%-kal több (18,3 ezer tonna), burgonyából (8,9 ezer tonna) 16%-kal kevesebb termett.

Az árpa, a búza, a cukorrépa, a tritikálé és az olajos magvú növények termésátlagai nagyobbak voltak az előző évinél. A burgonya egy hektárra jutó termésmennyisége (34,0 tonna) az első, a kukoricáé (7,8 tonna) Vas megye után a második volt a megyei rangsorban, de az árpáé, a búzáé és a cukorrépáé is az első harmadban található.

Az állattenyésztés aktuális helyzete⁵

Komárom-Esztergom megyében 2021. december 1-jére a szarvasmarhák, a sertések és a juhok száma nőtt, a tyúkoké csökkent az előző év azonos időpontjához képest. Az év végi szarvasmarha létszám (17,0 ezer) 2,4%-kal több volt az egy évvel korábbinál, de még így is a legkevesebb szarvasmarhát ebben a megyében tartották. Az állomány 43%-át kitevő tehenek száma 2,8%-kal gyarapodott. Száz hektár mezőgazdasági területre 15 szarvasmarha jutott, az országos átlagnál 3-mal kevesebb. Az állattartók a tél kezdetén a megyében 219,7 ezer sertést gondoztak, 57%-kal többet, mint 2020. december elején. A teljes létszám 4,0%-át kitevő anyakoca-állomány 11%-kal gyarapodott. A száz hektár mezőgazdasági területre vetített sertések száma (197) a megyei rangsor élén található, a mutató nagysága az országos átlag (54) 3,6-szorosa volt. A juhok száma egy év alatt 19%-kal 10,8 ezerre nőtt, ezen belül az állomány 83%-át képviselő anyajuhoké négytizedével több lett. A megyében 2020. december

³ Forrás: Komárom-Esztergom megye gazdasági elemzése. Készült az Országos Vállalkozói Mentorprogram keretében –GINOP-1.1.2-VEKOP-17-2018-00001

⁴ Forrás: Fókuszban a megyék. [KSH](#)

⁵ U.o.

1-jéhez képest 5,7%-kal kevesebb, összesen mintegy 1,5 millió tyúkot tartottak. A teljes létszám hattizedét adó tojóállomány viszont 5,3%-kal nőtt, és Bács-Kiskun megye után a legtöbb tojót itt nevelték.

Az élelmiszeripar aktuális helyzete⁶

Az élelmiszergazdaságon belül a megyében a mezőgazdasági vállalkozások aránya átlagosan 2,6 százalék, de ennél lényegesen magasabb a Kisbéri (8,4%), és a Komáromi (6,1%) járásban. Az erdészeti vállalkozások a megyében 0,5 százalékot tesznek ki, a legtöbb az Esztergomi járásban található. Az élelmiszeripari vállalkozások számát tekintve az Esztergomi járás emelhető ki, ahol 64 vállalkozás működik.

Az élelmiszergazdasági társas vállalkozások száma 2020-ban 704 volt Komárom-Esztergom megyében. A vállalkozások döntő része (81 százaléka) mikrovállalkozás. A nagyvállalkozások száma elenyésző. A nagyobb vállalkozásméret leginkább az élelmiszeriparban jellemző. Az élelmiszergazdaság ágazatai közül a mezőgazdaságban található a vállalkozások 58 százaléka, az élelmiszeriparban 30 százaléka.

Ágazat	Mikró-	Kis-	Közép-	Nagy-	Összes vállalkozás	
	vállalkozások száma				száma	aránya
Egyéb élelmiszer gyártása	14	3	3		20	5,7
Gyümölcs- és zöldségfeldolgozás		3			2	0,9
Halfeldolgozás						
Húsipar	7	3	1		11	3,2
Italgyártás	19	1	1		21	6
Malomipari termékek gyártása	3	1	1		4	1,4
Növényi, állati olaj gyártása	4		1		5	1,4
Pékáru, tésztafélék gyártása	21		2		23	8,9
Takarmány gyártása	2	6	2		10	1,4
Tejfeldolgozás	3	1	2		6	1,4
Élelmiszeripar összesen	73	18	13		106	30,4
Mezőgazdaság összesen, halászat, vadászat, erdőgazdálkodás nélkül	172	21	9		202	57,9
Erdészet és vadászat	30	0			31	8,9
Halászat	9	1	1		10	2,9
Élelmiszergazdaság	284	40	23		349	100

9. táblázat: Az élelmiszergazdaság ágazataiban működő társas vállalkozások száma méret szerint Komárom-Esztergom megyében, 2020 Forrás: KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI AGRÁRSZAKKÉPZÉSI HELYZETKÉP, NAK KEM

Az élelmiszeripar és az önellátás jelentősége a COVID következtében felértékelődött. A megye adottságai kedvezőek: kiterjedt mezőgazdasági területek, erdőterületek vannak, a megújuló energiaforrások előállítása tekintetében „nagyhatalom” a megye (geotermia, víz-, nap-, szélenergia), a közvetlen felvevő piac szempontjából előnyös a megye

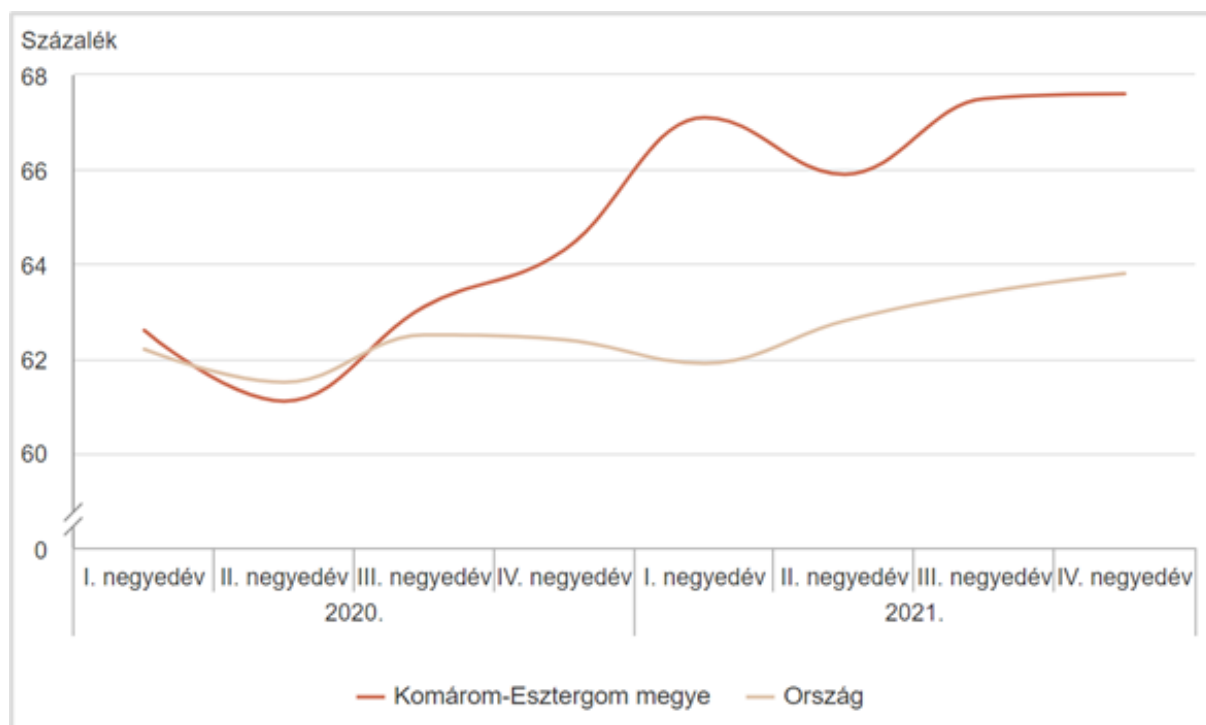
⁶ Forrás: „Komárom-Esztergom Megyei agrárszakképzési helyzetkép 2021” Készült a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara megbízásából

településszerkezete, magas a jövedelemszint. Hagyományai vannak a nagyüzemi mezőgazdaságnak.

4. Munkaerő-piaci helyzet

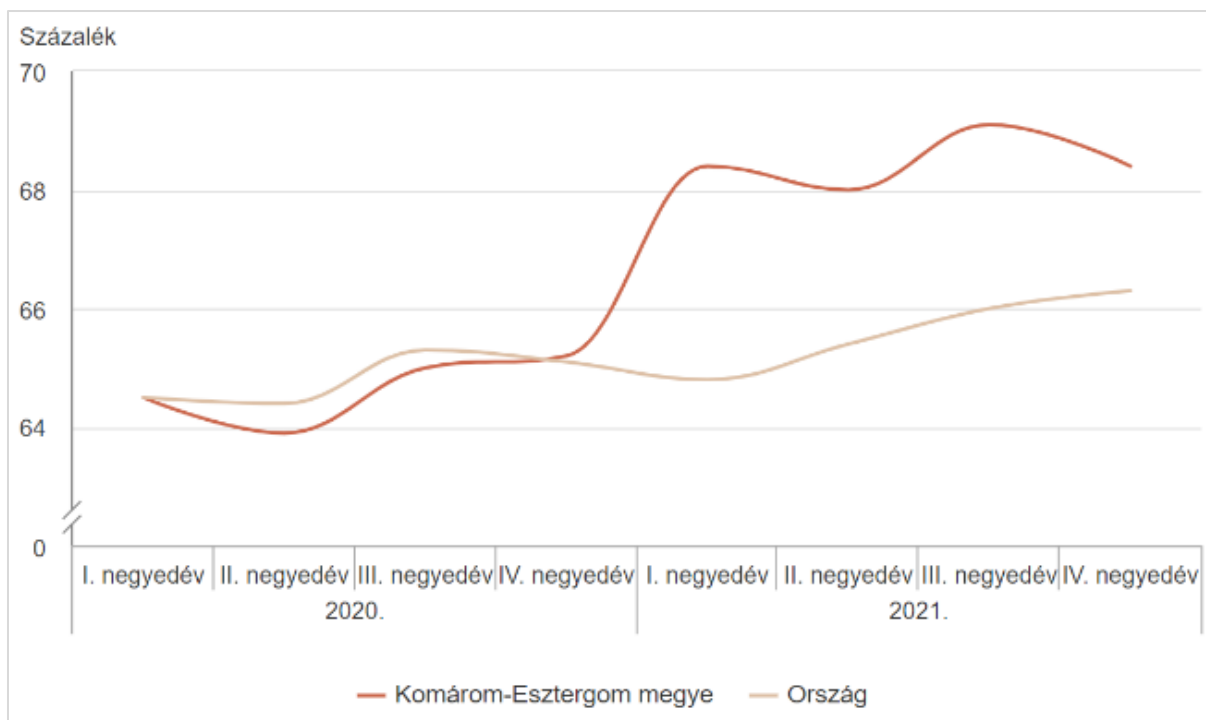
4.1 Gazdasági aktivitás

A KSH lakossági munkaerő-felmérése (15-74 évesek) alapján 2021 IV. negyedévében az ország 15–74 éves népességének 66,3%-a, 4,9 millió fő tartozott a gazdaságilag aktívak közé, **Komárom-Esztergom megyében** a 15–74 éves népesség 68,4%-a, 157 ezer fő tartozott a gazdaságilag aktívak közé, számuk 3,3%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Az **aktivitási arány** 2,1 százalékponttal meghaladta az országos átlagot, egyben a megyék és a főváros körében a negyedik legmagasabb volt Budapest, Győr-Moson-Sopron és Pest megye után.

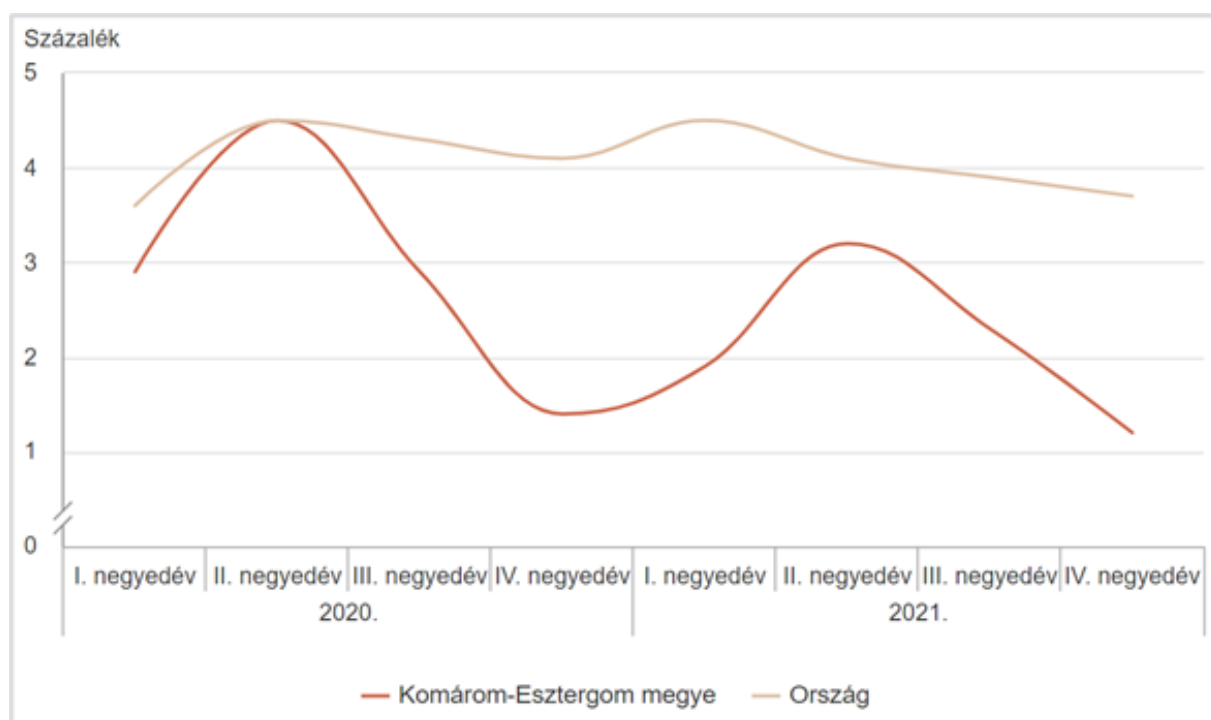

23. ábra: Gazdasági aktivitás alakulása KEM, 2020-2021 I-IV né.-ek Forrás: Fókuszban a megyék KSH

A **foglalkoztatási ráta** országosan egy év alatt 1,4 százalékponttal 63,8%-ra nőtt. A megyében a munkaerőpiacon 155 ezer fő foglalkoztatottként (67,6%-os ráta), 2 ezer fő munkanélküliként (1,2%-os ráta) jelent meg. A foglalkoztatottak száma a hazai növekedést meghaladó ütemben nőtt (3,5%-kal), a munkanélkülieké az országosnál jelentősebben csökkent (12%-kal) 2020 IV. negyedévéhez képest. A foglalkoztatási ráta 67,6%-ot tett ki, ami 3,3 százalékponttal meghaladta az egy évvel korábbi. A korábbi negyedévek pozitív irányú tendenciájának eredményeként a foglalkoztatottság korábban nem tapasztalt szintre emelkedett. Az arány kedvezőbb volt az országos átlagnál, egyben a megyék és a főváros körében a harmadik legkedvezőbb volt Budapest és Győr-Moson-Sopron után.

24. ábra: Foglalkoztatási ráta alakulása KEM, 2020-2021 I-IV né.-ek Forrás: Fókuszban a megyék KSH

25. ábra: Munkanélküliségi ráta alakulása KEM, 2020-2021 I-IV né.-ek Forrás: Fókuszban a megyék KSH

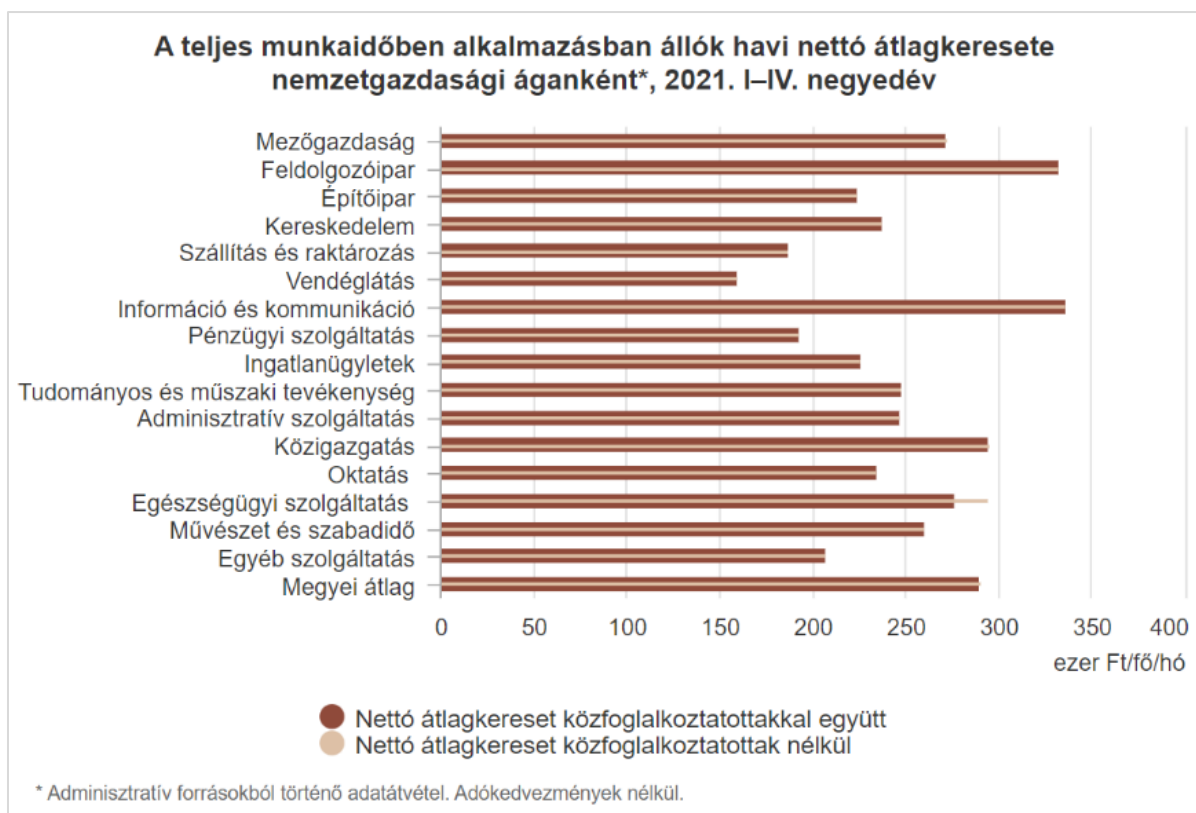
A foglalkoztatottság javulásával párhuzamosan a **munkanélküliségi ráta** az egy évvel korábbihoz képest 0,2 százalékponttal 1,2%-ra csökkent, folytatva a korábbi negyedévek kedvező irányú tendenciáját. Az arány alacsonyabb volt az országos átlagnál (3,7%), egyben a megyék és a főváros körében újfent a harmadik helyre lett elegendő Csongrád-Csanád és Vas megyéket követően, úgy, hogy a legmagasabb munkanélküliségű megyék (BAZ, Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg) 7,1-9,2%-os ráta között mozogtak ugyanebben az időszakban.

A gazdaságilag inaktívak száma 72 ezer főt tett ki, számuk az egy évvel korábbihoz képest 11%-kal csökkent. A változás iránya megegyezett az országgal. A gazdaságilag inaktívak száma az országban Fejér és Hajdú-Bihar megye kivételével minden megyében és a fővárosban is mérséklődött, legnagyobb mértékben Komárom-Esztergom megyében, megelőzve Csongrád-Csanád megyét (-10%) és Budapestet (-9,3%).

4.2 Keresetek

Országos összesítésben 2021-ben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 439 ezer forintot, míg adókedvezmények nélküli nettó átlagkeresete 292 ezer forintot tett ki. A bruttó és a nettó átlagkeresetek – a közfoglalkoztatottakkal együtt számítva – országosan egyaránt 8,7%-kal emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest. A fizikai foglalkozásúak bruttó átlagkeresete 315 ezer, a szellemieké 562 ezer forintra bővült.

2021-ben **Komárom-Esztergom megyében** a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi **bruttó átlagkeresete** 435 ezer, az adókedvezmény nélkül számított havi nettó átlagkereset 290 ezer forint volt. Közfoglalkoztatottak nélkül számolva a bruttó átlagkereset 437 ezer, a nettó átlagkereset 291 ezer forintra emelkedett.

26. ábra: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete nemzetgazdasági áganként KEM, 2021 I–IV. né.
Forrás: Fókuszban a megyék KSH

A bruttó és nettó átlagkereset – a közfoglalkoztatottakkal együtt számítva – egyaránt 8,7%-kal múlta felül a 2020. évit, folytatva a korábbi időszakok emelkedő tendenciáját. A növekedés üteme megegyezett az országgal. Az alkalmazottak 0,8%-kal kevesebbet kerestek az

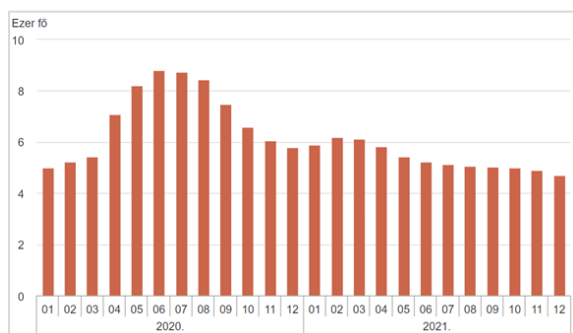
országos átlagnál. A bruttó keresetek a versenyszférában 8,4%-kal, 447 ezer forintra, a költségvetési szférában 10%-kal, 394 ezer forintra emelkedtek. Az átlagkereset a fizikai foglalkozásúaknál 8,2, a szellemiekénél 9,1%-kal nőtt, ennek eredményeként az előbbieket átlagosan bruttó 359 ezer, az utóbbiak 549 ezer forintot kerestek. A megyei fizikai dolgozók bruttó átlagkeresete a legrosszabb értéket felmutató Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéhez képest (bruttó 232 ezer forint) 55%-kal volt magasabb a statisztikai számok alapján. A szellemi foglalkozásúaknál a legmagasabb budapesti 650 ezer Ft-nyi bruttó jövedelem értékhez képest a megyében elérhető statisztikai jövedelem ennek 84,5%-át tette ki. 2021-ben **iparági megoszlásban** a megyében az IT és kommunikációs szektor, a feldolgozóipar és a közigazgatás, illetve közfoglalkoztatottak nélkül az egészségügyi szolgáltatás szektorokban lehetett jobban keresni, az itt alkalmazottak nettó keresete meghaladta a megyei átlagos nettó átlagkereset (291 ezer Ft) szintjét.

4.3 Nyilvántartott álláskeresők

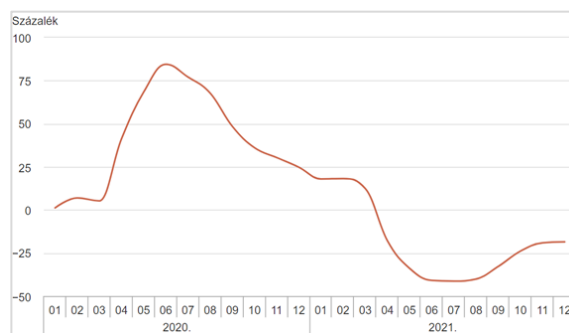
4.3.1 Álláskeresők helyzete a megyében

Magyarországon az álláskeresők száma 2021 április óta folyamatosan fogyott, december végén 239 ezer főt tartottak nyilván az országban. Számuk 18%-kal csökkent a koronavírus-járvány első évére jellemző, egy évvel korábbi magas bázishoz képest, ugyanakkor 1,6%-kal több volt, mint 2019 decemberében. Országosan 56 ezer üres álláshelyet tartottak nyilván, 15%-kal többet, mint egy évvel korábban. A munkaerőpiac feszesebbé vált: tíz üres álláshelyre átlagosan 42 álláskereső jutott.

Komárom-Esztergom megyében az előzőkkel szemben az **álláskeresők száma** már 2021 márciusa óta folyamatosan fogyott, december végén **5 ezer főt** tartottak nyilván. Számuk az országos átlagnál nagyobb mértékben, 19%-kal csökkent a járvány első évére jellemző, egy évvel korábbi magas bázishoz képest, ugyanakkor 1,7%-kal haladta meg a 2019 decemberi értéket. A NFSZ adatai alapján a **nyilvántartott álláskeresők a munkavállaló korú népességre** vonatkoztatott arányszáma 2,4% volt a megyében, az országos érték a 3,7% -ot érte el 2021 decemberében. Ez a teljesítmény a megyék és a főváros között a hatodik helyre lett elegendő Győr-Moson-Sopron, Budapest, Csongrád-Csanád, Pest és Vas megyék után.

27. ábra: A nyilvántartott álláskeresők száma (ezer fő) az előző év azonos időpontjához képest), KEM, 2020-2021
Forrás: KSH Fókuszban a megyék/NFSZ

28. ábra: A nyilvántartott álláskeresők változása (%) az előző év azonos időpontjához képest), KEM, 2020-2021
Forrás: KSH Fókuszban a megyék/NFSZ

A Covid-19 járvány 2020 évi első tavaszi hulláma a nyári hónapokra érezte hatását, a januári 5 006 fős állomány a júniusi maximumra 8 820 főre nőtt (+76%, előző évhez képest +84,6%!), magas szintjét augusztusig megtartotta és lassú csökkenése 2020 decemberig tartott (5 791 fő - +15% januárhoz képest). Ezt követően 2021 első negyedében, az őszi/téli lezárások, korlátozások hatására, kisebb növekedésnek indult, majd márciustól év végéig tartós, alacsony léptékű csökkenés vette kezdetét, amely 2021 decemberére 4 718 főnél állt meg. 2021-ben a visszaerősödő helyi gazdaság álláskeresők számára tett hatását mutatja, hogy az előző év azonos időszakához viszonyított arány görbéje 2021 április-májusától beszakadt és - 17,9%-ról augusztusig - 40%-ig szaladt le, kompenzálva a 2020-as járványév nyári-őszi álláskereső többletét.

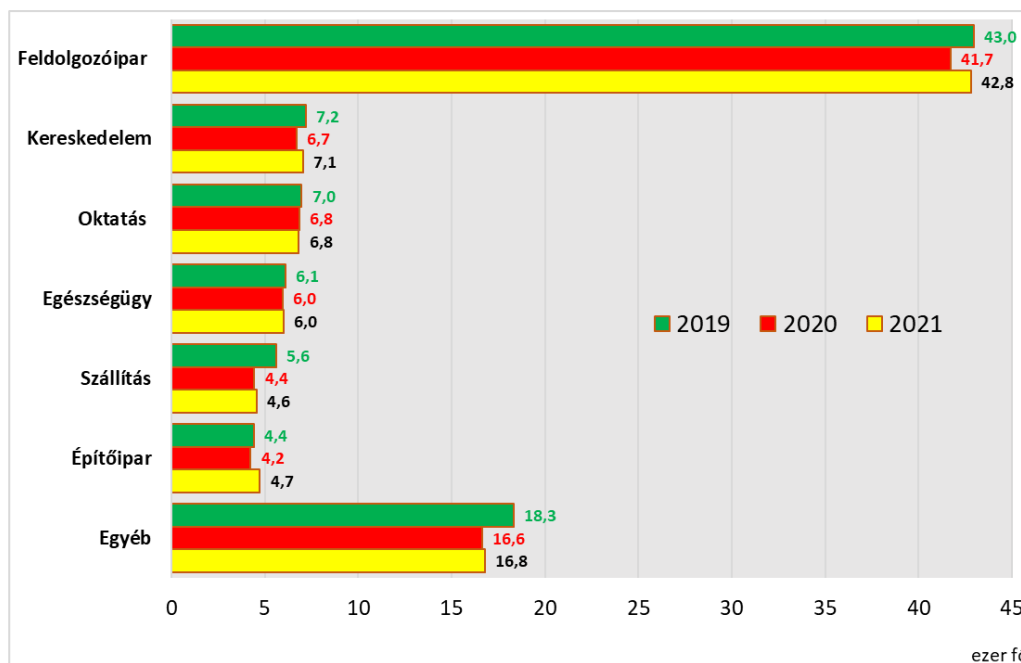
A **pályakezdő álláskeresők** száma (214 fő) 25%-kal kevesebb lett, az összes álláskeresőhöz viszonyított arányuk 4,5%-ot tett ki. Az álláskeresők 42%-a legfeljebb 3 hónapja, 30%-a tartósan, egy évet meghaladóan nem tudott elhelyezkedni. A **tartósan állás nélkül lévők** száma 15%-kal meghaladta a 2020 decemberit. Az álláskeresők 33%-ának legfeljebb az általános iskola 8 osztálya, 32%-ának szakmunkás, szakiskolai bizonyítvány, 28%-ának érettségi, illetve technikum a legmagasabb végzettsége, 7,5%-uk pedig diplomás volt. Az **ellátottak aránya** 8,8 százalékponttal nőtt az előző év azonos időpontjához képest az álláskeresők körében: 25%-uk álláskeresői járadékban, 19%-uk álláskeresői segélyben, 15%-uk szociális ellátásban részesült. A nyilvántartott állás nélküliek 42%-a ugyanakkor nem kapott semmilyen pénzügyi ellátást. December végén 1,1 ezer betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván, számuk 14%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól. Tíz üres álláshelyre 41 álláskereső jutott, 2-vel kevesebb, mint 2020 decemberében.

A KSH az „A koronavírus-járvány hatása Komárom-Esztergom megye gazdaságára” évközi alapokon készített gyorsjelentése alapján a megye munkaerőpiacára vonatkoztatva az alábbi megállapítások tehetők:

- A korlátozások országos szinten és Komárom-Esztergom megyében is fennakadásokat idéztek elő az alapvetően pozitív irányú folyamatokban.
- 2021-ben már bizonyos alkatrészellátási nehézségek miatt a globális termelésbe integrálódott megyei járműipar és az ágazat beszállítói gazdasági mutatói még nem érték el a járvány előtti teljesítményüket.
- 2020 II. negyedében a hazai átlagnál erőteljesebb változás következett be, ekkor az előző évinél 2,9%-kal kevesebben végeztek valamilyen jövedelemszerző tevékenységet, a munkanélküliek száma az alacsony bázis következtében az átlagosnál jobban, a 2,6-szeresére nőtt a megyében, a járvány következő hullámai már nem okoztak ilyen nagy elmozdulást, 2021 végével a munkanélküliségi mutatók viszont még mindig meghaladták a járvány előtti.
- 2021 végére a 15–74 éves népesség kiugróan magas %-a volt gazdaságilag aktív. Az aktivitási arány ~3,0 százalékponttal haladta meg az országos átlagot.
- A járvány okozta gazdasági nehézségek több ágazatban is időszakos visszaesést okoztak a foglalkoztatásban. 2021 első kilenc hónapjában már 2,7%-kal nagyobb létszámot foglalkoztattak a vonatkozási körbe tartozó szervezetek, mint egy évvel korábban. A foglalkoztatottak hattizede fizikai munkát végzett, négytizede szellemi

munkakörökben dolgozott. A munkavállalók átlagosan 93%-át teljes munkaidőben alkalmazták. Arányuk ennél alacsonyabb a 2020 április–szeptemberi időszakban volt, mikor is – hasonlóan az országos tendenciához – megnőtt a legalább havi 60 munkaórát dolgozó részmunkaidősök száma és aránya, de ezt követően gyorsan visszaállt a korábbi szintre.

- A legnagyobb foglalkoztatónak számító feldolgozóiparban, ahol az alkalmazottak közel fele dolgozott, 2020-ban az országos átlagnál kisebb mértékben, 2,9%-kal esett vissza a létszám. Ez a változás a három legnagyobb ágazatot eltérően érintette: a gumi-, műanyag és építőanyagiparban 1,1%-kal bővült, míg elsősorban szállítási nehézségek és a globális alkatrész hiány miatt a járműgyártásban 5,5 a gép, gépi berendezés gyártás-ban 9,0%-kal szűkült az alkalmazotti kör. 2021 végére a legjelentősebb ipari ágazatokban a létszám újra megközelítette vagy meg is haladta a két évvel korábbi szintet.
- A **kereskedelemben** a megyei átlagot meghaladó mértékben esett vissza a foglalkoztatás 2020-ban, míg a **szállítás és raktározás** területén egy szervezeti átalakulás miatt dolgoztak mintegy 1 200 fővel kevesebben. Az **építőiparban** 2020-ban a termelés visszaesésével összefüggésben 4,4%-kal csökkent, majd 2021 januárjától kezdve fokozatosan emelkedett az állományi létszám, meghaladva ezzel a járvány megjelenése előtti szintet. 2021 végével a jelentősebb területek közül az **oktatás kivételével** valamennyiben többen dolgoztak, mint a megelőző év azonos időszakában.

29. ábra: Az alkalmazásban állók létszáma, KEM 2019-2021 (2021 teljes évre korrigált) Forrás: KSH Fókuszban a megyék

A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály Munkaerőpiaci és Alapkezelő Osztálya által elkészített 2021. évi

munkaerőpiaci helyzetelemzése a megye járásai tekintetében a következő jellegzetességeket állapította meg.

A tárgyév során Komárom-Esztergom megye **csaknem minden járásában** számottevő mértékben **csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma**. **Kivételt** csak a megye leghátrányosabb helyzetű térsége, azaz a **Kisbéri járás** jelentett, ahol a nyilvántartott álláskeresők tárgyév végi, 447 fős létszáma egy fő híján, a becsült kistérségi ráta 4,6 %-os értéke pedig pontosan megegyezett az egy évvel korábbival. Ezt az **Oroszlányi járás** 3,7 %-os relatív mutatója követte, ami 460 fős nyilvántartott állományhoz tartozott. Ebben a járásban a megye egészére jellemzőnél jóval kisebb arányban, 8,0 %-kal (40 fő) süllyedt az álláskeresők száma, és az egy évvel korábbihoz képest a gazdaságilag aktívak létszámán belüli arányuk is csupán 0,3 százalékponttal mérséklődött. **Esztergom és Komárom** térségének fő munkaerőpiaci mutatói egymáshoz hasonlóan változtak. Az utóbbi járásban egy év alatt a nyilvántartásban szereplők száma 16,8%-kal (121 fő), a relatív mutató értéke 0,6 százalékponttal, míg az elsőként említettben a létszám 17,6%-kal (306 fő), a ráta 0,7 százalékponttal csökkent. Az **Esztergomi járásban** a tárgyév végén a nyilvántartott álláskeresők 1 431 fős létszámukkal így a gazdaságilag aktívak 3,3%-át fedték le, míg a **Komáromi járás** 598 fős nyilvántartott állománnyal és 3,2%-os rátával zárta a tárgyévét. A megyeivel pontosan megegyező, 3,3%-os relatív mutató jellemezte a **Tatai járás** munkaerőpiaci helyzetét is, ami 602 fős nyilvántartott álláskeresőt takart. Az év folyamán létszámuk ebben a térségben csökkent a legerősebben, 31,1%-kal (272 fő), ami a ráta értékében is számottevő, 1,5 százalékpontos javulást hozott. A legkedvezőbb, 2,9%-os relatív mutató azonban a **Tatabányai járásban** nyilvántartott álláskeresők 1 180 fős záró létszámához tartozott. Így ez a térség megőrizte megyén belüli kedvező helyzetét, ami annak is köszönhető, hogy a megyeszékhely körzetében a nyilvántartásban szereplők száma egy év alatt 22,0%-kal (333 fő), a gazdaságilag aktív népességen belüli arányuk 0,8 százalékponttal lett alacsonyabb.

Terület	Nyilvántartott álláskeresők száma			Pályakezdő álláskeresők száma			Nyilvántartott állask. a gazdaságilag aktívak %-a	
	év végi létszáma (fő)	változás az egy évvel korábbihoz képest		év végi létszáma (fő)	változás az egy évvel korábbihoz képest		év végi érték (%)	változás az előző évihez képest (%pont)
		fő	%		fő	%		
Esztergomi Járás	1 431	- 306	- 17,6	69	- 14	- 16,9	3,3	- 0,7
Komáromi Járás	598	- 121	- 16,8	24	- 9	- 27,3	3,2	- 0,6
Oroszlányi Járás	460	- 40	- 8,0	14	- 2	- 12,5	3,7	- 0,3
Tatai Járás	602	- 272	- 31,1	42	- 16	- 27,6	3,3	- 1,5
Tatabányai Járás	1 180	- 333	- 22,0	43	- 21	- 32,8	2,9	- 0,8
Kisbéri Járás	447	- 1	- 0,2	22	- 10	- 31,3	4,6	+ 0,0
Megye összesen	4 718	-1 073	- 18,5	214	- 72	- 25,2	3,3	- 0,7

10. táblázat: A főbb munkaerőpiaci mutatók alakulása Komárom-Esztergom megye térségeiben 2021. KEMKH

4.3.2 A nyilvántartott álláskeresők összetétele

A nyilvántartott álláskeresők **nemek szerinti összetételét** a tárgyév végén is a nők enyhe többsége jellemezte. Arányuk 52,4%-ot, létszámuk 2 471 főt ért el, míg a férfiak száma 2 247 főt mutatott, a nyilvántartott álláskeresők nemek szerinti megoszlását jellemző aránypár alig módosult 2020-hoz képest. Az álláskeresők 2021. évi létszámán belül a fizikai munkahelyet keresők aránya 81%-ot, (3 820 fő), szellemi munkakörre ugyanakkor 898 fő pályázott. A

fizikai állománycsoporton belül a betanított munkások 1 739 fős létszámukkal a nyilvántartásban szereplők 36,9%-át adták, a szakmunkások száma 1 368 főt, hányaduk 29,0%-ot ért el. A segédmunkások 713 fős létszámahoz 15,1%-os részarány tartozott. Az év elejihez viszonyítva a segédmunkások száma pontosan a tizedével (79 fő), a betanított munkásoké 13,3%-kal (267 fő), a szakmunkásoké viszont jóval erősebben, közel negyedével (439 fő) csökkent. Mindez figyelmeztető a munkaerőigényekkel foglalkozó részben bemutatott előrejelzések tekintetében. Az **iskolai végzettség** szerinti összetétel esetében a legnagyobb csoportot 32,7%-os részarányukkal 2021-ben is az alacsony iskolázottságúak (1 544 fő) alkották, akiknek száma a teljes állományra és az összes többi iskolázottsági csoportra jellemzőnél kevésbé csökkent. Hasonló arányú a szakmunkásképzőt, szakiskolát végzettek csoportja (32%). A szakközépiskolai, technikai végzettséggel rendelkező álláskereső aránya 17,0%. A gimnáziumban érettségizettek aránya 10,8%, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők csoportjába 356 álláskereső tartozott (7,5%) és e kettő csoport csökkent arányaiban a legnagyobb mértékben az egy évvel ezelőtti állapothoz képest. A **25 év alatti fiatalok** a nyilvántartott álláskereső 2021. évi záró létszámán belül 8,9%-os arányban jelentek meg, 422 fővel. A **25-50 évesek** csoportjába tartozók a teljes állomány 50,4%-át, az **50 év feletti**ek annak a 40,6%-át adták. Alacsonyabb intervallumú korcsoport bontásban a két legnépesebb csoport egyrésztől újfent az 50 feletti tömege (1 917 fő), illetve az idősebb-középkorú 36-45 évesek 1 008 főt elérő álláskeresői. Az év során a legkevésbé az idősödő 50 év feletti száma mérséklődött, miközben a fiatalok csoportjában 32,7%-kal csökkent a létszám. Ebből eredően az életkoruk miatt hátrányos helyzetű álláskereső aránya emelkedő, mégpedig elsősorban a 26 - 50 év közöttiek hányadának a rovására.

Megnevezés	2021. 12. 20-i		2020. 12. 20-i		Létszámváltozás	
	létszám fő	megoszlás %	létszám fő	megoszlás %	fő	%
Nemek szerint:						
Férfi	2 247	47,6	2 747	47,4	- 500	- 18,2
Nő	2 471	52,4	3 044	52,6	- 573	- 18,8
Összesen	4 718	100,0	5 791	100,0	-1 073	- 18,5
Állománycsoport szerint:						
Szakmunkás	1 368	29,0	1 807	31,2	- 439	- 24,3
Betanított munkás	1 739	36,9	2 006	34,6	- 267	- 13,3
Segédmunkás	713	15,1	792	13,7	- 79	- 10,0
Fizikai együtt	3 820	81,0	4 605	79,5	- 785	- 17,0
Szellemi	898	19,0	1 186	20,5	- 288	- 24,3
Összesen	4 718	100,0	5 791	100,0	-1 073	- 18,5
Iskolai végzettség szerint:						
8 általánosnál kevesebb	132	2,8	131	2,3	+ 1	+ 0,8
Általános iskola	1 412	29,9	1 654	28,6	- 242	- 14,6
Szakmunkásképző, szakiskola	1 508	32,0	1 808	31,2	- 300	- 16,6
Szakközépiskola, technikum	801	17,0	987	17,0	- 186	- 18,8
Gimnázium	509	10,8	727	12,6	- 218	- 30,0
Főiskola, egyetem	356	7,5	484	8,4	- 128	- 26,4
Összesen	4 718	100,0	5 791	100,0	-1 073	- 18,5
Életkor szerint:						

Megnevezés	2021. 12. 20-i		2020. 12. 20-i		Létszámváltozás	
	létszám fő	megoszlás %	létszám fő	megoszlás %	fő	%
25 évesnél fiatalabb	422	8,9	627	10,8	- 205	- 32,7
25 - 35 éves	854	18,1	1 222	21,1	- 368	- 30,1
36 - 45 éves	1 008	21,4	1 249	21,6	- 241	- 19,3
46 - 50 éves	517	11,0	628	10,8	- 111	- 17,7
50 évesnél idősebb	1 917	40,6	2 065	35,7	- 148	- 7,2
Összesen	4 718	100,0	5 791	100,0	-1 073	- 18,5

11. táblázat: A nyilvántartott állás keresők összetételének alakulása, KEM 2021. év Forrás: KEMKH

2021 végén a megyei nyilvántartásban szereplők 30,0%-a, 1 414 fő számított **tartósan állást keresőnek**. Létszámuk az év folyamán a teljes állományra jellemzővel ellentétesen változott, erős növekedést mutatott. Állományuk 15,1%-kal bővült, aminek hatására az összlétszámon belüli hányaduk is jelentősen, 8,8 százalékponttal emelkedett. Ebben szerepet játszott az is, hogy a 2020. év második negyedévében igen magas volt a nyilvántartásba vettek száma, ami eleve csökkentette a tartósan állást keresők év végi arányát. Létszámuk növekedése viszont arra utal, hogy az akkor, de még az azt megelőzően nyilvántartásba vettek egy részének azóta sem sikerült visszatérnie a munkaerőpiacra. Ezt igazolja az is, hogy nem csak az egy éven túli, de azon belül a több mint két éve nyilvántartott állás keresők száma és aránya a tárgyévben folyamatosan emelkedett, s így az év végi adatok (730 fő, 15,5%) már jelentősen meghaladták a járvány előttiéket. A **munkanélküliség egy éven túli elhúzódása változatlanul** az életkoruk miatt hátrányos helyzetű állás keresőket sújtja a leginkább. A probléma súlyát jelzi, hogy az **50 év felettiek** csoportján belüli arányuk a tárgyév végén már **minden korábbinál magasabb szintet**, 52,3%-ot ért el (1 003 fő), ami egyben azt is jelenti, hogy az egy éven túl nyilvántartott állás keresőknek több mint a 70%-a ehhez a korosztályhoz tartozott. **Nemek közötti** megoszlásban számszerűleg több a nő (760 vs. 654 fő), saját nemük arányában kb. 30-30%-ban képviseltetik a tartósan munkanélküliek között a nők és a férfiak. A tartós munkanélküliek tárgyévi létszámának közel kétharmadát adták az alacsony iskolázottságúak és a szakmunkások, szakiskolát végzetek azonos arányban 32,3-32,3%. Létszám alapján az őket követő csoportok sorrendben a szakközépiskolát, technikumot végzetek (195 fő), a gimnáziumban érettségizettek (129 fő), és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők (104 fő).

2021 végén a nyilvántartott állás keresők 43,3%-a, 2 043 fő volt **ellátásra jogosult**. A teljes állomány 24,7%-a járadékra, 18,6% nyugdíj előtti állás keresési segélyre tarthatott igényt, ugyanakkor a szociális jellegű, foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak száma mindössze 14,9%-ot ért el. A sem ellátásra, sem szociális jellegű támogatásra nem jogosultak 1 972 fős létszámukkal az állás keresők teljes állományának a 41,8%-át adták. A járadékosok száma az év folyamán 9,6%-kal csökkent, míg a segélyezetteké viszonylag jelentős arányban, 11,3%-kal emelkedett (89 fő). A szociális jellegű támogatásra szorulóké aránya mintegy tizedével (80 fő), az ellátatlan állás keresőké viszont csaknem harmadával (958 fő) lett alacsonyabb. Az év elejihez képest az ellátottak aránya 7,4 százalékponttal kúszott feljebb, a segélyre jogosultak hányadában bekövetkezett növekedésnek köszönhetően.

4.3.3 Álláskeresők be- és kiáramlása

A **2021-es év során a megyében 10 826 fő vált nyilvántartott álláskeresővé**, 31,0%-kal, azaz 4 853 fővel kevesebben, mint az előző évben. A nagyarányú csökkenés nagyobb részt, de nem teljes egészében magyarázható azzal, hogy az előző év második negyedében, a Covid-19 járvány első hullámának felfutó szakaszában a nyilvántartásba vett álláskeresők száma igen magasra szökött (5 411 fő). A tárgyévben azonban nem csak a második negyedévi, hanem az azt megelőző, illetve követő időszak belépő forgalma is lényegesen mérsékeltebb volt az egy évvel korábbinál. 2021-ben a **havi beáramlás** februárban volt a legerősebb, amikor a nyilvántartásba vett álláskeresők száma 1 320 főt mutatott. Ezen kívül ezer főt kismértékben meghaladó belépő forgalom csak három hónapban, márciusban, valamint szeptemberben és októberben fordult elő. A többi hónapban rendkívül alacsony volt a nyilvántartásba vett álláskeresők száma, leginkább 700-800 fő közé esett. A nyilvántartásba vett álláskeresők között bejelentett **csoportos létszámcsoökkentés** alá esők nem kerültek regisztrálásra. 2021-ben 775 fő ügyfél ugyan bejelentkeztek álláskeresőként, de igen **rövid időn belül sikerült** őket közvetítés útján **munkához juttatni**, így sem az adott havi záró létszámban, sem a forgalmi adatokban nem jelentek meg. Közülük 596 fő a közfoglalkoztatásból való kikerülésük után újra a programoknak köszönhetően jutottak munkához.

A nyilvántartott álláskeresők forgalmának, illetve létszámának alakulását a **közfoglalkoztatási programok** gyakorlatilag nem befolyásolták. A programokban résztvevők száma, miután az év során 14,2%-kal, azaz 92 fővel tovább csökkent, december végén már csak 556 főt ért el. A közfoglalkoztatási programokba bevontak összesen 972 fős létszáma kevésbé, de 14,7%-kal (167 fő) szintén csökkent 2020-hoz képest.

A nyilvántartott **álláskeresők állományából 2021-ben 11 899 fő került ki**, 18,1%-kal, szám szerint 2 628 fővel kevesebben, mint egy évvel korábban. A januári kiáramlás a tárgyévben is rendkívül gyenge volt, sohasem látott alacsony szintre süllyedt (600 fő). Az első negyedév 2 769 fős kilépő forgalma, ha nem is jelentősen (167 fő, 5,7 %), de elmaradt az egy évvel korábbitól. A második negyedévben élenkült a kiáramlás, a tárgyév kilépő forgalma túllépte a 2020. évi másfélszeresét. Az év hátralévő részében a második negyedéivel éppen ellentétesen alakult a helyzet, hiszen a kilépők összlétszáma messze elmaradt az előző évitől. A változás egyik fő oka, hogy a 2020 júliusától felerősödő kiáramlás összefüggött azzal is, hogy a veszélyhelyzet kezdetén nyilvántartásba vett álláskeresők egy része önálló elhelyezkedés vagy más ok, pl. megállapított járadékos idő letelte miatt megszakította kapcsolatát a munkaügyi szervezettel. Másrészt 2021 második felében viszont annak ellenére sem mutatkozott élénkülés a kilépő forgalomban, hogy májustól jelentős könnyítések léptek életbe a járványhelyzettel kapcsolatban korábban hozott intézkedések tekintetében. A tárgyévben **lezárt, sikeres közvetítések** száma a kilépő forgalomban tapasztaltnál is erősebben csökkent. 2021-ben mindössze 2 126 fő, az előző évinél 1 065 fővel (33,4%) kevesebb álláskereső jutott ez úton munkához, közülük 943 nappali tagozatos diák volt (nyári munkalehetőség). A sikeres közvetítések számának csökkenésében a legnagyobb szerepe az **aktív eszközökkel támogatott munkahelyekre felvettek** számában bekövetkezett visszaesésnek volt. A szinte kizárólag beralapú támogatások igénybevétele mellett alkalmazott álláskeresők 768 fős létszáma (36,1%) bő négytizedével (577 fő) maradt el az egy

évvel korábbtól. Ennek oka, hogy míg a 2020. év harmadik negyedévében a gazdaság újraindítását szolgáló támogatások bevezetése miatt számuk igen magasra szökött, 2021 első felében ismét a munkahelyek megőrzését célzó, a járványhelyzet miatt leginkább sújtott ágazatokban működő munkáltatók által igényelhető bértámogatások kerültek előtérbe.

4.3.4 Munkaerőigény

2021-ben Komárom-Esztergom megye járási hivatalainak foglalkoztatási osztályaira 11 173 állásbejelentést nyújtottak be, ezek közül 1 024 ajánlat (9,2%) a **nyári diákmunka** elősegítését célozta meg. A fennmaradó 10 149 bejelentés nagyobb részét az úgynevezett **normál állásajánlatok** adták, melyekhez 6 094 fős munkaerőigény kapcsolódott (60,0%). A **támogatott munkahelyek** összesen 1 810 álláskereső elhelyezkedését tették lehetővé, akik közül 1 002 fő (9,9%) a **közfoglalkoztatási programok** keretében juthatott munkához, az aktív eszközök, azon belül szinte kizárólag a **béralapú támogatási formák igénybevétele** mellett 808 fő (8,0%) alkalmazását tervezték a munkáltatók.

A **külföldi munkavállalók foglalkoztatásának** engedélyeztetése céljából továbbra is igen sok, szám szerint 2 245 álláshelyet jelentettek be (22,1%). A külföldi munkavállalók alkalmazásának engedélyeztetése céljából benyújtott állásajánlatok nagyobb része továbbra is a megye azon járásából érkezett (1 184 bejelentés, 52,7%), ahol több újonnan letelepedett, illetve a beruházás befejezése előtt álló, dél-koreai érdekeltségű cég működik. A külföldi munkavállalókkal betölteni tervezett álláshelyek között viszonylag magas, 17,1%-os arányban fordultak elő a szellemi munkakörök, de ehhez hasonló számban érkeztek szakképzett munkavállalók iránti igények is. Ugyanakkor messze a legnagyobb, 1 463 fős létszámban az ezeket az igényeket benyújtó cégek is egyszerű fizikai foglalkozásúak és betanított munkások alkalmazását tervezték (65,2%).

A külföldi munkavállalás kérdése kapcsán óhatatlanul felmerül a megye határmentisége, a Szlovákiával határos térségi munkaerőpiacban rejlő lehetőségek vagy éppen a Bécs-Pozsony-Budapest tengelyen való elhelyezkedés. Jelenleg **a 2020-as évek elejére eldőltnek látszik, hogy a Komárom-Esztergom megyei beruházások új munkaerő igényét leginkább a külföldi munkaerő toborzásával látják kielégíthetőnek a nagybefektetők.**

2010 előtt még a megye vállalkozásai, beruházói számára a válság előtti időszakban fontos többlet munkaerőforrást jelentett a határ szlovák oldaláról érkező munkaerő. A gazdasági válságot követően az új, Szlovákiára is messzemenőleg jellemző, konjunkturális évtizedben már nem, vagy csak korlátozottan lehetett a szlovákiai munkaerővel számolni, miközben hazai oldalon a rendelkezésre álló munkaerő-kínálatot a magyar munkavállalók külföldi munkavállalása is korlátozta. A Pozsony, Ausztria és a nyugat-szlovákiai területekben megvalósult nagyobb beruházások munkaerőt felszívó hatása a határon átnyúló munkavállalás fékeződése irányába hatott. A munkaerőigény kielégítésében egyre nagyobb jelentőséget prognosztizáltak a közfoglalkoztatásban lévő, munkavégzésre képes munkavállalók nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésének, de erre tervezni a mai időkben nem lehet, hiszen a valóban hadra fogható álláskeresőket hamar fel tudja szívni a jelenlegi beruházás vezérelt megyei munkaerőpiac. A megye öregedő társadalma és oktatási rendszerének kibocsátó képessége új belépőkkel pedig egyre kisebb mértékben tudja kiszolgálni a fejlesztéseket.

A közeljövő beruházásai eredményeképpen 2021-ben az új munkahelyekre, létszámbővítésre vonatkozó jelentések összesített adatai 2 765 főt elérő munkaerőigényt jeleztek, ezek 84%-a július hónap végéig beérkezett, elsősorban feldolgozó- és vegyipari cégek részéről. A teljes igényállomány 34%-át az SK Battery/SK on Hungary Kft. jelentette be, mint a térségben nemrég megjelenő, akkumulátorgyártás területén tevékenykedő dél-koreai érdekeltségű cég. **A megye 104 feldolgozóipari, logisztikai, vegyipari cégét érintő 2021. IV. negyedévi munkaerőpiaci felmérése** eredményeként megállapítható, hogy a várható létszámadatok 2021. IV. negyedév végére várt alkalmazotti (33 276 fő) és kölcsönzött (3 823 fő) munkaerő létszám 2022. III. negyedévére +6 és -5,3%-ban változhat, összeségében a 37 099 főt elérő összlétszámra vonatkozóan 4,8%-os bővülés prognosztizált (38 887 fő). Területileg Kisbér járásban számolnak mintegy -6%-os visszaeséssel az alkalmazottak számában, kiemelkedő bővülés tervezett a Komáromi járásban összesen 18%-kal (20,5% alkalmazotti bővülés -13%-ot meghaladó kölcsönzött munkaerő tervével). Oroszlány járásban pedig 4,8% a tervezett bővülés mértéke, míg a nagyjából telítődött Esztergomi, Tatai, Tatabányai járásokban szerényebb, 1,9-2,9% közötti bővüléssel számolnak.⁷

A foglalkoztatási osztályokra beérkezett 2021. évi bejelentett összes normál kereslet mintegy harmada, 2 071 főre vonatkozó létszámigény a feldolgozóiparból érkezett, de a munkaerő-kölcsönző vállalkozások által benyújtott 1 178 ajánlat (19,3%) háromnegyed része is kifejezetten feldolgozóipari munkakörök betöltésére irányult. Azonban a feldolgozóipari cégek által közvetlenül bejelentett álláshelyek száma jelentősen csökkent, erről a gazdasági területről ugyanis az előző évinél mintegy háromtizedével (872 munkalehetőség) kevesebb ajánlatot nyújtottak be. A többi fő gazdasági ágat tekintve a vendéglátás, szálláshelyszolgáltatás területéről bejelentett kereslet 64,3%-kal (205 fő) nőtt az egy évvel korábbihoz képest, s így 524 főt ért el (8,6%). Ezt a kereskedelmi cégek 489 fős létszámigénye követte, ami viszont 17,4%-kal (103 fő) maradt el az előző évitől. Az építőiparból 351 állásbejelentés érkezett, szinte pontosan ugyanannyi, mint egy évvel korábban. A szállítás, raktározás ágazatából az előző évinél bő négytizedével (70 ajánlat) több betölthető állást jelentettek be, de az ágazat munkaerőigénye így is igen csekély maradt (230 fő). A bejelentett, az **állás keresőknek ajánlható munkahelyek többsége, 63,5%-a egyszerű fizikai, segéd- vagy betanított munkára vonatkozott**, mivel 6 442 munkakör ellátásához legfeljebb általános iskolai végzettség is elegendő volt. A **középfokú szakképzettséggel** betölthető állások aránya 23,3%-ot, az ehhez kapcsolódó igény 2 363 főt mutatott. A bejelentések között csupán 3,2%-os arányban fordultak elő a **szakközépiskolai, technikai** végzettséget igénylő munkahelyek, melyekre 322 főt vártak. A **gimnáziumban érettségizett** állás keresők számára 654 állásajánlat érkezett (6,4%), a **felsőfokú végzettségűek** iránti kereslet pedig 368 főt ért el (3,6%).

A bejelentett álláshelyek **területi eloszlását** mutatják be az alábbi táblázatok:

Munkaerőpiaci körzet	Összes bejelentés	Nem támogatott álláshely	Támogatott álláshely	támogatott álláshelyekből	
				közfoglalkoztatás	egyéb támogatás
Esztergomi Járás	3 338	2 712	626	220	406

⁷ Forrás: KEMKH

Munkaerőpiaci körzet	Összes bejelentés	Nem támogatott állás	Támogatott állás	támogatott álláshelyekből	
				közfoglalkoztatás	egyéb támogatás
Komáromi Járás	2 347	2 038	309	92	217
Oroszlányi Járás	900	640	260	95	165
Tatai Járás	1 888	1 354	534	129	405
Tatabányai Járás	1 949	1 203	746	248	498
Kisbéri Járás	751	392	359	218	141
Megye összesen	11 173	8 339	2 834	1 002	1 832

12. táblázat: A bejelentett állás helyek száma a foglalkoztatás jellege szerint, KEM 2021. év Forrás: KEMKH

Munkaerőpiaci körzet	Bejelentett állás	Változás az előző évihez képest		Nem támogatott állás	Változás az előző évihez képest		Támogatott állás	Változás az előző évihez képest	
	(db)	(db)	(%)	(db)	(db)	(%)	(db)	(db)	(%)
Esztergomi Járás	3 338	- 633	- 15,9	2 712	- 456	- 14,4	626	- 177	- 22,0
Komáromi Járás	2 347	+ 10	+ 0,4	2 038	+ 72	+ 3,7	309	- 62	- 16,7
Oroszlányi Járás	900	+ 16	+ 1,8	640	+ 64	+ 11,1	260	- 48	- 15,6
Tatai Járás	1 888	+ 19	+ 1,0	1 354	+ 169	+ 14,3	534	- 150	- 21,9
Tatabányai Járás	1 949	- 579	- 22,9	1 203	- 308	- 20,4	746	- 271	- 26,6
Kisbéri Járás	751	- 197	- 20,8	392	- 143	- 26,7	359	- 54	- 13,1
Megye összesen	11 173	-1 364	- 10,9	8 339	- 602	- 6,7	2 834	- 762	- 21,2

13.. táblázat: A bejelentett állás helyek száma és annak változása, KEM 2021. év Forrás: KEMKH

4.3.5 A munkaerőpiaci folyamatok várható alakulása

A megyében a munkaerőpiaci folyamatokban a közeljövőben jelentős változás nem várható, a foglalkoztatási mutatók további javulásával lehet számolni, amennyiben a járványidőszakból való lendületes kilábalás folytatódhat és nem tér vissza a közegészségügyi veszélyhelyzet és a gazdaságra ható negatív kísérőjelenségei valamilyen formája. Elővigyázatossággként érdemes lehet a járványidőszakban ad hoc és gyors reagálással bevezetett helyi vagy magasabb szintű KKV- és egyéb vállalkozástámogatási, munkaerő megőrző támogatási, proaktív megoldási lehetőségeket felkutatni, továbbá a digitalizációs intézkedéshalmazt átgondolni, rendszerezni.

2022-ben új és a megye feldolgozóipari kitétségét jelentősen igénybe vevő **kockázati elemként merül fel az orosz-ukrán konfliktus** sokrétű negatív hatásláncolatot elindító problémahalmaza, annak (részleges, illetve hosszútávú) megoldási lehetőségei megtalálása, enyhítése. A 2022 februárjától eszkalálódott háborús konfliktus a teljesség igénye nélkül az alábbi területeken érezteti hatását legalább az elkövetkező 1-3 évben:

- ukrán munkaerő megtartásának, bevonzásának lehetőségei (hazatérők vs. menekültek, Magyarország, mint perspektivikus migrációs célpont kérdésköre)

- beszállítói partnerek elérhetősége, kapacitás problémák
- ukrán és orosz piacvesztés, beszűkülés
- nyersanyaghiány, alapanyaghiány, termékhiány (vegyipari, kohászati termékek, fémek, műtrágya, élelmiszer)
- nyersanyag és energiaárak növekedése
- gazdaságdiplomáciai nehézségek
- az oroszországi gazdasági kilátások tartós mélyrepülésének veszélye

A fenti nem reprezentatív, de trendkövető jelleggel bíró, a megye hangsúlyos foglalkoztatóinak számító vállalkozások munkaerő-gazdálkodási felméréseire hivatkozva, pozitívumként értékelhető a megyei szereplők bekapcsolódása, **új szereplők megjelenése az e-mobilitás területén** (e-gépjárművek, alkatrészek, buszgyártási kapacitás stb.), amely szerencsés esetben a jövő egyik gépipari sikerágazata lehet. A most megteremtődő akkumulátorgyártási kapacitások esetén a munkaerőpiaci vonatkozások mellett a vízigényes technológia megjelenésének környezeti kockázatsökkentését is messzemenőleg alkalmazni szükséges. Tatabánya és Esztergom térségének 2014. évi **kiemelt járműipari központtá nyilvánítása óta, a kapcsolódó ide vonzott és betelepült beruházások megjelenésével mérhető eredményei vannak** a térség (a reálgazdasági folyamatokat tekintve kiegészülve most már Komárommal) és járműipara hosszú távú fejlődését és versenyképességének növelését megcélzó gazdaság- és fejlesztéspolitikai intézkedéseknek, az ágazatspecifikus humán erőforrás fejlesztéseknek. Ezek fenntarthatósága további beavatkozásokat igényel munkaerőpiaci értelemben is.

Gazdasági ágakat tekintve a megyében a **feldolgozóipar meghatározó szerepe** nem talál „kihívóra” középtávon sem a foglalkoztatási helyzet alakulásában. Visszaesésre csak az európai járműgyártási trendek, elsősorban a gyengülő keresleti oldal (fizetőképesség kérdése az egyre dráguló személygépjárművek esetén, környezetvédelmi attitűdök változása, további norma szigorítások, e-mobilitási törekvések kifulladás) hatásával érdemes számolni.

A feldolgozóipar meghatározó szerepén kívül a korábbi stratégiában nevesített **szociális szférában, az egészségügyben, a helyi termékfeldolgozásban, a mezőgazdaságban, valamint a turisztikai szolgáltatói körben rejlik továbbra is foglalkoztatás-bővítési potenciál**, amennyiben erre megfelelő eszközök és ösztönzők állnak rendelkezésre. Pl. a mezőgazdasági területeken, a vidéki életformához igazodó képzések, illetve részmunkaidős, vagy otthon végezhető munka formájában, turisztikában a korlátozott területi kiterjedésben limitált vonzerők mellett támogató hatékony térségi marketing segítségével, minőségi szolgáltatások felé fordulás és az ehhez szükséges munkaerő képzettségi szintjének emelésével.

Ezenkívül újfent **foglalkoztatás-bővítési lehetőséget jelentenek** a korszerű infokommunikációs eszközök és alkalmazások segítségével **újraszervezett termelési-értékesítési láncok**, amelyek pl. az egészséges, helyben előállított mezőgazdasági termékeket közvetítik a fogyasztók felé, akár társadalmi vállalkozások tevékenységére építve.

Középtávon – a stratégia időtávján belül – továbbra is számolni kell azzal, hogy az inaktivitás, a közfoglalkoztatás, a képzett munkaerő hiánya és a gazdaság

szervezetváltása jelentősen befolyásolja a helyi foglalkoztatás bővítésének lehetőségeit, és egyúttal alapjaiban határozza meg a lehetséges beavatkozások, támogatások irányát.

	2011.10.01	2014.01.01	2020.01.01	2031.01.01
Lakónépesség (fő)	304568	303134	298306	285509
Férfiak (fő)	145949	144972	142757	137292
Nők (fő)	158619	158162	155549	149217
Munkaképes arány	62,40%	62,00%	59,10%	57,2%
Teljes munkaképes korú népesség	190282	188077	176362	163258
Ebből: férfiak	95500	94448	89389	83172
Ebből :nők	97482	93629	86973	80086
Férfiak aktivitási aránya	75	75	75	75
Nők aktivitási aránya	54	58	60	63
Átlagos foglalkoztatottság (%)	64,50%	66,50%	69,10%	69,10%
Férfiak (fő)	71625	70836	67042	62379
Nők (fő)	51182	54305	52184	50454
Összes munkaképes korú foglalkoztatott	122807	125141	119226	112833
Munkaképes koron túliak aránya a teljes népességből (%)	22,80%	23,40%	26,60%	29,20%
Munkaképes koron túli népesség	69576	70907	78196	83525
Ebből férfiak (fő)	27473	27896	30871	33669
Ebből nők (fő)	42103	43011	47325	49856
Gazdasági aktivitás				
Férfiak aktivitási aránya	5	5	7,5	8
Nők aktivitási aránya	5	5	7,5	8
Férfiak (fő)	1373	1395	2315	2694
Nők (fő)	2105	2151	3549	3908
Összesen foglalkoztatott	3478	3546	5864	6602
Együttes munkaerőforrás	126285	128687	125090	119435

14. táblázat: Komárom-Esztergom megye munkaerő-forrás prognózisa 2011-2030 Forrás: KSH népszámlálás, Város-Teampannon Kft.

4.4 Közfoglalkoztatás

	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. 06. 01 - 3. hó
Hosszabb időtartamú közfogl. tám.	515	1 711	1 432	1 853	1 437	961	678	498	459	411
Országos közfogl. program tám.	656	787	1 052	1 070	735	400	198	142	128	115
Járási startmunka mintapr. tám. összesen	214	174	341	313	259	218	42	4	4	3
<i>Mezőgazdaság</i>	15	46	64	65	56	44	10	3	2	1
<i>Helyi sajátosságokra épülő közfogl.</i>	-	13	110	80	32	25	7	1	1	1
<i>Szoc. jellegű pr.</i>	198	115	167	168	165	146	24	0	1	1
<i>Magas hozzá-</i>	-	-	-	-	6	3	-	-	-	-

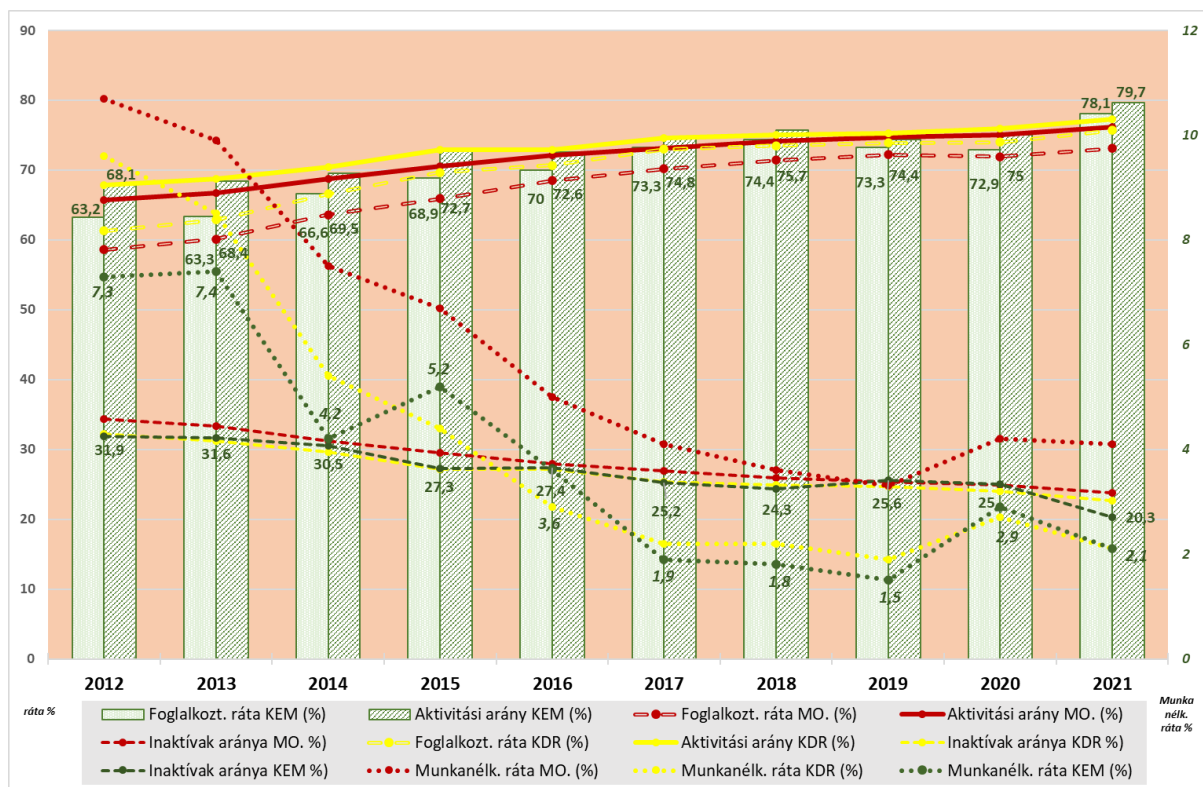
adott értékű pr.										
Mindösszesen	1 385	2 673	2 825	3 237	2 431	1 579	918	644	592	529
Közfoglalkoztatási mutató munkavállalási korúak arányában	0,66%	1,30%	1,39%	1,60%	1,22%	0,79%	0,46%	0,32%	0,30%	0,30%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	208 587	206 201	203 819	201 829	200 096	199 417	199 578	199 739	197 305	197 305

15.. táblázat: Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma KEM, 2013-2022 Forrás: <http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu>

A közfoglalkoztatási programok tizedik évében a megye mutatói alapján elmondható, hogy a támogatási tevékenység résztvevői köre 2016. évig dinamikusan nőtt, 2017-től kezdve viszont nagyobb léptékben csökkeni kezdett. A csúcsévet jelentő 2016-os év 3 237 főnyi megyei közfoglalkoztatotti létszáma a 2020-2022 évekre annak 20-16%-ára esett vissza. A visszaesés nagyobb mértékű, mint a megye 15-64 éves munkavállalási korú népesség száma 5,4%-nyi csökkenése, a vonatkozó közfoglalkoztatási ráta ötödére esett vissza. A különböző startmunka programok visszaszorulásával a benne résztvevők gyakorlatilag elfogytak a megyében, a legnagyobb érintetti kört a hosszabb időtartalmú közfoglalkoztatási támogatási program tartotta meg, az itt munkát kapók azonban a valódi munkaerőpiacra legnehezebben visszavezethető csoportot alkotják. Területileg a Kisbéri járás 2020-2022 viszonylatában a megyei közfoglalkoztatottak létszámának 30%-át kötötte le, legkevésbé az Oroszlányi és Komáromi járásokban kerülnek be ügyfelek a közfoglalkoztatási programba ebben az időszakban.

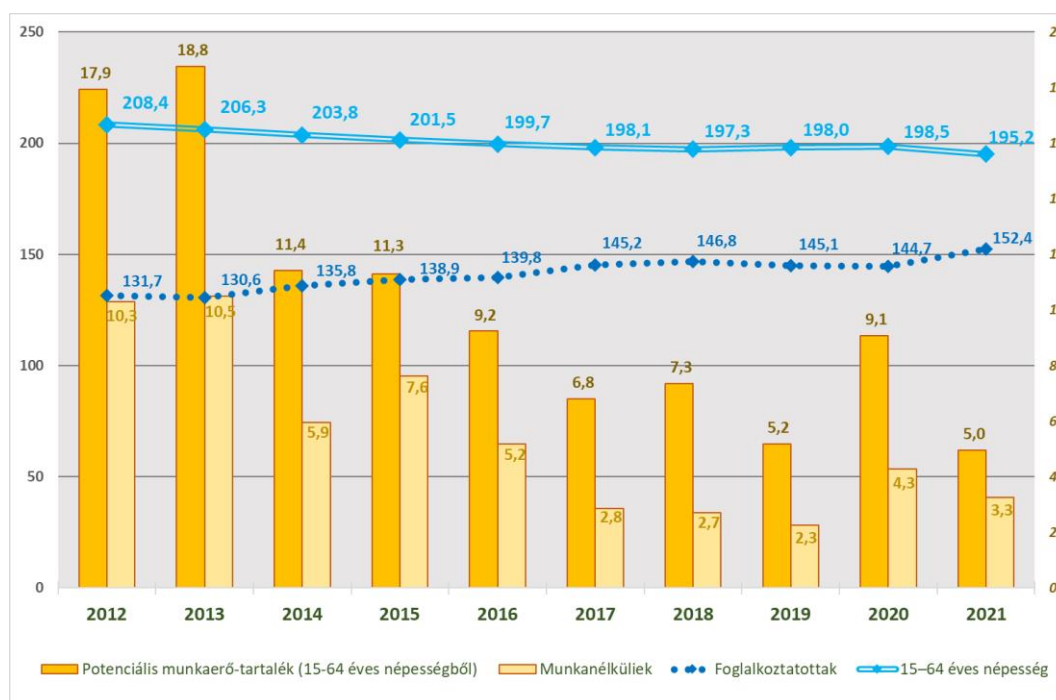
4.5 Inaktívak helyzete a megyében

Évtizedes kitekintésben Komárom-Esztergom megyében a 15-64 éves korú lakosság gazdasági aktivitása összességében kedvezően alakult és területi összehasonlításban régiójához vagy az országos adatokhoz képest szinte folyamatosan jobban teljesített. Egyes években csak aktivitási arányszámokban maradt el vagy stagnált a magasabb területi egységekhez, elsősorban a Közép-Dunántúli régióhoz képest, ez viszont azok magasabb munkanélküliségi rátájának köszönhető. Érdekes módon a 2021-es évben, a Covid-19 járványidőszak második évében minden gazdasági aktivitási ráta esetében a legkedvezőbb értékekkel rendelkezett, legmagasabb foglalkoztatotti (78,1%) és aktivitási (79,7%) arányszámot produkálta a legalacsonyabb munkanélküliségi (2,1%) és inaktivitási (20,3%) ráták mellett. **Az évtized alatt a foglalkoztatási és aktivitási ráta aránya 14,9%-ponttal ill. 11,6%-ponttal nőtt, a munkanélküliségi ráta 5,2%-ponttal az inaktívak aránya pedig 11,6%-ponttal csökkent.**

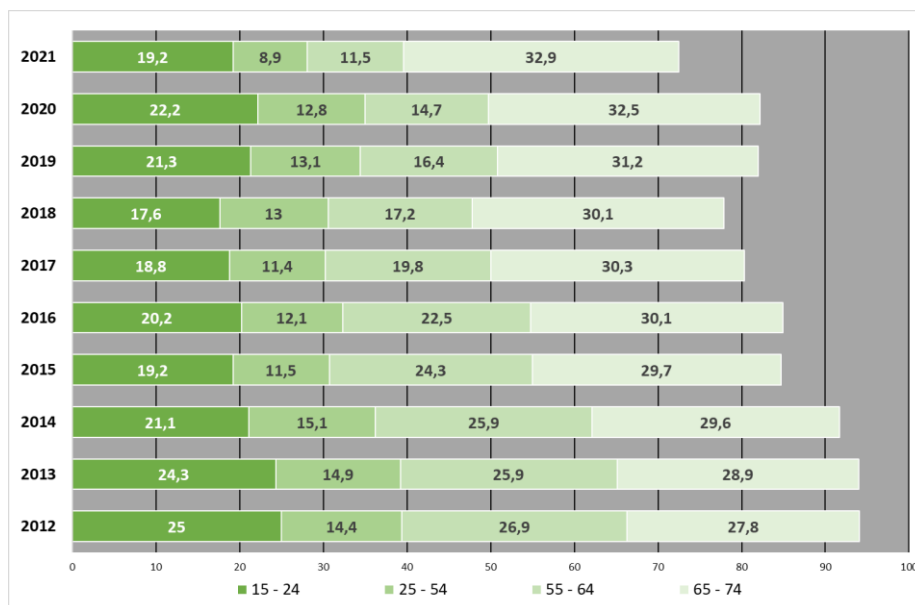
30. ábra: 15-64 éves népesség (magánháztartásokban lakó 15-64 éves személyek) gazdasági aktivitása 2012-2021 ráták (%), Magyarország, Közép-Dunántúli Régió, Komárom-Esztergom megye Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, munkaerőpiaci-részvétel (Aktivitás 21)

A KSH meghatározása szerint a munkanélküliek, az alulfoglalkoztatottak, a dolgozni szándékozó, de munkát aktívan nem kereső, vagy a rendelkezésre állás kritériumát nem teljesítő inaktívok együtt jelentik az ún. **potenciális munkaerő-tartalékot**. Ennek a 15-64 éves korosztályt érintő tartaléknak az elméleti létszáma Komárom-Esztergom megye esetében jelentősen csökkent a 2012-2021 közötti évtizedben, a csúcsev 2013 18,8 ezer főjéhez képest 2021. év 5 ezer főre, ez közel 3,8-szoros csökkenés. A 2020. évi járványidőszaki sokkhatáshoz képest 2021-re újra az utolsó „békeév”, 2019 potenciális munkaerő tartalék szintje rögzült a megyében. Nemcsak a számbeli csökkenés, de az arányok változása is figyelemreméltó, a foglalkoztatottak létszámához képest 2012-ben még 14,4%-nyi elméleti többletet, 2021-ben már csak 3,3% többletet jelentett volna a potenciális tartalék teljes rendelkezésre állása és felhasználása. A 15-64 évesek számához viszonyítva 2012-2013-ban a potenciális munkaerőtartalék létszáma 9%-ot, 2021-re 3%-ot tett ki. Természetesen az értékek csökkenő alakulására ellentétes irányú folyamatok is hatottak, a foglalkoztatottak száma 2012 és 2021 között 15,7%-ponttal nőtt, míg a 15-64 évesek megyei létszáma 6,3%-ponttal csökkent. Még fontosabb adat, hogy munkanélküliek (3,3 ezer fő) nélkül a potenciális tartalék létszáma 2021-ben mindössze 1,7 ezer fő, itt a csökkenés 4,8-szoros 2013-as csúcsevhez képest (8,3 ezer fő). **Feltételezhető, hogy a megye a munkaerő tartalékainak végén jár.**

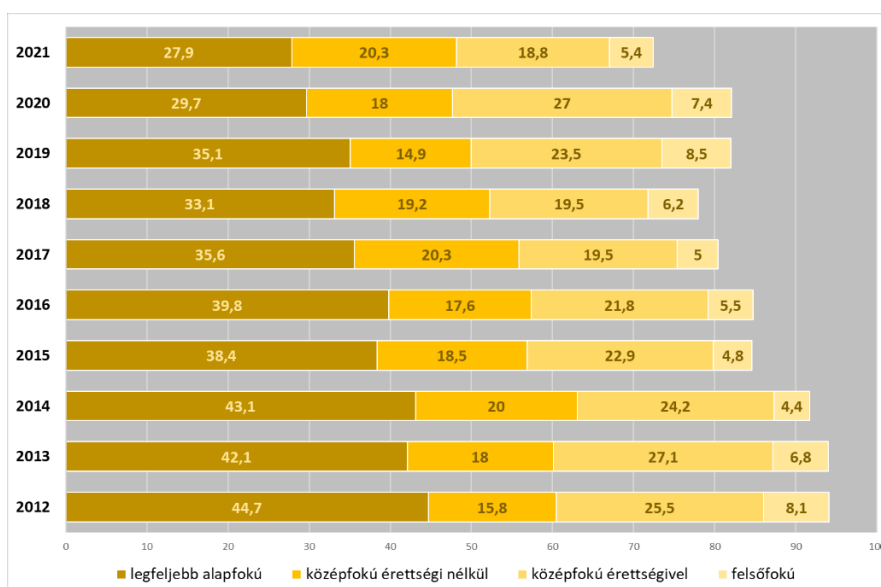
31. ábra: A 15-64 éves népesség potenciális munkaerő-tartalék alakulása 2012-2021, foglalkoztatási és munkanélküliségi adatokkal, Komárom-Esztergom megye Forrás: KSH STADAT 20.1.2.2.

Az inaktívok Komárom-Esztergom megyei jellemzőiről képet adnak az „Aktivitás 21” elnevezésű KSH adatgyűjtés táblái, amelyek a 15-74 éves gazdaságilag nem aktív népesség megyei szintű és idősoros vizsgálatát segíti. Az **inaktívok korcsoportos megoszlásban** fontos jellegzetesség, hogy a 15-74 éves inaktívok között a 65-74 évesek jelenléte (nyugdíjas korúak) az elmúlt évtizedben, az általános népességsökkenés mellett is, nem csak arányaiban, de számszerűségében is folyamatosan növekedett 27,8 ezer (30%) főről 32,9 főre (45%). Mindeközben az inaktívok teljes létszáma 94,2 ezerről csökkent 72,4 ezer főre, ez 23%-os csökkenést jelent az évtized alatt. A 25-64 éves, amelynek számossága viszont folyamatosan csökkent 2012-2021 között, a megyei foglalkoztatási boom időszak alatt ezekből a korcsoportokból, de leginkább a 25-54 éves összevont korosztályból, számosan kerülhettek át a helyi munkaerőpiac aktív szereplői közé. Az 55-64 évesek esetében figyelembe kell venni, hogy egy részük az időben előre haladva már folyamatosan átkerülhetett a nyugdíjaskorúak zömében inaktív 65+ éves csoportjába. A fiatalabb korosztály (15-24 év) esetében az évtized elején és végén 26-27%-ot tett ki a részesedésük az inaktívok között, míg 2014-2018 között ez leesett 23%-ra. Számosságban azonban a folyamatos csökkenés mellett 2019-2020-ra egy nagyobb, több ezer főt érintő növekedés (2020-ra közel plusz 4000 fő 2018-hoz képest) vette kezdetét, de 2021-re ez újból egy szokatlan méretű 3000 fős csökkenésbe csapott át.

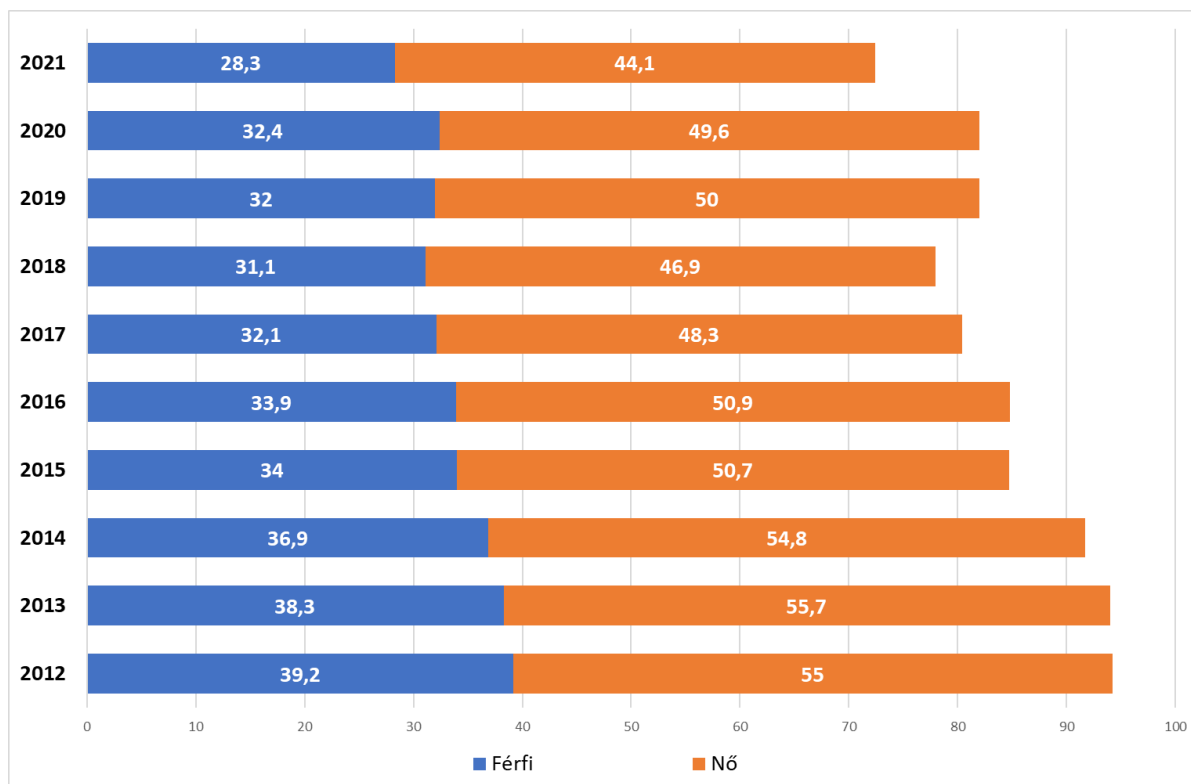

32. ábra: 15-74 éves gazdaságilag nem aktívák száma, Komárom-Esztergom megye, összevont korcsoportok szerint Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, munkaerőpiaci-részvétel (Aktivitás 21)

A legmagasabb iskolai végzettség szintén összevont csoportjait vizsgálva megállapítható, hogy a 2012-2021 közötti évtizedben nagyjából stabil kétharmados arányban az inaktívak nem rendelkeztek érettséggel, viszont ezen belül a legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkezők aránya 47,5%-ról 38,5%-ra csökkent, míg a legfeljebb középfokú – érettségi nélküli – végzettségű inaktívák aránya adott éven belül 16,8%-ról 28%-ra nőtt. A létszámváltozások alapján feltételezhető, hogy a középfokú érettségizett inaktívák közül gyakrabban és többen kerülhetnek át az aktív munkaerőpiacra, ugyanis több alkalommal az évek közötti létszámváltozások túllépik azt a mértéket, amit esetleg demográfiai folyamatokkal magyarázni lehetne (időben előrehaladva a képzettebbek és az idősebb alulképzettek fokozatosan kiesnek a statisztikákból). 2020 és 2021 között például extrém, 8,2 ezer fővel csökkent az érettségizett inaktívák száma, de 2013 és 2014 között is majdnem elérte a 3 ezer főt az egy éven belüli csökkenés száma.

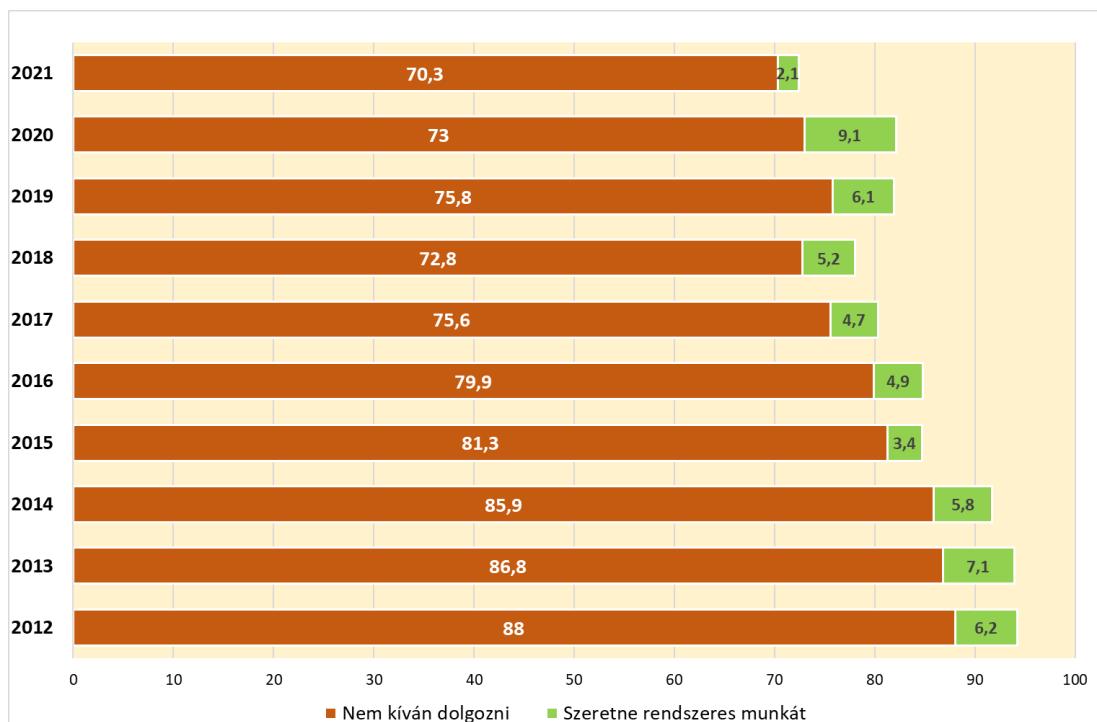

33. ábra: 15-74 éves gazdaságilag nem aktívák száma, Komárom-Esztergom megye, legmagasabb iskolai végzettség szerint Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, munkaerőpiaci-részvétel (Aktivitás 21)

34. ábra: 15-74 éves gazdaságilag nem aktívák száma, Komárom-Esztergom megye, nemek szerint Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, munkaerőpiaci-részvétel (Aktivitás 21)

Nemek szerinti megoszlásban az inaktívak között a nők számossága és aránya (2016 óta 60% vagy a feletti) jóval meghaladja a férfiakét az idősebb, zömében nyugdíjas korú korosztályok demográfiai nő-többségének köszönhetően is, a nők más korosztályokban is alacsonyabb arányú munkaerőpiaci jelenléte mellett. 2021-ben az inaktív férfiak létszáma 28%-kal, a nők létszáma 20%-kal volt kevesebb az egy évtizeddel korábbi 2012. évi számításhoz képest.

35. ábra: 15-74 éves gazdaságilag nem aktívák száma, Komárom-Esztergom megye, munkavállalási szándék szerint Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, munkaerőpiaci-részvétel (Aktivitás 21)

2012-2018 között átlagban 6,3%-a (4-7,6% között szóródva) az inaktívnak jelezte, hogy valamilyen formában szeretne rendszeresen dolgozni, ez a Covid-19 járványidőszakban 2020. évben 11,1%-ra ugrott fel, hogy aztán a munkaerőpiaci sokkhatás elmúltával 2021-re rekord alacsony szintet érjen el 2,9 %-os értékével. Ennél az adatsornál fontos emlékeztetni arra, hogy a vizsgált népesség egy jó része nyugdíjas korú, a 65-74 évesek jelenlétével, ami 2021-ben már 45%-ot tett ki az összes inaktív létszám 72,4 ezer fős tömegéből, 2012-ben ez az arány még csak 30% volt.

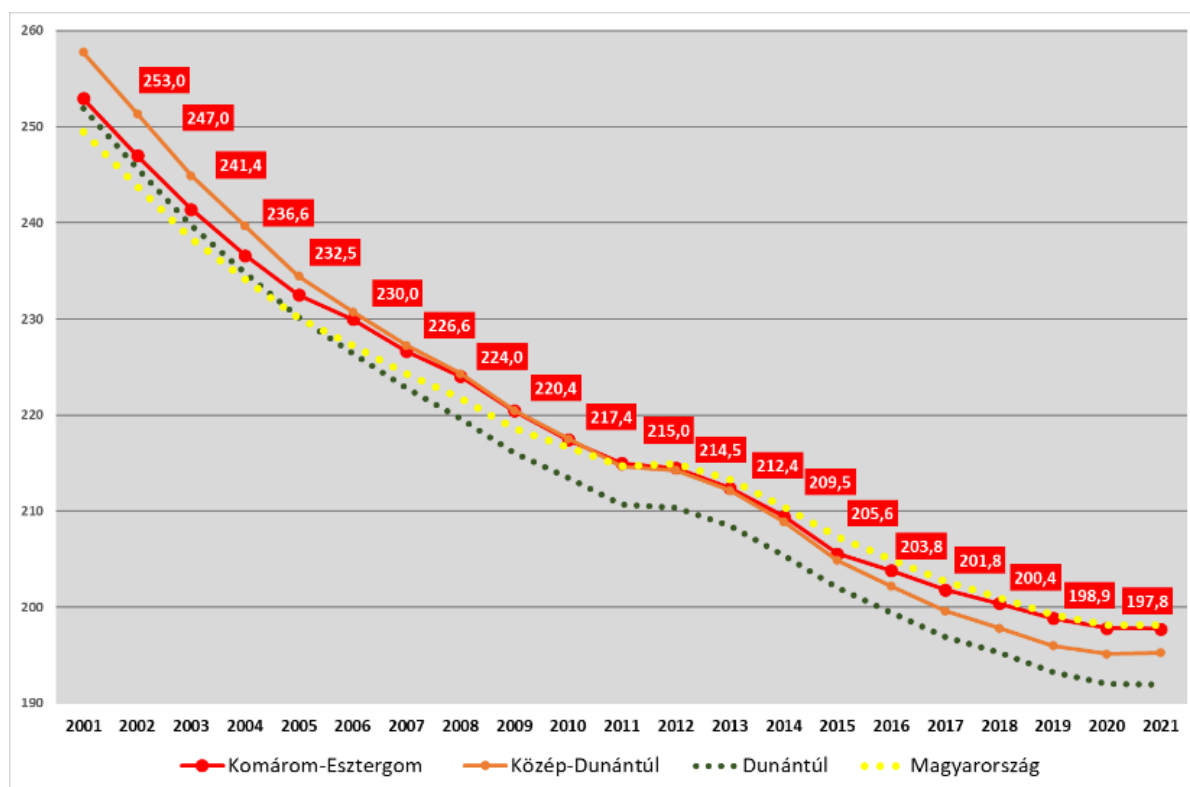
4.6 A képzés, szakképzés helyzete

A megyében élő népesség aktuális képzettségi színvonalát a KSH 2016. évi mikrocenzus vizsgálatának adatai alapján mutatta be az előző 2017-2021-re szóló megyei középtávú foglalkoztatási stratégia, valamint a megye hatályos Területfejlesztési Konceptiója és Programja. Ezen megállapításokat - az új népszámlálási adatok hiányában - a jelen stratégia is megtartja, felülvizsgálata a 2022-es KSH népszámlálás vonatkozó adatai hozzáférhetőségével tehető meg.

1990 óta a csupán általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya kevesebb, mint a felére csökkent, miközben a szakmunkás végzettségűek aránya kb. 7%-kal, az érettségizettek aránya közel 15%-kal, a diplomások aránya pedig 10%-kal nőtt a megyében.

A területi összehasonlítás alapján elmondható, hogy Komárom-Esztergom megye lakossága körében a csak általános iskolát végzettek aránya megegyezik az országos átlaggal, a szakmunkás végzettségűek aránya közel 5%-kal magasabb az országos átlagnál, az érettségizetteké szintén az országos átlagnak megfelelő. A diplomások aránya azonban elmarad az országos átlagtól 5%-kal. A megye lakosságának iskolai végzettségi szintje a megyei rangsor középmezőnyébe tartozik. A mikrocenzus adatai szerint 2016-ban a 25 éven

felüli lakosság körében a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a megyében 17,5%. Ez alacsonyabb az országos átlagnál (22,8%), és 9 másik megye átlagánál. A legalább érettségivel rendelkezők aránya 50%, ami szintén kevesebb az országos átlagnál. A megyei felsőfokú képző intézmények kibocsátó-kapacitása igen alacsony, a megye kis lélekszáma mellett ezt magyarázza, hogy a közeli Budapest, Győr, Székesfehérvár, Veszprém, Révkomárom egyetemvárosok igen nagy kínálatot biztosítanak a továbbtanulni akarók/képesek számára. A megye képzettségi szint tekintetében mind a felsőfokú végzettségűek, mind az érettségivel rendelkezők számában az országos átlag alatt van.

36. ábra: Az iskoláskorú népesség ezer lakosra jutó száma 2001-2021 között területi összehasonlításban Forrás: KSH STADAT 23.1.2.2.

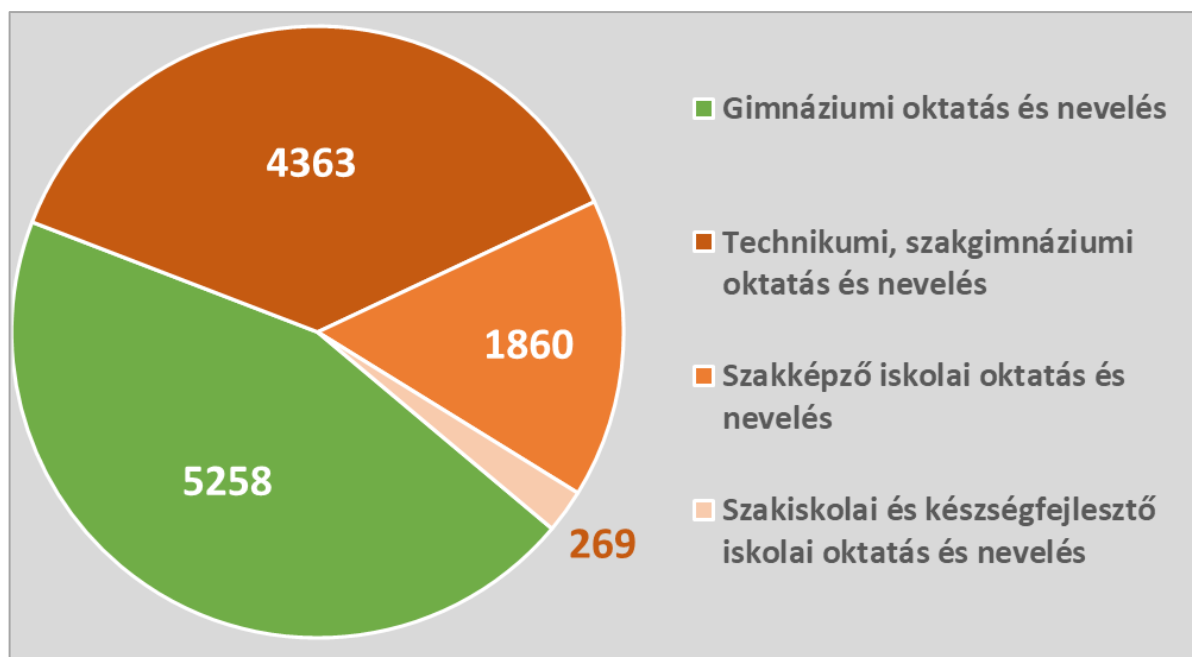
A megye népességcsökkenése általánosságban előrevetíti az iskoláskorúak megyei népességcsökkenését, amely nagymértékben be is következett. 2011 óta, korábbi kedvezőbb jellegét elhagyva, az országos érték körül mozog, a dunántúli értékeket pedig meghaladja.

Az elmúlt öt évben a középfokú oktatásban jelentős átalakulások történtek. A 2016/2017-es tanévben az intézménytípus neveinek megváltozásán túl az általuk ellátott feladat is módosult. A középiskola, mint gyűjtőfogalom tartalma is bővült. A 2020/2021-es tanévben további átalakulások zajlottak, aminek következtében a köznevelési és a szakképző intézmények szétváltak. A köznevelési intézményekben a művészeti, a közművelődési és a pedagógiai képzési területet oktató intézmények szakgimnáziumként, a szakképző intézményekben a technikumok és a szakképző iskolák a felmenő rendszerű képzések mellett kifutó jelleggel a korábbi szakgimnáziumi és szakközépiskolai képzéseket is folytatták.⁸

A strukturális átalakulás mellett a szakképzésben jelentős módszertani változások is bekövetkeztek azzal, hogy a duális képzési rendszert elsődlegessé tették minden szakma

⁸ Forrás: [KSH](#)

vonatkozásában, melynek eredményeképp a tanulók tanulói munkaszerződés keretében folytatnak gyakorlatot gazdálkodó szervezeteknél.

37. ábra: Tanulók a középfokú nappali oktatásban 2020/2021, Komárom-Esztergom megye Forrás: KSH STADAT 23.1.2.7-10.

A 2020/2021-es tanévben Komárom-Esztergom megyében a 11 750 középfokú nappali oktatásban részesülő diák 45%-a gimnáziumba járt, 37%-uk részesült technikumi-szakgimnáziumi oktatásban-képzésben, 16%-uk járt szakképző iskolába, 2%-ot a szakiskolai és készség-fejlesztő iskolai (korábban speciális szakiskolai nevelés) oktatás és nevelés intézményei fogadtak. Az elmúlt másfél évtized – 2006/2007.-2020/2021. – tanév adatai alapján a gimnáziumi tanulók aránya a 2007/2008-as tanév csúcsától (19,7), néhány évtől eltekintve folyamatosan csökkent, az utolsó két-három tanévben 17,5 tanuló/1000 lakos érték körül alakult, végig az országos értékeknél alacsonyabb szinten, azonban dunántúli összehasonlításban a megye adata még mindig magasabb. Technikumi, szakgimnáziumi oktatás és nevelés intézményeiben tanulók 1000 főre jutó száma gyakorlatilag 17 éven át csökkent a 2000-es évektől (-40%), amikor is 2016/2017-es tanévtől 13,5-13,9 érték körül stagnált, illetve az utolsó tanévben egy nagyobb emelkedő érték született. Területi összehasonlításban a megye vonatkozó tanulószámai az elmúlt két évtizedben rendre végig elmaradtak a hasonló változási görbét leíró országos, fővárosi, dunántúli régió értékeitől is. Az elmúlt másfél évtized tanév adatait összegezve megfigyelhető, hogy a szakképző iskolai oktatás és nevelés tekintetében a megyében jelentős törést jelentő 2011/2012-es tanévet követően tartós csökkenés állt be, amelynek mértéke az évtized második felére szelídült, de tíz tanév alatt az érték 62%-kal csökkent. Mindezek ellenére a megyei adat a dunántúli átlagérték kivételével meghaladja a nagyobb területi szintek eredményeit.

Területi egység	TANÉVEK														
	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Gimnáziumi oktatás és nevelés															
Komárom-Esztergom	19,5	19,7	19,6	19,1	18,7	18,7	18,5	18,9	18,1	17,7	17,7	17,7	17,4	17,5	17,5
Közép-Dunántúl	18,0	17,9	18,4	18,0	17,8	17,4	16,9	16,6	16,1	15,9	16,0	16,1	16,2	16,3	16,5
Dunántúl	18,6	18,8	18,9	18,9	18,3	18,0	17,2	16,8	16,4	16,2	16,3	16,4	16,6	16,6	16,8
Budapest	30,6	29,9	30,4	29,6	29,2	28,9	28,3	27,8	27,8	28,2	29,0	30,1	31,1	31,6	32,9
Magyarország	19,9	19,9	20,3	20,1	19,9	19,7	19,1	18,8	18,5	18,4	18,6	18,9	19,2	19,3	19,7
Technikumi, szakgimnáziumi oktatás és nevelés															
Komárom-Esztergom	21,1	20,5	20,0	20,7	20,6	19,5	18,4	17,4	16,0	14,8	13,9	13,9	13,6	13,5	14,6
Közép-Dunántúl	22,6	22,9	23,2	23,5	24,1	22,8	21,1	19,4	18,4	17,3	15,8	15,5	14,8	14,6	15,3
Dunántúl	23,2	23,2	22,3	23,5	23,7	22,8	21,4	19,9	18,7	18,2	16,5	16,2	15,4	15,1	16,0
Budapest	32,1	31,9	30,7	31,1	30,8	31,0	31,2	26,8	24,2	22,8	21,5	20,0	19,3	19,0	20,0
Magyarország	24,1	24,1	23,6	24,2	24,1	23,5	22,6	20,6	19,2	18,6	17,1	16,6	15,6	15,3	15,7
Szakképző iskolai oktatás és nevelés															
Komárom-Esztergom	14,0	15,5	14,9	15,8	15,8	16,0	14,1	12,0	10,4	8,6	8,0	7,8	7,5	7,3	6,2
Közép-Dunántúl	14,1	14,7	14,5	15,3	15,5	15,6	14,1	12,5	11,0	9,2	9,0	8,6	7,9	7,7	6,1
Dunántúl	13,6	14,1	13,5	14,7	15,1	15,2	13,7	12,2	10,8	9,3	9,3	8,8	8,1	7,9	6,3
Budapest	7,9	7,9	8,2	8,3	8,4	8,7	8,3	7,5	6,7	5,4	5,1	4,8	4,0	3,8	3,0
Magyarország	11,9	12,3	12,3	12,8	13,0	13,0	11,9	10,6	9,4	8,2	8,0	7,6	7,0	6,7	5,6

16. táblázat: Ezer lakosra jutó tanulók száma a nappali középfokú oktatás főbb szintjein, 2006/2007- 2020/2021 tanévek
Forrás: KSH STADAT 23.1.2.7-10.

A szakképzésben intézményi oldalról jelentős változást hozott a 2015-ös év, amikor is a Klebelsberg Központ jogelődjétől a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól (a továbbiakban: KLIK) kiválással 2015. július 1-jével átvett intézmények az illetékes szakképzési centrumok feladatellátási helyeiként kezdték meg működésüket a 2015/2016. tanévtől a szakképzését felelős minisztérium fenntartása alatt. Jelenleg a két szakképzési centrum 14 intézményt fog össze a megyében, a következő helyszíneken és szakmacsoportokban:⁹

Esztergomi SZC	
Balassa Bálint Gazdasági Technikum és Szakképző Iskola	cukrász, szakács, turisztikai technikus, vendégtéri szaktechnikus, kereskedő és webáruházi technikus, logisztikai technikus pénzügyi-számviteli ügyintéző
Bottyán János Technikum	műanyag-feldolgozó technikus, vegyésztechnikus
Géza Fejedelem Technikum és Szakképző Iskola	általános ápoló, egészségügyi asszisztens, rehabilitációs terapeuta, szociális ápoló és gondozó, gépjármű-mechatronikai technikus, hegesztő, kishajóépítő és -karbantartó, kőműves, mechatronikai technikus, műanyag-feldolgozó technikus, villanyszerelő, divatszabó, fodrász, kéz- és lábápoló technikus

⁹ Forrás: www.nive.hu

Tatabányai SZC	
Fellner Jakab Technikum és Szakképző Iskola (Tatabánya)	ács, gépi és CNC forgácsoló, gyártósori gépbeállító, hegesztő, ipari gépész, központifűtés- és gázhálózatrendszer-szerelő, <i>fodrász, kozmetikus technikus</i>
Kereskedelmi, Vendéglátó és Idegenforgalmi Technikum és Szakképző Iskola (Tatabánya)	cukrász, kereskedelmi értékesítő, pincér - vendégtéri szakember, szakács
Kossuth Lajos Gazdasági és Humán Technikum (Tatabánya)	általános ápoló, gyakorló ápoló, klinikai laboratóriumi szakasszisztens, rehabilitációs terapeuta, <i>logisztikai technikus, pénzügyi-számviteli ügyintéző, vállalalkozási ügyviteli ügyintéző</i>
Mikes Kelemen Technikum és Szakgimnázium (Tatabánya)	informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus, <i>kisgyermekgondozó, -nevelő, szociális ápoló és gondozó</i>
Bánki Donát-Pécs Antal Technikum (Tatabánya)	erősáramú elektrotechnikus, gépgyártás-technológiai technikus, gépjármű-mechatronikai technikus, mechatronikai technikus, <i>sportedző (a sportág megjelölésével) - sportszervező</i>
Bláthy Ottó Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (Tata)	elektronikai technikus, gépésztechnikus, gépjármű-mechatronikai technikus, hegesztő, hűtő- és szellőzésrendszer-szerelő, villanszerelő, <i>kozmetikus technikus</i> , informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus, közszolgálati technikus, logisztikai technikus, <i>honvéd kadét</i>
Alapy Gáspár Technikum és Szakképző Iskola (Komárom)	épület- és szerkezetlakatos, finommechanikai műszerész, gépésztechnikus, hegesztő, ipari gépész, villanszerelő, <i>divatszabó, fodrász</i>
Kultsár István Technikum és Szakgimnázium (Komárom)	logisztikai technikus, <i>sportedző - sportszervező</i>
Széchenyi István Gazdasági és Informatikai Technikum (Komárom)	pénzügyi-számviteli ügyintéző
Eötvös Loránd Szakképző Iskola (Oroszlány)	gépésztechnikus, gépi és CNC forgácsoló, hegesztő, <i>gyermek- és ifjúsági felügyelő szociális ápoló és gondozó</i>
Bánki Donát Szakképző Iskola (Kisbér)	asztalos, gépi és CNC forgácsoló, szerszám- és készülékgyártó, <i>divatszabó</i>

17.. táblázat: Szakképzési centrumok, és az általuk fenntartott intézmények

2020-tól az Agrárminisztérium felügyeletével a Kisalföldi Agrárszakképzési Centrum keretében működik két korábbi önálló mezőgazdasági szakképzési megyei intézmény a Pettkó-Szandtner Tibor Lovas Szakképző Iskola és Kollégium (Bábolna, Tárkány, Tata telephelyekkel) és a Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (Tata).

A stratégia céljainak elérése szempontjából a képzésnek, különösen a szakképzésnek kiemelt szerepe van. Ugyanakkor különbségek figyelhetők meg abban, hogy a gazdasági szerkezet változásához a képzés rendszere mennyiben és milyen rugalmasan képes igazodni. **Egyes munkáltatók és képzési szolgáltatók a gazdaság és ezzel a munkaerőpiac újonnan jelentkező igényeinek megfelelően, az államilag finanszírozott képzés rendszerén kívül, a rövidtávú képzési formákat előnyben részesítve, saját erőforrásokra vagy az új hétéves**

fejlesztési ciklus uniós társfinanszírozású programjaiban elérhető támogatásokra támaszkodva biztosítanak képzési programokat a meglévő és a potenciális munkavállalóknak. Ezek a képzések jellemzően a technológiák változásai miatt jelentkező új tudásigényt hivatottak kiszolgálni, ezért célzott, rövid időtávon, és gyakran az adott munkáltató igényeinek megfelelően megvalósított képzési programokat jelentenek. **E képzési programok esetében az elsődleges szempont a közvetlen munkaerőpiaci hasznosíthatóság**, tehát az, hogy a képzést elvégző személy a lehető legrövidebb időn belül képes legyen munkába állni. Ennek megfelelően nem jelentős szempont e képzések esetében az, hogy a képzés államilag elismert, akkreditált képzés legyen, a képzés minőségét és tartalmát ugyanis a munkaerőpiaci, munkáltatói elvárások határozzák meg. **Az ilyen jellegű átképzések a rugalmas, ezáltal hatékonyabb munkaerőpiac elérése érdekében a jövőben hiánypótló szerepet tölthetnek be.** Ezzel együtt felértékelődik a felnőttképző intézmények szerepe is, akik az ilyen jellegű képzési szolgáltatások biztosításával képesek rugalmasan alkalmazkodni a munkáltatói igényekhez.

A gyakorlatban közvetlenül hasznosítható tudásanyag súlyának növekedése az államilag finanszírozott képzés rendszerében is egyre fontosabb szemponttá válik. Egyaránt jellemző ez a felsőfokú képzésekre és a szakképzésre. Tekintettel arra, hogy felsőfokú szakképzés – a tatabányai székhelyű Edutus Egyetemet leszámítva – jellemzően a megye területén kívül érhető el, a stratégia szempontjából elsősorban a szakképzésnek van jelentősége. Ezzel együtt **az államilag finanszírozott szakképzés rendszere az utóbbi években elsősorban intézményi oldalról változott.**

4.7 Intézményrendszer

2010 után jelentősen átalakult a foglalkoztatást elősegítő támogatási és intézményrendszer. Az államigazgatás átfogó megújítása keretében, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 288/2010. (XII. 21.) Kormányrendelet értelmében a munkaügyi központok betagozódtak a kormányhivatalok szervezetébe. A korábbi Foglalkoztatási Hivatal átalakult Nemzeti Munkaügyi Hivatallá, integrálva a korábbi Foglalkoztatási Hivatal mellett a munkavédelmi és munkaügyi hatóságot, valamint a munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi szervet, illetve az állami szakképzési és felnőttképzési szervet is. 2015-ben a munkaügyi intézményrendszer működtetésében központi koordinációs szerepet játszó Nemzeti Munkaügyi Hivatal megszűnt, feladatait a minisztérium vette át.

A Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program intézkedései nyomán a korábban önálló jogi személyként működő megyei munkaügyi központok az egységes fővárosi, illetve megyei kormányhivatalokban kaptak helyet, továbbá a munkaügyi kirendeltségek is a járási, főváros kerületi hivatalokba kerültek integrálásra azok foglalkoztatási, munkaerőpiaci feladatokat ellátó szervezeti egységeiben. A foglalkoztatáspolitikai hazai intézményrendszerének felépítését a 320/2014. (XII. 13.) Korm. rendelet határozza meg. Ha kormányrendelet másként nem rendelkezik, az állami foglalkoztatási szerv hatáskörébe tartozó közigazgatási hatósági ügyekben első fokon a járási hivatal jár el. A Kormány az állami foglalkoztatási szerv azon feladataira, amelyre kormányrendelet más szervet nem jelöl ki, a kormányhivatalt jelöli ki.¹⁰

¹⁰ Forrás: Nagy Judit: Foglalkoztatáspolitikai - Kormányzati Tanulmányok, NKE, 2018

A foglalkoztatáspolitikai területén a szakmai irányításban kettősség valósul meg. A kormányhivatal, valamint a járási hivatal állami foglalkoztatási feladatköreinek gyakorlásával összefüggésben a szakmai irányítási feladatok mellett a közfoglalkoztatási feladatköreinek gyakorlásával összefüggésben az irányítási hatásköröket a közfoglalkoztatásért felelős miniszter, jelenleg a belügyminiszter, gyakorolja.

Az állami foglalkoztatási szervként eljáró kormányhivatal szakmailag irányítja és ellenőrzi a járási hivatal tevékenységét, ennek keretében többek között:

- állami foglalkoztatáspolitikai pénzeszközeinek működtetésével kapcsolatos feladatokat lát el,
- dönt a foglalkoztatási és a közfoglalkoztatási támogatások decentralizált kereteinek felhasználásáról,
- munkaerőpiaci programok, pályázatok, valamint a közfoglalkoztatási támogatások központi keretéből finanszírozott támogatásokkal kapcsolatos feladatokat lát el;
- működteti az álláskereső ellátási rendszerét, az álláskereső részére saját hatáskörben nyújtott támogatások rendszerét és gondoskodik az állami foglalkoztatási szerv hatáskörében eljáró járási hivatal támogatási rendszerének szakmai működtetéséről,
- ellátja az európai uniós források felhasználásával kapcsolatos szakmai és pénzügyi feladatokat,
- harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának engedélyezésével összefüggésben befogadja a foglalkoztató által benyújtott munkaerőigényeket,
- nyilvántartja a csoportos létszámleépítésre vonatkozó bejelentéseket,
- gondoskodik a munkaerőpiaci szolgáltatási rendszer szakmai működtetéséről.

A korábban önálló szakigazgatási szervként működő munkaügyi központok a kormányhivatal szervezeti egységeként (főosztály) látják el a felsorolt foglalkoztatási és közfoglalkoztatási feladatokat, míg az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatalok az alábbi feladatokat látják el:

- álláskereső nyilvántartásba vétele,
- járadék, segély megállapításával, szüneteltetésével, megszüntetésével és visszakövetelésével kapcsolatos feladatok,
- közreműködik a gazdasági szerkezet átalakítását, valamint a foglalkoztatási helyzet javítását célzó programokban,
- munkaerőpiaci szolgáltatások szervezése és bonyolítása,
- csoportos létszámleépítésre vonatkozó bejelentések, munkaerőigényekre vonatkozó bejelentések nyilvántartása; közreműködés a csoportos létszámleépítések hátrányos következményeinek enyhítésében,
- munkaközvetítés,
- kapcsolattartás a megye (főváros), a járás gazdasági életében részt vevő munkaadókkal, a helyi önkormányzatokkal és a megyében működő más szervezetekkel,
- a közfoglalkoztatás helyi szervezésével, lebonyolításával kapcsolatos feladatok.

Állami forrásoldalról jelentős változásokat hozott a koronavírus-járvány központi költségvetésre tett hatása, 2021-től az álláskeresési támogatások és a Start-munkaprogramok forrásait biztosító Nemzeti Foglalkoztatási Alap önálló jogcímként megszűnt. Elnevezésében Gazdaságvédelmi Foglalkoztatási Alap Foglalkoztatási Programok előirányzataira módosult a hazai költségvetésben, a Gazdaságvédelmi Foglalkoztatási Alap a járvány elleni védekezés egyik pontjaként került létrehozásra. A járványhelyzet miatt meghozott átcsoportosítás tartós maradt és a Gazdaságvédelmi Foglalkoztatási Alapnak, majd ismételt módosítást követően a jelenlegi Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alapnak kell fedeznie a munkahely-megtartási program, a munkahely-teremtési program, a kiemelt ágazati programok, a vállalkozások finanszírozása és a család- és nyugdíjasvédelmi programok, valamint a foglalkoztatási alap kiadásait.

A közfoglalkoztatási programok kapcsán elvégzett létszám átcsoportosítás miatt a hazai munkaügyi szervezet nemzetközi összehasonlításban alacsony dolgozói létszámmal működik. Mindez fokozza az olyan partneri együttműködések fontosságát, ahol a partnerek (pl. kamarák, munkaadói szervezetek) képesek saját hálózataikon keresztül szolgáltatásokat nyújtani a munkaadóknak és a munkavállalóknak.

A munkaügyi szervezethez hasonlóan a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatások kezelése és egyéb kapcsolódó feladatok ellátása is integrálódott a kormányhivatali struktúrába.

A foglalkoztatás bővítése szempontjából közvetlen kapcsolódást jelentenek a vállalkozások felé a kamarák és a gazdasági érdekképviseltek, szerepvállalásuk jól illeszkedik a jelen stratégiában megfogalmazott célokhoz. Szolgáltatásaik közül kiemelten fontos a tájékoztatás, a pályaorientáció, közreműködés a képzési rendszer működtetésében (duális képzés, gyakornoki rendszer, mesterképzés stb.), a digitalizáció, illetve a vállalkozásösztönzés.

A foglalkoztatás bővítését célzó erőfeszítések eredményessége ezért jelentős mértékben azon múlik, hogy a megyei intézményi hálózat mennyiben képes megfelelő kapacitásokat rendelkezésre bocsátani a széleskörű együttműködést feltételező stratégiai célok megvalósításához.

5. Foglalkoztatási Paktum 2016-2022

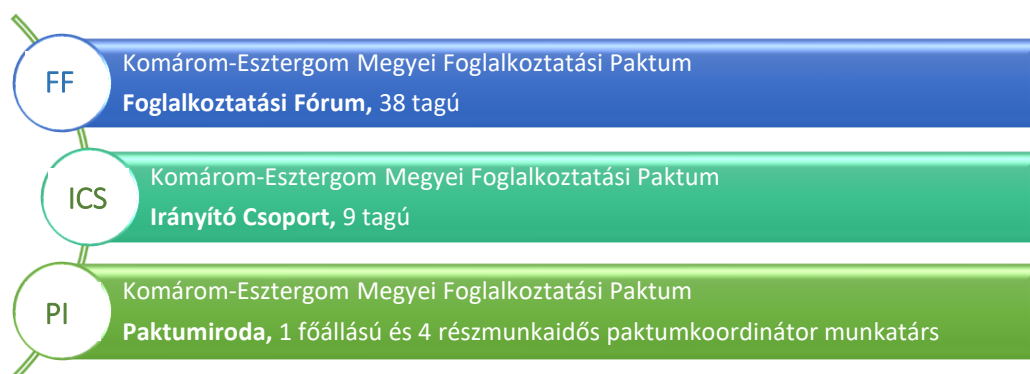
2016-ban a Nemzetgazdasági Minisztérium döntése alapján, a „**Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések**” című, TOP-5.1.1-15 számú pályázat keretében, a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat és konzorciumi partnerei, a megyei kormányhivatal és a KEM Területfejlesztési Kft. 344 M Ft uniós támogatásban részesültek. Ennek kapcsán megalakult a **Komárom-Esztergom Megyei Foglalkoztatási Paktum** (továbbiakban: Paktum), egy asztalhoz ültetve a foglalkoztatásban érintett és érdekelt szakmai és államigazgatási szerveket, kamarákat, érdekképviselői szerveket, önkormányzatokat, annak érdekében, hogy közösen segítsék nemcsak a projekt megvalósítását, hanem a megye foglalkoztatáspolitikájának formálását, a munkaerőpiaci folyamatok kezelését is.

A paktum ezt követően kialakította szervezetrendszerét, partnerségi kapcsolatait és megkezdte működését. A kormányhivatal végrehajtotta azt a munkaerőpiaci programcsomagot, melyben képzési és foglalkoztatási támogatásokat nyújtott munkanélküliek és inaktív egyének számára a munkaerőpiacra történő visszavezetésük érdekében, kiegészítve munkaerőpiaci szolgáltatásokkal. A projekt 2018 októberében lezárult, de az együttműködés folytatta munkáját, és újabb sikeres támogatási kérelmet nyújtott be a további működtetés és a célcsoporti támogatások érdekében.

5.1 A megvalósítás és a fenntartás szervezete

A Paktum konzorciumi partnerei 2016. szeptember 29-én Együttműködési Megállapodást írtak alá, és Komárom-Esztergom Megyei Foglalkoztatási Paktum elnevezéssel Partnerséget hoztak létre, mely napjainkban is működik.

A paktumnak kulcsfontosságú szerepe van a helyi együttműködésben. A projektben lévő partnerek képviselik településüket / járásukat gazdasági és munkaerő-piaci, foglalkoztatási kérdésekben. Tevékenységük összeadódik, egymást erősítik, közösen hoznak döntéseket, tesznek javaslatokat és alkotnak véleményeket. A tagokat úgy vonták be a partnerségbe, hogy a foglalkoztatásban érintett valamennyi szereplő képviselve legyen, így a konzorciumi partnereken túl a kamarák, érdekképviselői szervezetek, civil szereplők, települési önkormányzatok, képzőintézmények is részt vesznek a megvalósításban.

38. ábra: A megvalósítás szervezeti keretei

A partnerek a demokratikus működés és a paktumban folyó munka legszélesebb körű nyilvánosságának biztosítása és a partnerségi viszony erősítése érdekében működtetik a Foglalkoztatási Fórumot.

A Foglalkoztatási Fórum szerepe, feladatai:

- Tájékozódás az országos, megyei, helyi foglalkoztatás legfontosabb történéseiről, törekvéseiről, foglalkoztatáspolitikai elképzeléseiről
- a területi tervezés foglalkoztatási aspektusainak alakítása, a munkaerőpiaci folyamatok követése
- A megyei foglalkoztatási stratégia és akcióterv megvitatása, teljesítésének nyomon követése és értékelése, módosítása
- Javaslatok megfogalmazása a következő időszak munkaprogramjaival kapcsolatosan, ajánlások és problémaközvetítés a kormányzat felé
- Az Irányító Csoport beszámolója munkájáról az éves munkaterv alapján
- A paktumiroda tevékenységének figyelemmel kísérése
- a paktumszervezet ügyrendjének megalkotása, elfogadása

Az Irányító Csoport szerepe, feladatai:

- Közreműködik a megyei gazdasági és foglalkoztatási stratégia és akcióterv kidolgozásában,
- Irányítja és szervezi a Paktum céljainak megvalósítását
- Segíti a feladatkörébe tartozóan a Konzorcium projektjének megvalósítását
- Feldolgozza a Foglalkoztatási Fórum ajánlásait
- Elfogadja a rövidtávú működési akciótervet, az éves munkatervét és a költségvetést
- Információt gyűjt a megye munkaerőpiacáról és foglalkoztatási helyzetéről
- Segíti a partnerség szereplői között az információáramlást
- Ápolja a térségi partnerségi kapcsolatokat
- Meghatározza és folyamatosan ellenőrzi a Paktumiroda tevékenységét, és jóváhagyja a beszámolóit
- Közvetítői szerepet tölt be a Foglalkoztatási Fórum és a Paktumiroda között
- A paktumműködés monitoring folyamatának meghatározása és figyelemmel kísérése

A Paktumiroda szerepe, feladatai:

A Paktumiroda végrehajtó, koordináló és szervező feladatot lát el az együttműködésben.

Segíti és támogatja a kormányhivatal munkáját, folyamatosan egyeztet a felmerülő kérdésekben. Kapcsolatot tart a járási hivatalok foglalkoztatási osztályaival. Szükség szerint a Paktumirodánál jelentkező hátrányos helyzetű személyt képviselő szervezet számára segítséget nyújt, egyeztet az illetékes járási hivatallal, adott esetben együtt keresik fel azt ügyintézés céljából.

Adminisztratív feladatokat lát el a Fórum és az Irányító Csoport működésében. Felkeresi a települési önkormányzatokat, ahol egyeztetnek a munkaerő-piaci kérdésekről, felméri az esetleges munkaerőhiányt annak érdekében, hogy a paktumszolgáltatásokat és a támogatásokat az önkormányzatok, illetve az önkormányzatok intézményei is igénybe vehessék. Szervezi a rendezvényeket, üléseket, egyéb eseményeket, melyben teljes körűen részt vesz, továbbá ellátja az ezekkel kapcsolatos adminisztratív feladatokat. Elősegíti a foglalkoztatási stratégia és a projekttervek megvalósítását, végrehajtja saját munkatervét. Ernyőszervezeti feladatokat lát el a helyi paktumokkal. Elkészíti és kezeli az időközi, valamint a záró paktumminősítést, amit egyeztet a partnerekkel és a hatósággal. A

Paktumiroda kapcsolatot tart a Pénzügyminisztérium, illetve az Innovációs és Technológiai Minisztérium paktum projektekért felelős munkatársával, velük egyeztet szakmai kérdésekben.

A jövőbeni feladatok sorában a megyei önkormányzat a helyi gazdaságfejlesztés, befektetés-ösztönzés terén, valamint a foglalkoztatást elősegítő tevékenységek terén kíván új feladatokat ellátni, részben a megyei területfejlesztési kft. bevonásával, részben a paktumiroda útján, ezzel a későbbi gazdaságfejlesztési döntéseket megalapozni, a munkaerőpiaci folyamatokat kedvező irányba terelni, a célcsoport esélyegyenlőségén javítani, a kötelezően ellátandó feladatok mellett.

A paktumiroda a területi kapcsolatokat kívánja javítani a járásfelelősök kijelölésével, amely lehetővé teszi, hogy a paktumkoordinátorok szoros kapcsolatot tudjanak kiépíteni a szociális referensekkel, a helyi civil szervezetekkel, a kormányhivatal járásbeli foglalkoztatási osztályaival, a vállalkozásokkal, önkormányzatokkal az inaktívak bevonása, a munkaerőigények becsatornázása érdekében. A bejött információk hasznosak a célcsoport bevonásánál, a helyzetjelentések, elemzések elkészítésénél, a problémák begyűjtésére, a projekt tevékenységek monitorozására is.

A paktumirodai szolgáltatások javítása, bővítése, az elemzésekhez, vizsgálatokhoz szükséges felmérések szervezésében adatok összegyűjtése, hírójságok működtetése, jó gyakorlatos rendezvények, szakmai rendezvények szervezése, az ITM-mel kötendő megállapodás adatszolgáltatási követelményeinek a teljesítése, kapcsolattartás, tapasztalatcsere, egyeztetések a szomszédos megyékkel, a stratégiák társadalmasításának, a nyilvánosság széles körű tájékoztatásának új formái szerepelnek a tervek között. Új feladat lesz a foglalkoztatási elősegítő tevékenységek szervezése is.

Helyi paktumok

A megyei paktum mellett 2016-tól 4 helyi paktum működött, melyek közül 3 helyi paktum 2018. november 1-én saját második körös projektjében folytatta tevékenységét (Esztergom, Oroszlány, Tatabánya), egy projekt esetében pedig (Kisbér), annak lezárulása után, a hatóterülete beleolvadt a megyei második körös projektbe.

38. ábra A helyi paktumok működési területe és lezárásuk időpontja.

**A tatabányai helyi paktum ellátási területe Tatabánya közigazgatási területe és a Nyugati Ipari Park Környére eső területe*

A helyi paktumok esetében a megyei paktum ernyőszervezeti feladatokat lát el. A Paktumiroda a helyi koordinátorokkal jó kapcsolatokat ápol(t). Részt vesznek egymás ülésein, egyeztetnek egymással szakmai kérdésekben, segítik, támogatják egymás munkáját, beszámolnak az eseményekről, megosztják egymással tapasztalatukat. Azok a helyi paktumok, melyek befejeződtek, területileg a megyei paktumhoz kapcsolódtak. Így a megyei paktum projekthosszabbításának időszakában (2022. június 30-ig) továbbra is a megye teljes területének – kivéve a tatabányai helyi paktum területét – hátrányos helyzetű lakossága részt vehet a programban. A Tatabányai Foglalkoztatási Paktum ellátási területe a projekt zárását követően fog a megyei paktumhoz csatlakozni, de a „B”tevékenység már a többi járással együtt tud szerveződni, amikor a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-es projektben megkezdődhetnek a célcsoporti támogatások, természetesen a kettős finanszírozás tiltásának szabályát szem előtt tartva.

5.2 Projekteredmények

A Komárom-Esztergom Megyei Foglalkoztatási Paktum, a konzorcium és egyéb közreműködők hozzájárulása révén – összhangban a *Komárom-Esztergom megye középtávú foglalkoztatási stratégiája 2017-2021* című dokumentumban írottakkal – az alábbi projekteket valósította meg:

Azonosító és elnevezés	Támogatás	Megvalósítás	Konzorciumi tagok:	Hatóterület:
TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001 Foglalkoztatási Paktum megvalósítása Komárom-Esztergom megyében	343.956.120 Ft	2016. augusztus 1. – 2018. október 31.	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat, Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzati	Komáromi járás, Tatai járás, Tatabányai járás (kivéve Tatabánya

			Hivatal, Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal, Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Kft.	MJV területét és az ipari park Környe közig. területére eső részét)
TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001 Komárom-Esztergom megyei foglalkoztatási paktum együttműködés megerősítése 2018-2020	697.246. 996 Ft	2018. november 1. – 2022. június 30.	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat, Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal, Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Kft.	Kisbéri, Komáromi,, Tatai és Tatabányai járás (kivéve Tatabánya MJV területét és az ipari park Környe közig. területére eső részét), ez 2021-ben kiegészült az Esztergomi és az Oroszlányi járásokkal is.
Összesen	1.041.203.116 Ft			

18. táblázat: A megyei paktum keretében megvalósított projektek adatai.

A projektek célja a megyei területfejlesztési programra épülő, komplex képzési és foglalkoztatási program megvalósítása volt, melyek hozzájárultak a gazdaság fejlesztéséhez, a területi különbségek mérsékléséhez, valamint a társadalmi kohézió erősítéséhez. A fejlesztések a hátrányos helyzetű álláskereső, az inaktív és a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra visszavezethetők támogatására irányultak 10 célcsoport meghatározása mellett, számukra munkaerőpiaci szolgáltatások, támogatások, képzések valósultak meg.

Programba vonás

A célcsoport tagok az alábbi létszámban részesültek a fejlesztések által biztosított szolgáltatásokból és támogatásokból:

Azonosító és elnevezés	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma (PO25) (fő) - vállalt	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma (PO25) (fő) - teljesített	A teljesítettből férfiak (fő)	A teljesítettből nők (fő)
TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001 Foglalkoztatási Paktum megvalósítása Komárom-Esztergom megyében	223	225	96	129

TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001 <i>Komárom-Esztergom megyei foglalkoztatási paktum együttműködés megerősítése 2018-2020</i>	453	560*	296*	264*
Összesen	676	785 (116%)	392	393

19. táblázat: Az egyes programokba bevontak száma.

*2022. május 31-ig programba vont ügyfelek száma

Az indikátor teljesítéséhez legalább egy munkaerőpiaci szolgáltatásban is részesülnie kellett a programba vont ügyfeleknek.

A TOP programba vontak célcsoport szerinti megoszlását az alábbi táblázat tartalmazza:

Célcsoport elnevezése	TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001	TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001*	Összesen
1, Alacsony iskolai végzettségűek (ISCED 1-2) (fő)	36	73	109
2, 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskereső (fő)	13	65	78
3, 50 év feletti (fő)	35	88	123
4, GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek (fő)	21	33	54
5, Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők (fő)	6	10	16
6, Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek (fő)	28	103	131
7, Megváltozott munkaképességű személyek (fő)	1	2	3
8, Roma nemzetiséghez tartozó személyek (fő)	14	43	57
9, Közfoglalkoztatottak (fő)	22	10	32
10, Inaktív (fő)	49	133	182
ÖSSZESEN	225	560	785

20. táblázat: A TOP programba vontak célcsoport szerinti megoszlása

*2022. május 31-ig programba vont ügyfelek célcsoport szerinti megoszlása

Munkaerőpiaci szolgáltatások

A programokba vont ügyfelek mindegyike munkapiaci információ nyújtásban részesült, illetve a program, illetve az elhelyezkedés lehetőségeinek ismertetésére a potenciális ügyfelek számára is történt külső információ nyújtás. Ezen felül igény és szükség szerint mentorálás, munkahelyi mentorálás, illetve tanácsadási szolgáltatások álltak rendelkezésre a programba vontak számára, ez utóbbi szolgáltatásokat szintén külső szakemberek biztosították. Az egyes projektekben megvalósult szolgáltatások számát az alábbi táblázat tartalmazza:

Szolgáltatás megnevezése	TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001	TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001	Összesen
Munkapiaci információnyújtás (fő és alkalom) (belső + külső)	225 + 669	560 + 1207	2661
Mentorálás (alkalom)	226	542*	768
Munkahelyi mentorálás (alkalom)	555	898*	1453
Tanácsadási szolgáltatások (álláskeresői tanácsadás, pályaválasztási tanácsadás, pályamódosítási tanácsadás, munkatanácsadás) (alkalom)	666	GINOP-5.1.5 projekt biztosította igény és lehetőség szerint	666
ÖSSZESEN (alkalom)	2341	3207	5548

21. táblázat: Az egyes programokban megvalósított munkaerőpiaci szolgáltatások száma.

*2022. május 31-ig megvalósult alkalmak száma

A támogatások bemutatása

Mindkét projektben az alábbi támogatásban részesültek az ügyfelek, illetve munkáltatóik:

BÉRKÖLTSÉG TÁMOGATÁS (de minimis támogatás): A munkabér és a szociális hozzájárulási adó 100%-os támogatása.

- maximum 90 napos munkatapasztalat szerzési támogatás,
- maximum 8+4 hónapos bérköltség támogatás. (8 hónap támogatás + 4 hónap továbbfoglalkoztatási kötelezettség.)

Maximális támogatás: a garantált bérminimum 150%-a + a szociális hozzájárulási adó.

FOGLALKOZTATÁST BŐVÍTŐ BÉRTÁMOGATÁS: A munkabér és a szociális hozzájárulási adó 70%-ára nyújtott támogatás.

Maximum 8+4 hónapos bértámogatás. (8 hónap támogatás + 4 hónap továbbfoglalkoztatási kötelezettség.)

Maximális támogatás: a garantált bérminimum másfélszeresének 70%-a + a szociális hozzájárulási adó 70%-a.

VÁLLALKOZÓVÁ VÁLÁS TÁMOGATÁSA: Támogatás vállalkozást indító álláskeresők számára, maximum 6 hónap időtartamban.

Maximális támogatás: havonta a minimálbérnek megfelelő összeg.

Támogatások megoszlása típus szerint			
Támogatás megnevezése	TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001	TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001	Összesen
100%-os, legfeljebb 90 napos bérköltség támogatás (munkatapasztalat-szerzési támogatás) (db)	82	134	216
100%-os, legfeljebb 8+4 havi bérköltség támogatás (db)	62	71	133
70%-os, legfeljebb 8+4 havi bérköltség támogatás	38	64	102
Vállalkozóvá válási támogatás	10	201	211
ÖSSZESEN (db)	192	470	662

22. táblázat: Támogatások megoszlása típus szerint.

Látható, hogy a 100%-os intenzitású bérjellegű támogatások iránt volt nagyobb igény mindkét projektben, és a támogatott új egyéni vállalkozások száma és aránya a második megyei projektben sokkal erőteljesebb.

A vállalkozások számára nyújtott támogatások méret és ágazat szerinti megoszlását az alábbi táblázatok mutatják:

Támogatások vállalkozások mérete szerinti megoszlása (vállalkozóvá válási támogatással együtt)			
Méret	TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001	TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001	Összesen
mikro (1-9 fő)	128	413	541
kis (10-49 fő)	28	41	69
közép (50-249 fő)	36	16	52
nagy (250+)	0	1	1
Összesen	192	470	663

23. táblázat: Támogatások vállalkozások mérete szerinti megoszlása (vállalkozóvá válási támogatással együtt)

Támogatások vállalkozások működési ágazata szerinti megoszlása (vállalkozóvá válási tám. nélkül)			
Ágazat	TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001	TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001	Összesen
1. Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	6	8	14
2. Bányászat, kőfejtés	2	1	3
3. Feldolgozóipar	15	11	26
4. Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	4	3	7
5. Vízellátás, szennyvízgyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	3	3	6
6. Építőipar	24	42	66
7. Kereskedelem, gépjárműjavítás	26	58	84
8. Szállítás, raktározás	3	6	9
9. Szálláshely szolgáltatás, vendéglátás	16	41	57
10. Információ, kommunikáció	2	0	2
11. Pénzügyi, biztosítási tevékenység	10	7	17
12. Ingatlanügyek	0	2	2
13. Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	4	6	10
14. Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	0	5	5
15. Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	15	11	26
16. Oktatás	6	7	13
17. Humán-egészségügyi, szociális ellátás	4	2	6
18. Művészet, szórakoztatás, szabadidő	2	9	11
19. Egyéb szolgáltatás	36	45	81
20. Háztartás munkaadói tevékenysége, termék előállítása, szolgáltatás végzése saját fogyasztásra	0	3	3
ÖSSZESEN	182	270	452

24. táblázat: Támogatások vállalkozások működési ágazata szerinti megoszlása (vállalkozóvá válási tám. nélkül)

Képzések bemutatása

A Foglalkoztatási Stratégiában és a Megvalósíthatósági Tanulmányokban (illetve azok felülvizsgálati dokumentumaiban) meghatározott képzési prioritások, szempontok, a Felhívásokban előírt kritériumok, a jogszabályi előírások, a munkáltatói igények, a projektbe bevont célcsoport tagok egyéni fejlesztési tervei, valamint a projekt megvalósítási időszakának, ezen belül is a célcsoport bevonásától kezdődő időszaktól a megvalósítási záró dátum figyelembe vételével, a Foglalkoztatási Fórum, kiemelten a képző intézmények bevonásával, egyeztetésével történt a projekt keretében megvalósult képzések előkészíteni és lebonyolítása. A projektek képzési tevékenységeinek összefogását, a megvalósítás irányítását, valamint a képzéseket sikeresen elvégző ügyfelek foglalkoztatásba helyezését a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal végezte az illetékes járási szakmai megvalósítók közreműködésével.

Mindkét projektben 50-50 fő képzését vállalta a konzorcium, ez az elvárás teljesült.

A fejlesztések keretében az alábbi képzések valósultak meg:

A TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001-es projekt képzései	
A képzés neve	Sikeresen végzettek száma
1, Személy- és vagyonőr képzés	16 fő
2, Targoncavezető + raktáros képzés	12 fő
3, Élelmiszer-, vegyi áru eladó képzés	15 fő
4, Targoncavezető képzés	5 fő
5, Társadalombiztosítási és bérügyintéző képzés	2 fő
6, Angol alapfokú nyelvvizsgára felkészítő képzés	1 fő
ÖSSZESEN	51 fő

25. táblázat: A TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001-es projekt képzései

A TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001-es projekt képzései	
A képzés neve	Sikeresen végzettek száma
1, Munkavédelmi technikus képzés	2 fő
2, Munkavédelmi technikus képzés	1 fő
3, Élelmiszer-, vegyi áru eladó képzés	4 fő
4, Társadalombiztosítási ügyintéző és Bérügyintéző képzés	4 fő
5, Építő- és anyagmozgató gép kezelője (targoncavezető) képzés	15 fő
6, Építő- és anyagmozgató gép kezelője (targoncavezető) + raktáros képzés	4 fő

7, Építő- és anyagmozgató gép kezelője (targoncavezető) + raktáros képzés	8 fő
8, Élelmiszer-, vegyiáru eladó képzés	14 fő
ÖSSZESEN	52 fő

26. táblázat: A TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001-es projekt képzései

Részen a GINOP programokkal közösen megvalósított vegyes képzésekkel a programba vont ügyfelek igényeit, illetve lakóhelyüket is figyelembe tudtuk venni, elősegítve a felnőttképzési tevékenységek sikerességét.

Indikátorok

A két projektben a konzorcium az alábbi indikátorokat vállalta, bemutatva azok teljesülését is.

Indikátor elnevezése	TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001 projektben vállalt	TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001 projektben teljesített	TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001 projektben vállalt	TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001 projektben teljesített*	Összesen teljesített
A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma (PO25)	223	225	453	560	785 (116%)
Ebből férfi (PO25)	0	96	0	296	392
Ebből nő (PO25)	0	129	0	264	393
A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók száma (minimum 6 havi foglalkoztatással) (PR25)	97	99	183	106	205 (73%)
Ebből férfi (PR25)	0	36	0	57	93
Ebből nő (PR25)	0	63	0	49	112
A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma (PR26)	64	86	40	64	150 (144%)
Ebből férfi (PR26)	0	31	0	35	66
Ebből nő (PR26)	0	55	0	29	84

27. táblázat: A vállalt indikátorok és azok teljesülésének bemutatása

*Teljesítés 2022. május 31-ig.

A PR indikátorok teljesítése a fenntartási időszakban elvárt.

Nem vállalt mutatószám, de végül is a programok eredményességének egyik mérőszáma, hogy a projektekbe vont személyek közül hánynak sikerült egyéni programjukat teljesíteni. Az alábbi táblázat ezt az adatot mutatja be.

Projekt azonosító és elnevezés	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerőpiaci programokban résztvevők száma (PO25)	A munkaerőpiaci programot sikeresen befejezők száma (fő)	Ebből férfi (fő)	Ebből nő (fő)
TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001 <i>Foglalkoztatási Paktum megvalósítása Komárom-Esztergom megyében</i>	225	204 (91%)	81	123
TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001 <i>Komárom-Esztergom megyei foglalkoztatási paktum együttműködés megerősítése 2018-2020</i>	560	332*	168	164
Összesen	785	536*	249	287

28. táblázat: A munkaerőpiaci programokban résztvevők és azokat sikeresen teljesítők száma.

*2022. május 31-ei adat. Még jelentős számú projektbe vont személy egyéni programja van folyamatban, így annak sikeressége is csak a későbbiek folyamán válik ismertté.

6. Forrásmunkák, felhasznált irodalom

- Nagy J.: (2018) A foglalkoztatáspolitikai hazai intézményrendszere. In: Nagy J. Foglalkoztatáspolitikai - Kormányzati Tanulmányok (pp.: 56-59), Budapest, NKE
- Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Koncepciója (2030) és Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programja (2021-2027), Város-Teampannon Kft. - Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat
- Retz T.: A koronavírus-járvány hatása Komárom-Esztergom megye gazdaságára – gyorstájékoztató, KSH 2022.
- Komárom-Esztergom megye munkaerőpiaci helyzetének alakulása 2021. év, Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal, Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály - Munkaerőpiaci és Alapkezelő Osztály, 2022. február
- Makrogazdasági prognózis. Európai Központi Bank, 2022. március.
- Komárom-Esztergom Megyei Agárszakképzési helyzetkép 2021. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, 2021

Ábrajegyzék

1. ábra: Az élveszületések és halálozások alakulása 2020-2021-ben, KEM Forrás: Fókuszban a megyék 2021. I-IV.ne.év (KSH)	7
2. ábra: A népmozgalom főbb arányszámai KEM 2001-2020 Forrás: KSH STADAT 22.1.2.8.	8
3. ábra: Eltartottsági ráták, öregedési index KEM 2001., 2012. és kiemelten 2021. évekre (jan.1.) Forrás: KSH STADAT 22.1.2.5.	10
4. ábra: Születéskor várható átlagos élettartam, átlagéletkor nem szerint [év] KEM, 2001., 2012., 2020. évekre Forrás: KSH STADAT 22.1.2.6.	11
5. ábra: A meghaltak aránya százezer lakosra számítva halálloki csoportok szerint KEM és Mo. 2001., 2012., 2020. évekre Forrás: KSH STADAT 22.1.2.10.....	12
6. ábra: A Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárok száma (fő), a tartózkodás célja szerint, KEM 2015-2021 (jan. 1.) Forrás: KSH STADAT 22.1.2.18.	13
7. ábra: KEM vállalkozásdemográfia 2014-2020 (EU SBS módszertan) Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis - Gazdaságstatisztika.....	16
8. ábra: Működő társas vállalkozások (9824 db) szektorok közötti megoszlása 2019, KEM Forrás: KSH TSTAR.....	17
9. ábra: Regisztrált vállalkozások gazdasági áganként KEM 2020-2021 Forrás - KSH Fókuszban a megyék, 2021 I-IV. ne.év	19
10. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek (év végi állapot) létszámkategóriái Komárom-Esztergom megyében 2014-2021 Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis/Gazdaságstatisztika. 20	
11. ábra: Működő társas vállalkozások száma Komárom-Esztergom megyében 2011-2019 Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis	21
12. ábra: A Komárom-Esztergom megyei feldolgozóipar termelési értékének (49+ fő vállalkozások) megoszlása	23
13. ábra: Az ipari termelési érték és a volumenindex alakulása KEM 2019-2021 – a 4 főnél többet foglalkoztató szervezetek telephely szerinti adatai Forrás: Fókuszban a megyék KSH24	
14. ábra: Nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke anyagi-műszaki összetétel szerint KEM 2008-2020 Forrás: KSH STADAT 3.1.2.1.....	25
15. ábra: Beruházások értéke nemzetgazdasági áganként KEM 2020-2021 Forrás: Fókuszban a megyék 2021.I-IV.ne.év KSH.....	27
16. ábra: Az építőipari termelés értéke a kivitelezés helye és a kivitelező székhelye szerint , KEM 2002-2020 [millió Ft] Forrás: KSH STADAT 7.1.2.1-7.1.2.2.....	28
17. ábra: A kereskedelmi szálláshelyek férőhelyei és vendégei, KEM 2012-2021 Forrás: KSH STADAT 24.1.2.1-1.2.2.....	29
18. ábra: A szállodák vendégforgalma KEM 2012-2021 Forrás: KSH STADAT 27.1.2.3.....	29
19. ábra: Átlagos tartózkodási idő a kereskedelmi szálláshelyeken KEM és Mo. [éjszaka] Forrás: KSH STADAT 27.1.2.4.....	30
20. ábra: A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma, KEM (ezer fő) Forrás: Fókuszban a megyék 2021. I-IV. né. (KSH).....	31
21. ábra: A kereskedelmi szálláshelyek külföldi vendégeinek száma országoként, 2017 vs. 2021 összehasonlítás Forrás: Fókuszban a megyék 2017 és 2021 I-IV. né KSH	32

22. ábra: Egy főre jutó bruttó hazai termék, ezer forint, 2011-2020 Forrás: KSH STADAT 21.1.2.2.....	33
23. ábra: Gazdasági aktivitás alakulása KEM, 2020-2021 I-IV né.-ek Forrás: Fókuszban a megyék KSH	36
24. ábra: Foglalkoztatási ráta alakulása KEM, 2020-2021 I-IV né.-ek Forrás: Fókuszban a megyék KSH	37
25. ábra: Munkanélküliségi ráta alakulása KEM, 2020-2021 I-IV né.-ek Forrás: Fókuszban a megyék KSH	37
26. ábra: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete nemzetgazdasági áganként KEM, 2021 I-IV né. Forrás: Fókuszban a megyék KSH.....	38
27. ábra: A nyilvántartott álláskeresők száma (ezer fő) az előző év azonos időpontjához képest), KEM, 2020-2021 Forrás: KSH Fókuszban a megyék/NFSZ	39
28. ábra: A nyilvántartott álláskeresők változása (%) az előző év azonos időpontjához képest), KEM, 2020-2021 Forrás: KSH Fókuszban a megyék/NFSZ.....	39
29. ábra: Az alkalmazásban állók létszáma, KEM 2019-2021 (2021 teljes évre korrigált) Forrás: KSH Fókuszban a megyék.....	41
30. ábra: 15-64 éves népesség (magánháztartásokban lakó 15-64 éves személyek) gazdasági aktivitása 2012-2021 ráták (%), Magyarország, Közép-Dunántúli Régió, Komárom-Esztergom megye Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, munkaerőpiaci-részvétel (Aktivitás 21).....	52
31. ábra: A 15-64 éves népesség potenciális munkaerőtartalék alakulása 2012-2021, foglalkoztatási és munkanélküliségi adatokkal, Komárom-Esztergom megye Forrás: KSH STADAT 20.1.2.2.	53
32. ábra: 15-74 éves gazdaságilag nem aktívak száma, Komárom Esztergom megye, összevont korcsoportok szerint Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, munkaerőpiaci-részvétel (Aktivitás 21).....	54
33. ábra: 15-74 éves gazdaságilag nem aktívak száma, Komárom Esztergom megye, legmagasabb iskolai végzettség szerint Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, munkaerőpiaci-részvétel (Aktivitás 21)	54
34. ábra: 15-74 éves gazdaságilag nem aktívak száma, Komárom Esztergom megye, nemek szerint Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, munkaerőpiaci-részvétel (Aktivitás 21).....	55
35. ábra: 15-74 éves gazdaságilag nem aktívak száma, Komárom Esztergom megye, munkavállalási szándék szerint Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, munkaerőpiaci-részvétel (Aktivitás 21).....	56
36. ábra: Az iskoláskorú népesség ezer lakosra jutó száma 2001-2021 között területi összehasonlításban Forrás: KSH STADAT 23.1.2.2.	57
37. ábra: Tanulók a középfokú nappali oktatásban 2020/2021, Komárom-Esztergom megye Forrás: KSH STADAT 23.1.2.7-10.	58
38. ábra: A megvalósítás szervezeti keretei	64
39. ábra A helyi paktumok működési területe és lezárásuk időpontja.	67

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Lakónépességhez kapcsolódó összehasonlító adatok Forrás: Fókuszban a megyék 2021. I-IV.ne.év (KSH).....	7
2. táblázat: Városok népessége, népmozgalom, 2011-2020 Forrás: KSH TEIR T-STAR adatbázis.....	9
3. táblázat: Működő vállalkozások nonprofit gazdasági társaságokkal (2019) - Forrás: KSH TSTAR	17
4. táblázat: Működő vállalkozások száma gazdálkodási forma szerint Forrás: KSH STADAT 9.1.2.3.....	17
5. táblázat: A fontosabb jelzőszámok, 2021. I-IV. negyedév, Forrás: KSH STADAT, Fókuszban a megyék	22
6. táblázat: A megyei székhelyű ipar termelési érték adatai ágazat szerint, 2021 Forrás: KSH Fókuszban a megyék	24
7. táblázat: A Komárom-Esztergom megyei székhelyű gazdasági szervezetek beruházásai nemzetgazdasági ágak szerint, 2021 Forrás: KSH Fókuszban a megyék 2021. I-IV. negyedév	26
8. táblázat: Művelési ágak változása Komárom-Esztergom megyében (ezer ha) 2000-2019 Forrás: KSH STADAT.....	33
9. táblázat: Az élelmiszergazdaság ágazataiban működő társas vállalkozások száma méret szerint Komárom-Esztergom megyében, 2020 Forrás: KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI AGRÁRSZAKKÉPZÉSI HELYZETKÉP, NAK KEM	35
10. táblázat: A főbb munkaerőpiaci mutatók alakulása Komárom-Esztergom megye térségeiben 2021. KEMKH.....	42
11. táblázat: A nyilvántartott álláskeresőket összetételének alakulása, KEM 2021. év Forrás: KEMKH	44
12. táblázat: A bejelentett álláshelyek száma a foglalkoztatás jellege szerint, KEM 2021. év Forrás: KEMKH.....	48
13. táblázat: A bejelentett álláshelyek száma és annak változása, KEM 2021. év Forrás: KEMKH	48
14. táblázat: Komárom-Esztergom megye munkaerő-forrás prognózisa 2011-2030 Forrás: KSH népszámlálás, Város-Teampannon Kft.	50
15. táblázat: Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma KEM, 2013-2022 Forrás: http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu	51
16. táblázat: Ezer lakosra jutó tanulók száma a nappali középfokú oktatás főbb szintjein, 2006/2007- 2020/2021 tanévek Forrás: KSH STADAT 23.1.2.7-10.	59
17. táblázat: Szakképzési centrumok, és az általuk fenntartott intézmények.....	60
18. táblázat: A paktum keretében megvalósított projektek adatai.....	68
19. táblázat: Az egyes programokba bevontak száma.....	69
20. táblázat: A TOP programba vontak célcsoport szerinti megoszlását	69

21. táblázat: Az egyes programokban megvalósított munkaerőpiaci szolgáltatások száma. ...	70
22. táblázat: Támogatások megoszlása típus szerint.	70
23. táblázat: Támogatások vállalkozások mérete szerinti megoszlása (vállalkozóvá válási támogatással együtt).....	71
24. táblázat: Támogatások vállalkozások működési ágazata szerinti megoszlása (vállalkozóvá válási tám. nélkül)	71
25. táblázat: A TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001-es projekt képzései.....	72
26. táblázat: A TOP-5.1.1-16-KO1-2018-00001-es projekt képzései.....	73
27. táblázat: A vállalt indikátorok és azok teljesülésének bemutatása.....	73
28. táblázat: A munkaerőpiaci programokban résztvevők és azokat sikeresen teljesítők száma.	74